

Robert Silverberg

21. srpna. **0750** hodin. Je to deset minut, co se modul rozpadl. Ze svého místa sice nemohu vidět jeho roztavené trosky, ale cítím ten zápach ve vzduchu. Nahořklou, štiplavou pachut' ve vlhkém tropickém ovzduší. Ve skalách jsem objevila rozsedlinu, něco jako malou jeskyni. Tady jsem před dinosaury alespoň na chvíli v bezpečí. Je zakryta hustým porostem cykasů. Každopádně není dost velká na to, aby se do ní tito obrovští dravci dostali. Dřív nebo později budu ale potřebovat něco k jídlu. Co pak? Nemám žádnou zbraň. Jak dlouho tak může na téhle ostrovní farmě, která má necelých pět set metrů v průměru a je obydlena stádem čilých a hladových dinosaurů, vydržet žena? Sama a bez prostředků prakticky bezmocná?

Neustále si opakuji, že se mi to všechno snad jen zdá. Snažím se přesvědčit šama sebe, ale marně.

Náhly úprk z modulu mě celou roztřásl. V hlavě mi pořád zní podivný klokotavý zvuk, který začal vycházet z malého přehřívajícího se akumulátoru. Během několika - snad čtrnácti - sekund se můj skvělý, lehce mobilní modul proměnil v sálající hromádku roztaveného šrotu. S ním zmizel i můj komunikátor, zásoba potravin, laserová puška, prostě všechno. A nebyť varovného signálu, který ten záhadný, nenápadný zvuk ve mně vyvolal, byla bych teď na uhel i já. Takhle je to snad přece jenom lepší.

Když přivřu oči, zda se mi, že vidím svou základnu Vronsky, jak nerušené putuje po oběžné dráze vzdálené pouhých stovacet kilometrů odsud. Jaký slastný obraz! Platinově se třpytící zdi, obrovské zrcadlo, které soustřeďuje sluneční svit, aby ho vzápětí vyslalo do oken obydlí, i úrodné satelity kroužící kolem dokola jako tučt malých Měsíců. Mám to vše téměř na dosah ruky. Jen zaťukat na ochranný plášť a klidně poprosit: "Pomozte. Přijďte si pro mě. Zachraňte mě." Jsem sice v. těsném sousedství, na výzkumné kosmické stanici v Lagrangeově bodu, ale mohla bych klidně být až někde za Neptunem. Stejně nemám šanci přivolat pomoc. Ve chvíli, kdy opustím skalní rozsedlinu, budu vydána na milost či nemilost mých drahých ještěřů. A o jejich útičitu nemám zrovna nejlepší představu.

Začíná pršet. Je to umělý déšť, ostatně tak jako všechno na Ostrově dinosaurů. Brzy jste ale promočeni úplně stejně, jako kdyby padal přírodní déšť. Všechno se na vás lepí. Odporné.

Bože, co si jen počnu?

0815 hodin. Přestalo pršet. **Za** šest hodin se déšť zase spustí. Vzduch je tak podivně těžký. Je neuvěřitelně vlhký a hutný. Samo dýchání mi dělá potíže. Mám pocit, že mi plíce zachvátí sněť. Jak mi jen chybí čerstvý, svěží, stále jarní vzduch, který jsem dýchala **na** své domovské základně. Při předchozích výpravách **na** Ostrov dinosaurů jsem se nikdy nestarala o to, jaké je tu klima. To jsem si ale pohodlně hověla v modulu, v bezpečí toho uzavřeného pohyblivého malinkého světa, soběstačná a izolovaná od bezprostředního kontaktu s tímto místem a jeho ještěřními kreaturami. Dosud to **z** mé strany byla pouhá koketérie - cestovala jsem si, jak se mi zlíbilo, neviditelná a nezranitelná.

Mohou mě tu vyčenichat?

Čichové ústrojí dinosaurů není pravděpodobně nijak zvlášť vyvinuté. Domníváme se, že je citlivější než u krokodýla, ale zase ne tak jemné jako třeba u kočky. A prozatím tu kolem dokola dominuje zápach doutnajícího vraku. Jistě však vydávám pachové signály strachu. Teď se už sice cítím klidná, ale ve chvíli, kdy jsem se zoufale škrábala ven z tavícího se modulu, mi bylo pěkně úzko. Vsadím se, že jsem prostor kolem sebe feromony přímo nasýtila.

V cykasech nastal pohyb. Něco sem jde!

Dlouhý krk, malé nohy podobné ptáčím, jemně tvarované tlapy předních končetin. Nemusím mít strach. Je to jen struthiomimus, drobný dinosaur, křehká potvůrka podobná ptáku sotva dva metry vysoká. Klidně na mne uplne své vlahé zlatavé oči. Hlava se mu komíhá ze strany na stranu. Sem, tam. Vypadá jako pštros. Zdá se, že se nemůže rozhodnout, jestli se má ke mně přiblížit nebo ne. Marš! Jdi si d'obnout do stegosaura. Mě nech na pokoji.

Struthiomimus vydává slabé kvokavé zvuky a stahuje se zpátky.

Tak blízko živého dinosaura jsem tedy ještě nikdy nebyla. Naštěstí to byl jeden z těch menších.

0900 hodin. Začínám mít hlad. Co si jen dám **k** jídlu? Prý se dají docela dobře jíst pečené cykasové plody. A co syrové? Mnoho rostlin můžete sníst, když je uvaříte. Jinak mohou být jedovaté. Tímhle problémem jsem se ale nikdy příliš nezabývala. Pokud také žijete v antiseptickém prostředí stanice L-5, nemusíte mít žádné hluboké vědomosti o tom, co se děje vně vašeho prostoru. Ale ať už je to jak chce, přímo před skalní rozsedlinou vyrostl na cykasu masitě vypadající plod. Vypadá k snědku. Snad bych ho mohla ochutnat i syrový. Stejně nemám **na** výběr. Proč tedy **z** toho dělat takovou vědu?

Chvilku trvá než ho utruhu. Třesu jun, krouším, tahám, škuhu. Konečně. Vypadal šťavnatější. Ztuha ho žvýkám. Asi tak jako kdybyste přežvykovali gumu. Má však jemnou chuť. A možná i nějaký ten potřebný uhlohydrát.

Transportní člun se pro mne má zastavit až **za** třicet dní. Do té doby mě sem patrně nepřijde nikdo hledat. Jistě si ani nevzpomenou. Všechno je teď jen **a** jen na mně. Jaká ironie osudu! Když jsem odjížděla, byla jsem **na** pokraji zoufalství. Utíkala jsem od nechutného hašteření **a** věčného manévrování, nekonečných schůzí **a** zápisů, od přetvářky **a** pokryteckých útoků, od toho všeho hnusného politikaření, do kterého vědci zabřednou, když začnou něco řídit a stanou se **z** nich úředníci. Třicet dní pozeňané samoty na Ostrově dinosaurů! Už **mě** nebude věčně svírat pocit, že se mi rozskočí hlava **z** každodenních zápasů s ředitelem Sarberem. Čeká mě ničím nerušený výzkum! A pak došlo k havárii. Teď se krčím **za** křovisky **a** snažím se odhadnout, co se stane dřív - zda vyhladovím nebo mě shltnou dinosauri.

0930 hodin. Napadla mě směšná myšlenka. Že by to byla sabotáž?

V duchu to probírám. Sarber a já se už týdný přeme o to, zda otevřít Ostrov dinosaurů turistům či nikoliv. Rozhodčí sbor

odhlasuje, že se celá záležitost prodiskutuje příští měsíc. Sarber zastává stanovisko, že organizování zájezdů vedených průvodci nebo i výnos z nájmu při zapůjčování ostrova filmovým společností nám může ročně přinést potřebné miliony k rozvíjení studijního programu. Já fíkám, že je to riskantní jak pro dinosaury, tak pro turisty. Podtrhuji, že tím popřeme vědecké hodnoty - ostrov se nabídne zábavě a rozprodá se. To zapůsobí na city a sbor se dává na mou stranu. Sarber ale všude mává čísly, snaží se oslnit přemrštěnými příjmy ze svých projektů. Vůbec dělá jen povyk a fantazíruje. Atmosféra houstne. Sarber, nanejvýš rozzuřen, že mu někdo oponuje, jen stěží zakrývá svůj odpor vůči mně. Povídá se - a jsme zase u mne - že pokud mu budu nadále stát v cestě, zničí mi kariéru. To je samozřejmě pitomost. Svým postavením mě sice převyšuje, ale ve skutečnosti na mne doopravdy nemůže. A co včera ta jeho náhlá zdvořilost? (Včera? Mám pocit, jako by se to odehrálo už hrozně dávno.) Rekl, že bude rád, když během pozorování na ostrově své stanovisko ještě zvážím a s úlisným úsměvem mi popřál příjemný pobyt. Nezařídil šikovně, aby mi nevydržel akumulátor? Předpokládám, že pro někoho, kdo se jen trochu vyzná v technice, to není nic tak těžkého. A Sarber se vyzná. Podařilo se mu nějak načasovat odpojení palivových tyčí? Taková bleskově se odehrávající a přesně lokalizovaná nehoda, při níž dojde k náhlému přehřátí a následnému roztavení mobilu, včetně rozškvaření jeho posádky, by ostrovu vůbec neublížila. Jaká nás postihla hrozná vědecká tragédie! Jaká nesmírná ztráta! Už to slyšún. A i kdybych se nějakou šťastnou náhodou dostala z mobilu včas ven, mé vyhlídky, že tu coby pouhý pěšák přežiju třicet dní, jsou skutečně mizivé.

Všechno to ve mně vře. Když jen pomyslím, že vás chce někdo zabít jenom proto, že s ním nesouhlasíte. To je přece barbarství. Ne, něco horšího. Je to sprostá podlost.

1130 hodin. Nemohu zůstat skrčená v téhle rozsedlině nadosmrti. Půjdu prozkoumat ostrov. Podívám se, jestli bych tu nenašla nějaké lepší útočiště. Tahle stíněná skryš je dobrá tak **na** chvíli **a** já už nejsem tolik vyděšená jako bezprostředně po havárii. Tyrannosauři na mne přece nečfliají **za** každým stromem. Navíc o takovou hubenou potravu, jakou je moje maličkost, nebudou určitě prokazovat enormní zájem.

Jsem přece rychle uvažující primát vyspělé čeledi. A jestliže moji primitivní prapředkové z řádu savců se před sedmdesáti milióny lety uměli dinosaurům vyhnout tak dovedně, že se jim podařilo přežít a stát se pány Země, měla bych já být natolik šikovná, aby mě během příštích třiceti dnů nesežrali. V pohodlí modulu nebo pěšky, stejně to tady prozkoumám. Čert vem všechna rizika. Ještě nikdy neměl žádný člověk to štěstí být s dinosaury v tak těsném kontaktu.

Naštěstí mi při výskoku z modulu zůstal diktafon. A ať už si mě dinosaur dají k večeři nebo ne, stejně bych měla náležitě zaznamenávat všechny užitečné poznatky.

Jde se na věc. Vyrážím.

1830 hodin. *Začíná* se snášet soumrak. Utábořila jsem se v místech poblíž rovníku, v přístřešku z naházených vějířovitých listů kaprad'orostů. Není to žádný solidní úkryt, ale v hustém listoví jsem dostatečně schovaná a s trochou štěstí se dožiju i rána. Zdá se, že po cykasovém plodu mi nic není, a tak jsem si dala další. Doplnila jsem si ho mladými, křehkými stočenými lístky, které vyrašily v samém středu kaprad'orostů. Vskutku spartánská strava. Přinejmenším se ale mohu oddat iluzi, že jsem pojedla.

Ve večerním oparu pozoruji brachiosaurose. Je to ještě napůl mládě ale už obrovských rozměrů. Natahuje se k vškům stromů a přež vy kuje. Poblíž stojí zasmušilá^ vypadající triceratops a několik struthiomimů ustavičně rejdí v nedalekém podrostu.

Nechápu, co tam mohou lovit. Celý den jsem nepostřehla žádnou známku ukazující na přítomnost tyrannosaurů. Rozhodně jich tu není mnoho. Doufám, že právě spořádali bohatou hostinu a všichni teď vyspávají někde úplně na druhé straně.

Jak fantastické místo!

Nepocituji únavu ani strach. Jsem jen víc ostražitá. Abych řekla pravdu, nálada se mi už pozvedla.

Sedím si tu mezi listy kapradí a tiše zírám na scénu jak vystřiženou z dávné historie. Nic v ní nechybí. Snad jen jeden nebo dva zástupci létavých ptakoještěřů z řádu Pterosauria. Ty však dosud nemáme. Temné pofrkávání mohutného brachiosaura se překvapivě jasně nese těžkým vzduchem. Strathiomimové ho doprovázejí melodickými troubivými zvuky. Noc se rychle snáší a temně se rýsující velké stíny vyvolávají snové představy o velikoleposti dávných časů.

Jak skvěle bylo rozhodnutí uskutečnit celý Olsenův projekt rekonstrukce dinosaurů na L-5! Zavést ještěry na jejich prvo počátek a nechat je volně pobíhat, aby sami vytvořili prostředí druhohor! Ovšem, po té nešťastné příhodě s tyrannosaurom v San Diegu už bylo sotva dál únosné přechovávat je někde na Zemi. V každém případě je tenhle projekt stejně lepší. Stačilo něco málo víc než sedm let a Ostrov dinosaurů se stal dokonale přesvědčivým obrazem druhohor. Jak jenom ve vlhkém, tropickém vzduchu vysoce nasyceném kyslíčkem uhlíčitým všechno rychle a bujně roste! Jasně, nebyli jsme schopni vytvořit stoprocentně odpovídající druhohorní vegetaci, ale s použitím přežívajících rostlinných druhů, jako jsou cykasy, kaprad'orosty, přesličky, palmy a jinany, i s nízkými hustými kobercovými porosty různých mechů, vranečku a jaterníku, se nám to i tak skvěle podařilo. Všechno vzájemně prolulo, splynulo a lavi novitě se rozrostlo. Jen stěží si už vybavuji, jak holým a nepřirozeným dojmem ostrov působil, když jsme ho zakládali. Teď je z něho celistvě působící území, v němž se jako na tapisérii protkáva zelená s hnědou. Vyrostla tu hustá džungle přerušovaná jen potoky, jezery a pasekami. A to vše se skrývá uvnitř sférického kovového pláště o obvodu asi dvou kilometrů.

A co teprve zvířata, ti obdivuhodní, fantastičtí, legrační tvorové!

Nijak nepředstíráme, že v historickém období druhohor žila vedle sebe zvířata, která jsem tu dnes viděla. Pohybovali se zde současně stegosauři a corythosauři, o kousek dál triceratops upřeně sledoval zatřpyklý pohledem brachiosaura, bok po boku tu žili i strathiomimus a iguanodon. Vzniklo zde spontánní propojení triasu, jury a křídly. Sta miliony let, během kterých dinosauri kralovali na zemi, jsme jednoduše propojili. Děláme ale vše, co je v našich silách. Olsenův projekt znovuzrození dinosaurů vyžaduje značné množství zkamenělin, v nichž je možné nalézt stopy DNA. Jen tak lze dál provést počítačovou syntézu. A nám se to dosud podařilo u pouhé dvacítky druhů. Už 1 to je ale zázrak - z milionů let starých a nesmírně chatrných genetických informací jsme dosáhli vzniku úplně totožné molekuly DNA i následného přenosu složitých implantátů do cizích pláží vajíček. Mohli jsme sledovat embrya v jejich vývojových fázích. A to se dá charakterizovat jen jediným slovem - zázrak. Jestliže naši dinosauri pocházejí z dob vyznačujících se rozdílem mnoha milionů let, budiž, nechme to tak. Děláme, co můžeme. A pokud tu není žádný oterosaurus, allosaurus ani archeopteryx, nechme to zatím tak. Vždyť je ještě můžeme mít. Máme už hodně dalších, na kterých se dá pracovat. Jednoho dne snad budou tři samostatné satelitní stanice - triasová, jurská a křídlová. Toho se však pravděpodobně nikdo z nás už nedožije.

Kolem dokola se již rozprostřela úplná trna. Slyším záhadné pisklavé zvuky doprovázené tajemným syčením. Dnes odpoledne, když jsem ^e obežele, ale se stále větším nadšením, přesouvala z místa havárie tam na hoře poblíž bodu rotační osy do mého nynějšího stanoviště u rovniku, mě přítomnost živých dinosaurů, které jsem chvílemi zahlédla v odstupu padesáti až sta metrů, ohromně vzrušovala. Nyní se mě opět zmocňuje strach a znovu dostávám vztek na svoji nesmyslnou pozici bezmocného

trosečníka. Ve své představivosti vidím chňapající, přibližující se pařáty a děsivé, otvírající se tlamy. Dnes v noci toho asi moc nenaspím.

22. srpna. 0600 hodin. Ostrov dinosaurů zalévá nachové světlo ranního rozbřesku a já jsem stále naživu. Neupadla jsem sice do hlubokého celonočního spánku, ale chvílemi mě únava přece jen přemohla. Matně si totiž vybavuji své sny. O dinosaurch, jak jinak. Viděla jsem je, jak sedí v malých skupinkách a hrají karty nebo pletou svetry. Potom zazněl sborový zpěv. *Mesiáš* v podání dinosaurů pěvců. Nebo to byla Beethovenova Devátá?

Čile rozhodím kapradí. Dráždí mě zvědavost a něco bych pojedla. Mám už parádní hlad. Uvědomuji si, že jsme tohle místo zásobili žábami, želvami a dalšími podobnými malými živočichy rabychom těm obřím potvorám zajistili vyrovnanou stravu. Dneska si tedy budu muset chytit nějakou žabu sama pro sebe. Když ale pomyslím, že budu jíst syrová žabí stehýnka, je mi hrozně.

Ani se nenamáham s oblékáním. V dešťových přeháňkách, které tu jsou naprogramovány čtyřikrát denně, je každopádně lepší chodit nahá jako Eva. No jasně, jsem Eva z druhohor! Bez provrhle košile mi už nevadí ani zdejší skleníkové ovzduší.

Tak a jde se. Uvidíme, co najdu.

Dinosauri už jsou na nohou. Býložraví veleještěři si stranou něco přežvykují, masožravci se plíží za svou obětí. Všichni mají tak obrovskou chuť, že ani nečekají, až vyjde slunce. Dřív, tedy ještě v době, kdy jsme se bláhově domnívali, že dinosauri jsou plazi, bychom samozřejmě očekávali, že dokud jim vzduch neprohřeje tělo na teplotu, kterou potřebují k pohybu, budou někde těžce dřepět jako pecky. Ale jedním z největších a nejradostnějších odhalení projektu bylo prokázání hypotézy, že dinosauri jsou teplokrevná zvířata - čilá, rychlá a zatraceně chytrá. Žádné krokodýlí "mouchy vemte si mě". Kéž by takoví byli, pak bych možná i přežila.

1130 hodin. Bylo tu rušno hned po ránu. Mám **za** sebou první setkání s nejobávanějším predátorem.

Na ostrově žije devět tyrannosaurů včetně tří mláďat, která se narodila v posledních osmnácti měsících. (Pokud bereme v úvahu poměr dravců a jejich kořisti, je to pro nás optimální počet. Jestliže se ale tyrannosauri budou i nadále rozmnožovat a nezačnou **se** požírat navzájem, budeme **se** tím muset zabývat. Jedním z problémů uzavřeného ekosystému je, že v něm plně nefunguje přirozená regulace, a tím i rovnováha.) Dřív nebo později jsem **se** s nějakým tyrannosaurom musela potkat, ale doufala jsem, že to nebude tak brzy.

Lovila jsem žáby na okraji jezera Nebeská báh. Ošemetná práce. Chce to dovednost, hbitost a rychlý reflex. Vzpomínám, jak jsem je chytala jako malá holka - pootevřít dlaň, bleskově chňapnout. Někdy to přestalo fungovat. **Že** by se to za těch dvacet let ztížilo? **Že** tenkrát byly větší žáby? Chňap. Nic. Tak jsem tam klečela v blátě, lapala po žábách **a** minula vždy cíl. Někdy obrovsky sauropod si to chrupal uprostřed jezera. Možná diplodocus. Mezi jinany jsem zahlédla také corythosaura. Téměř něžně uhrýzával jejich odporně páchnoucí žluté plody. Chňap. Nic. Chňap. Zase nic. Byla jsem se na svoji práci tak soustředěná, že bych ani nepostřehla, kdyby se mi **za** záda tiše připlížil pořádný dospělý tyrannosaurus. A přece jsem najednou pocítila nepatrnou změnu. Něco bylo náhle ve vzduchu. Jakoby život ostrova téměř nepostřehnutelně vypadl ze svého rytmu. Vzhledla jsem **a** viděla, že se corythosaurus vztyčil na zadní nohy. Neklidně se rozhlížel a hluboce nasával vzduch do fantasticky propracovaného kostěného hřebene, kterým zachycoval varovné signály. Masožravec! Poplach! Corythosaurus viditelně cítil, že se blíží nebezpečí, neboť se otočil mezi dva obrovské jinany **a** už skákal pryč. Pozdě. Vršky stromů se rozdělily, silné větve **se**

rozkládaly a z lesa se vynořil tyrannosaurus. Byl to náš první, kterého jsme pojmenovali Baltazar. Těžkopádnou, neohrabanou kolébavou chůzí se sunul vpřed. Mohutné nohy, zakončené prsty jako u holuba, ho pracně nesly a ocas absurdně švihl ze strany na stranu. Sklouzla jsem do jezera a ponořila jsem se do teplého slizkého bahna jak nehlouběji jsem mohla. Corythosaurus však neměl, kam by se zahrabal. Bez ochranného vybavení byl celkem bezbranný. Když ho zabiják přivrtal k zemi, mohl jen hrozně bučet. Vydával zvuky, jež byly směsicí hrůzy i vzdoru.

Nemohla jsem od té scény odtrhnout oči. Nikdy jsem neviděla zabíjet.

Tyrannosaurus se ne zrovna půvabným, zato však obdivuhodně účelným pohybem zaryl zadními tlapami do země a zatímco masivním ocasem udržoval rovnováhu, překvapivě se otočil kolem své osy, vyskočil v devadesátistupňovém oblouku a úžasným bočním úderem své mohutné hlavy srazil corythosaura na zem. Takový výpad jsem nečekala. Corythosaurus se svalil a zůstal ležet na boku. Frkal bolestí a chabě se hýbal. *T. rex* mu pomocí zadních nohou uštědřil vysvobozující ránu. Teprve potom přišly na radu jeho čelisti a maličké přední končetiny. Svou oběť roztrhal na kusy. Ponořená až po bradu v bahně jsem s děsem v očích fascinovaně přihlížela.

Mezi námi se vyskytují zastanci myšlenky, že masožraví dravci by měli být vyčleněni na svůj vlastní ostrov. Prý je holé bláznovství, když zvířata, která byla zrozena s tak nesmírnými obtížemi, jsou posléze podobným způsobem jen tak porážena. Možná, že zpočátku toto tvrzení mělo své opodstatnění. Teď už ale ne. Za situace, kdy dochází k rozmnožování a ostrov se rychle zaplňuje mladými dinosaury, ztrácí podobný názor smysl. Pokud se máme o těchto zvířatech něco dozvědět, pak to bude jediné tehdy, když jim vytvoříme co nejvěrohodnější podmínky jejich prapůvodního života. Ostatně, kdybychom naše tyrannosaury krmili hamburgry a slanečky, nebyla by to pro ně krutá urážka?

Zabiják se živil víc než hodinu. Nakonec udělal něco, co mě k smrti vylekalo. Celý nafouklý a zakrvácený se Baltazar těžce dotáhl k břehu jezera, aby se tam napil. Stal ode mne necelých deset metrů. Snažila jsem se ze všech sil, abych vypadala jako kus trouchnivějšího dřeva. I když jsem měla pocit, že mě studuje svým jiskrným okem, neměl už zřejmě na nic chuť. Přesto jsem zůstala ponořena v bahně ještě dlouho potom, co odešel. Děsilo mě pomyšlení, že by se mohl vrátit pro dezert A pak, v lese už zase někdo řádl. Tentokrát to nebyl Baltazar. Tenhle tyrannosaurus byl mladší a měl zmožděnou přední končetinu. Vydal jakýsi Mučivý zvuk, sklonil se ke zdechlině corythosaura a pustil se do dřla Nic nového pod sluncem - že tyrannosauri nepohrdnou ani mršinami, jsme už věděli.

Nakonec jsem jimi neopovrhla ani já, či snad ano?

Když se pobřeží vyčistilo, vyškřábala jsem se ven. Všimla jsem si, že ti dva po sobě zanechali ještě pár metrů masa. Mohou vás zaplavit pochyby, může vás hryzat zlé svědomí, ale poslední slovo stejně řekne hlad. Místo čepele nože jsem použila ulitu zaděnky a odsekla první kus.

Maso corythosaura má podivně nasládlou chuť. Je v něm příchut' muškátu, hřebíčku a trochu i skořice. První sousto jsem zaboha nemohla spolknout. Jsi průkopník, přemlouvala jsem se. Divoce se mi zvedal žaludek. Jsi první člověk, který může okusit dinosaury maso. No jo, ale proč musí být syrové? Nemáš na výběr, zlato. Zkus mi chladnou hlavu. Přemoz ten zatracený reflex a spolkní to. Proboha, musíš to zkusit! Představila jsem si, že jím ústřice. Šlo to, maso mi sklouzlo do krku. V momentě jsem ho ale vyhodila. Máš ještě druhou možnost, říkala jsem si navztek, skromnější stravu. To znamená kapradí a žáby. Ale ty moc chytat neumíš. Znovu jsem to zkusila. Povedlo se!

Když se to tak vezme, maso corythosaura se dá docela jíst. Se zřetelem, že divočina není vůbec místem pro mlsné jazyky.

23. srpna. 1300 hodin. V poledne jsem se dostala na jižní polokouli. Byla jsem teď asi sto metrů pod rovníkem, na pokraji

Blat. Pozorovala jsem chování sauropodů ve stádu. Pět brachiosaurů, dva dospělí jedinci a tři mláďata postupovali tak, že ti tři malí se drželi uprostřed. "Malé" nazývám drobečky měřící od špičky nosu po konec ocasu pouhých deset metrů. Jestliže se sauropodi rozmnožují a krmí s takovou chutí, pak budeme muset zredukovat i tohle stádo. Především pokud sem budeme chtít uvést také samici diplodoca. Dva druhy tak aktivních býložravců by za dva roky mohly ostrov pěkně zdevastovat. Nikoho ani nenapadlo, že se dinosaury budou rozmnožovat jako králíci. I tato skutečnost pramení, jak předpokládám, z jejich příslušnosti k teplokrevným zvířatům. Konečně, to se dalo z tak velkého množství zkamenělin vytušit. Jestliže se po různých geologických katastrofách, ke kterým došlo během více než sta milionů let, zachovalo tolik jejich kostí, jak obrovská to musela být populace v době drahohor! A vedle své nesmírně veliké fyzické masy, to jistě bylo podivuhodné plémě i v mnoha dalších směrech.

Dnes jsem měla možnost naše stádo trochu zredukovat. Učila jsem najednou, jak se mi pod nohama něco podivně hýbe. Pohlédla jsem dolů na vlhkou zem a uviděla pukající vejce a klubající se triceratopsy. Sedm malých nebojácných potvůrek. Rozpoznávala jsem jejich rohatý rypák i další dva rohy. Hrabali se ven z hnízda a vyzývavě se rozhlíželi kolem. Nebyli větší než kotáta, ale čili a houževnatí už od samého narození.

Maso corythosaura se už touto dobou asi zkazilo. Pragmatičtější uvažující část mého já by byla ráda doplnila stravu o jednoho nebo dva malé triceratopsy. Ale nemohla jsem to udělat.

Rozutekli se do sedmi stran. Chvilku jsem uvažovala, jestli si nemám jednoho chytit a ochočit si ho jako domácí zvířátko. Stupidní nápad.

25. srpna. 0700 hodin. Začíná pátý den. Už třikrát jsem pozorně obešla celý ostrov. Takové plížení je padesátkrát riskantnější než cestování v modulu, ale přinese nesčetněkrát větší potěšení. Každou noc jsem tábořila na jiném místě. Už mi přestala vadit vlhkost, která na ostrově panuje. A i když toho moc nesním, cítím se docela zdravě. Že je syrové dinosaury maso mnohem chutnější než syrová žabí stehýnka, jsem goznala. Stal se ze mne přeborník v dojíždění masitých odpadků. Rév tyrannosaura v lese už neúčinkuje na mé nadledviny produkující adrenalin, ale působí naopak na mé slinné žlázy. Zalíbilo se mi chodit nahá. Mnohem víc teď oceňuji své tělo. Vždyť už se mi ztrácí i přebytečný tuk, kterým naše civilizace tak úspěšně zaobluje své tvary.

Přesto se stále snažím vymyslet způsob, jak přivolat pomoc. Nemohla bych vyslat SOS různým nastavením odrazových zrcadel? To se lehce řekne. Vždyť já ani nevím, kde jsou na ostrově umístěna kontrolní stanoviště. Natož jak se s takovým zařízením zachází. A tak nezbyvá než doufat, že mi dál bude přát štěstí a že přežiju i zbývající tři a půl týdne.

27. srpna. 1700 hodin. Dinosaury o mně vědí. Jsem si jista, že mě považují za zástupce nějakého neobyčejného zvířecího rodu. Znám to neuvěřitelně? Je vůbec možné, aby tahle obrovská nemá zvířata o něčem přemýšlela? Mají tak malinký mozek. I můj vlastní mozek už měkne z té věčné proteino-buničité stravy. Stejně z nich začínám mít takový divný pocit. Všimla jsem si, že mne pozorují. Mají v očích zvláštní, vědoucí výraz. Vůbec nepřihlouplý. Neustále mě sledují. Připadá mi, jako kdyby přikyvávali hlavami, usmívali se, dokonce si mezi sebou vyměňovali pohledy a rozmlouvali o mně. Jsem tu, abych je pozorovala, ale zdá se mi, že i oni mě svým způsobem pozorují.

Jsou to bláznivé úvahy. Mám chuť tenhle záznam smazat. Ale ne. Nechám ho. Když pro nic jiného, tak jako ukázkou proměny mého psychického stavu.

28. srpna. 1200 hodin. Další fantastické reflexe týkající se dinosaurů. Jsem přesvědčena, že mohutný brachiosaurus - Berta - zde hraje klíčovou roli. Ona sama se moc nepotuluje, zato kolem ní se neustále motají menší dinosauri. Často se kontaktují očima. Dorozumívají se očima? Dobrá, nechme toho. Na mne to tak ale přesto působí. Vyloženě cítím, že mezi sebou komunikují. Jen nemohu objevit, v jakém vlnovém rozsahu. A zdá se, že Berta je tím ústředním článkem. Je jejich totemem, něco jako - telefonní ústředna. Co to tu proboha vyprávím? Co se mi to honí v hlavě?

30. srpna 0945 hodin. Já zatracený blázen! To mám **za** to, že jsem se chovala jako sprostý slídil. Ze jsem lezla na strom, jen abych viděla, jak se pod Bakkerovými vodopády páří dva iguanodoni. Právě ve vrcholném momentu se pode mnou zlomila větev. Padala jsem z výšky dvaceti metrů. Ještě že jsem se zachytila spodní větví, jinak bych už byla mrtvá. Všechno jsem tu zpřerážela. Nemyslím, že bych si něco zlomila, ale levá noha mi vypovídá službu a taky se nemohu narovnat v zádech. Mohu mít vnitřní zranění? Těžko říct. Dolezla jsem do malého skalního úkrytu poblíž vodopádu. Úplně jsem se vyčerpala. Asi mám horečku. To bude z šoku. Teď určitě umru hladem. Kdyby mě byl sežral tyrannosaurus, byla by to alespoň důstojná smrt. Ale zemřít pádem ze stromu? To se mi zdá strašně ponižující.

Mimochodem, páření iguanodonů je parádní podívaná. Teď to ale nemohu popsat. Mám hrozná bolesti.

31. srpna. 1700 hodin. Jsem celá zdřevěnělá. Bolesti. Taky mám hlad. A příšernou žízeň. Noha je k ničemu. Když chci popolézt pár metrů, mám pocit, že se roztrhnu. Hořím horečkou.

Jak dlouho trvá, než člověk úplně vyhladoví?

1. září. 0700 hodin. Když jsem se probudila, ležela vedle mne tři nakráplá vejce. Jsou to ještě živá embrya - snad stegosaurT - moc času jim však nezbyvá. První jídlo po čtyřiceti osmi hodinách. Že by vejce spadla z hnízda někde nade mnou? Idiotská otázka. Nebo si snad stegosauri stavějí **svá** hnízda na stromech?

Horečka klesá. Pořád mě bolí celé tělo. Doplazila jsem se k vodě. Trochu jsem si jí nabrala.

1330 hodin. Přepadla mne únava. Když jsem se probrala, našla jsem v dosahu svého omezeného pohybu porci čerstvého masa. Vypadá to na stehno struthiomima. Má odpornou, nakyslou chuť. Ale dá se jíst. Několikrát jsem si uhryzla. Znovu jsem usnula. Opět trochu pojedla. Nedaleko se pase párek stegosaurů. Pozorují mě svými maličkými očima. U vysokých cykasů probíhá sročení menších dinosaurů. O kousek dál, na Ostromské louce, přežvykuje brachiosaurus Berta. Shovívavě přehlíží celou scénu.

Všechno je to nesmysl.

Přesto se mi zdá, že se o mě dinosauri starají.

2. září. 0900 hodin. Už o tom není pochyb. Nosí vejce, maso, dokonce i cykasové plody a listy kaprad'orostů. Zpočátku mi potravu přinášeli, jen když jsem spala. Teď už přiskáčkou až ke mně **a** skládají mi všechno k nohám. Doručiteli jsou stále struthiomimové. Jsou nejmenší, nejhbitější **a** umějí nejrychleji používat svých předních končetin. Přinesou své dary **a** pak se mi dlouze dívají do očí, jako kdyby čekali na spropitné. Ostatní dinosauri nás sledují zpozzdáli. Všichni se nějak účastní. Zdá se, že jsem se stala centrem veškerého dění na ostrově. Uvažuji, jestli i tyrannosauri mi schovávají vybrané kousky. **Mám** halucinace? Nechávám se unášet bujnou fantazií? Nebo snad třestím z horečky? Myslím, že už jsem schopna jasně rozmýšlet. Horečka ustupuje. Tělo mám sice celé ztuhlé **a** jsem příliš slabá

na to, abych se mohla vydat někam dál, ale jinak se z následků pádu zotavuji. Za přispění mých přátel.

1000 hodin. Přehrála jsem si poslední vstup. Dumám nad tím, co jsem řekla. Já si totiž nemyslím, že bych se zbláznila. Je snad možné, abych se pomátla, pokud se ještě strachuji o svůj zdravý rozum? Nedělám ale ze sebe blázna postupně jen já sama? Dostávám se do nesnesitelného rozporu mezi tím, co vnímání, a tím, co vím, že bych měla vnímat.

1500 hodin. Dnes odpoledne jsem měla dlouhý a podivný sen. Viděla jsem v něm všechny dinosaury. Stáli na louce a byli spojeni třpytícími se vlákny, které vypadaly jako telefonní dráty z dřívějších dob. Všechny směřovaly k Bertě. Jako kdyby ona byla nějakou telefonní ústřednou. Ano, přesně tak. Docházelo mezi nimi k telepatickému přenosu myšlenek. Ke zvláštnímu smyslovému propojení. Třpytivá vlákna se mocně chvěla. Pak se mi zdálo, že ke mně přišel malý dinosaur a nabídl mi jednu z těch linek. Pantomimicky mi posuňky mi 4ikazoval, jak se připojit. Když se mi kontakt podařil, projel mnou neskonale slastný pocit. Zůstala jsem napojena a vnímala hluboké a vážné myšlenky zaměstnávající hlavy dinosaurů. Pomalu probíhající, úchvatné filozofické výměny.

Když jsem se probudila, měla jsem zvláštní pocit, jako by ten sen byl živý. Zapůsobil na mne neobvykle skutečně. Tak, jak se to někdy po probuzení stává, obrazy se jen pomalu vytrácely. Najednou jsem zvířata kolem sebe viděla v úplně jiném světle. Jako kdyby tu nebyla zoologická výzkumná stanice, ale žila tu nějaká cizí komunita, jako bych se ocitla na ostrůvku nějaké mimozemské civilizace - civilizace, jejíž původ byl na Zemi.

Nechme toho. Dinosauri mají přece tak malý mozek. Celé dny tráví přežvykováním listů. Samozřejmě kromě těch, co přežvokují jiné dinosaury. A porovnáváme-li s nimi jiné přežvýkavce, potom můžeme o krávkách nebo ovčích klidně prohlásit, že to jsou geniální tvorové.

Už se dopajdám mnohem dál.

3. září. 0600 hodin. Ten samý sen jako minulou noc. Zas to telepatické vzájemné propojení. Od dinosaurů ke mně proudil hřejivý pocit - pocit tepla a lásky.

K snídani jsem našla čerstvá tyrannosauri vejce.

5. září. 1100 hodin. Rychle se zotavuji. Jsem ještě celáTOzlámaná, ale větší bolest už prakticky necítím. Pořád mě krmí. I když jsou to stále struthiomimové, kdo mi nosí potravu, blíž teď přicházejí i větší dinosaury. Jeden stegosaurus se ke mně mazlivě

přitiskl jako poník. Tenhle měl však rozměry Goliáše. Poplácala jsem ho po drsné šupinaté šiji. Také diplodocus se ke mně z výšky natáhl, jako kdyby si přál, abych mu pohládila jeho obrovský krk.

Jestli tohle je šílenství, nebráním se mu. Žije zde láskyplné a umírněné společenství zvířat, jehož součástí jsou i masožraví predátoři. Ti, co požírají, i ti, co jsou požíráni, tu tvoří jeden celek; I ve staré Číně se obyvatelstvo rozlišovalo na aktivnější a pasivnější jedince. A pokud bychom tu dál cestovali hermeticky uzavřeni ve svých modulech, nikdy bychom o něčem podobném neměli ani tušení.

Postupně mě nechávají vstoupit do jejich společenství. Cítím impulsy, které mezi nimi probíhají. Celým svým tělem horečně prožívám neobyčejné nové pocity. Klíčí ve mně nejasná předtucha.

Přinášejí mi maso ze svých vlastních těl i jejich nenarozená mláďata. Dohlížejí na mě a nenápadně tak naléhají, abych se uzdravila. Proč? Jen tak pro nic za nic? O tom vážně pochybuji. Mám pocit, že ode mne něco chtějí. Myslím, že mě k něčemu potřebují.

Ale k čemu?

6. září. 0600 hodin. Celou noc jsem se tiše plížila lesem. Jen tak jsem se mohla vytrhnout ze svého neskutečného stavu. Obrovské tmavé stíny, nejrůznější mohutné příhrblé tvary, které jsem v tom šerém mihotavém nočním osvětlení jen stěží rozpoznávala, se blížily a vzdalovaly. Plynuly hodiny. Pohybovala jsem se, aniž by se mě něco jen dotklo. Stále intenzivněji jsem cítila, že mě s tímto společenstvím něco spojuje. Nakonec jsem vyčerpaně klesla na mechový koberec, abych si odpočinula. Ve světle ranního rozbřesku jsem zahlédla obrovské tělo velkého brachiosaura. Na druhé straně Owenovy řeky se jako hora tyčila Berta.

Cítím, že mě k ní něco přitahuje. Snad ve mně vzbuzuje i respekt. Její mohutné tělo se vlní a vysílá silné impulsy. Je jako zesilovač. To skrze ni jsme všichni propojeni. Je naší duchovní matkou. Nás všech. Z obrovské masy jejího těla tryskají mocné uklidňující podněty.

Chvilku si odpočinu. Pak se za ní vydám přes řeku.

0900 hodin. Stojíme teď proti sobě. Má hlavu o patnáct metrů výš, než je moje. Z jejích malých očí nemohu nic vyčíst. Ale věřím jí. Zamílovala jsem šiji.

Podél břehu řeky se za jejím hřbetem shromáždili menší brachiosauri. O něco dál jsou dinosaury zhruba dalších šesti druhů. Nehybně, tiše vyčkávají.

V jejich přítomnosti se cítím poněkud méněcenná. Vždyť to jsou představitelé vyšší, silné rasy, která přestala na Zemi vládnout jen díky strašlivé změně, k níž ve vesmíru došlo. A já jsem přišla, abych se před nimi sklonila.

Vždyť si to vezměte: žili a udrželi si svou sílu po sto čtyřicet milionů let. Uměli se vypořádat se všemi zvraty, ke kterým během vývoje došlo. Jen jednou byli bezmocní - při náhlé katastrofální klimatické změně. Do té doby byli schopni se rychle množit a přizpůsobovat se prostředí, ve kterém žili. Až ovládli zemi, moře i vzduch. Celou planetu. My jsme v té velikosti jen drobným zrnkem. Ve srovnání s nimi neznamenalí naši ubozí předkové vůbec nic. Kdo ví, čeho všeho by toto společenství dosáhlo, kdyby se nepnřítíl zkázonosný asteroid a nezastřel jim denní světlo? Jak hrozná korné: miliony let trvající nadvláda dinosaurů byla náraz ukončena v jedné jedině generaci smetené ze Země mrazivým chladem prашného mraku. Do té doby však lze mluvit o zázraku, kolosálnosti...

Namítnete, že to byla jen zvířata. Ale kdo může s určitostí něco podobného tvrdit? Vždyť známe jen malý kousek, nepatrný zlomek z toho, co mezozoikum doopravdy představovalo. Máme doslova a do písmene jen holou kostru. Od té doby uplynulo sto

milionů let a taková doba dokáže zahladit všechny stopy po nějaké civilizaci. Možná měli i vlastní jazyk, poezii, mytologii, filozofii? Své lásky, sny, touhy. Ne, říkáte, byla to zvířata. Těžkopádná a hloupá zvířata. Žila bezmyšlenkovitě, vedena jen svým zvířecím pudem. A já odpovídám, že takoví nedomrří srstnatci jako my nemají žádné právo si **na** ně brát svá vlastní měřítka. Jediný typ civilizace, který jsme schopni chápat, je ten, jehož jsme sami tvůrci. A máme za to, že naše nicotné úspěchy, kterých jsme dosáhli, jsou tím rozhodujícím hodnotícím kritériem. Myslíme si, že počítače a kosmické lodi, stejně jako párky, které si děláme na roštu, jsou tak hrozné vymoženosti, že nás rázem stavějí na vrchol všeho vývoje. Ale já to teď vidím zcela jinak. Lidstvo bezpochyby udělalo skvělé věci. Ale nebylo by tu, kdyby tato největší ze všech ras byla mohla dál žít a mohla tak naplnit své poslání.

Cítím, jak z obra, který se nade mnou tyčí, vyzařuje nesmírná láska. Stále intenzivněji vnímám prohlubující se vzájemný duševní soulad.

Padají poslední překážky.

Konečně to chápou.

Vybrali si mne. Jsem jejich hybnou silou. Jsem původcem jejich nového zrození. Milují mě. Potřebují mě. Jsem jejich paní. Paní všech sauropodů. Uctívají mě. Jsem jejich kněžkou.

Je to šílenství? Ať je.

Proč jsme my, malí osrstění tvorové, vůbec začali existovat? Už to mám. Abychom pomocí naší vyspělé technologie umožnili těmto velkým tvorům návrat. Zahynuli v nečestném boji. A díky nám teď na téhle maličké vesmírné stanici povstanou z mrtvých.

Celá se chvějí. Všechny póry cítím jejich naléhavou výzvu.

Nenechám vás na holičkách, odpovím velkým sauropodům před sebou. A sauropodi šíří jako ozvěnou mé rozhodnutí dál.

20. září. 0600 hodin. Třicátý den. Dnes dorazí dopravní člun, aby mne vyzvedl a zároveň tu vysadil dalšího vědce.

Čekám na zastávce. Stovky dinosaurů čekají se mnou. Tiše vyčkávají, příslušníci jednoho rodu vždy spolu. "Lví" i "jehňátka". Pozornost všech se upírá ke mně.

Člun se blíží. Přijel načas. Hladce vplouvá do přistávací kóje. Dveře přetlakové komory se otvírají a objeví se postava. Je to Sarber! Přijel, aby se sám přesvědčil, že jsem nepřezhla havárii. Nebo aby to se mnou skončil.

Nevěřičně zamrkl a zastavuje se v nástupní chodbě. Zírá na obrovské srovené poklidných dinosaurů. Sauropodi jsou seřazeni ve velkém půlkruhu kolem nahé ženy stojící vedle trosky modulu. Na okamžik není Sarber schopen slova.

"Anno?" vypraví nakonec ze sebe. "Co proboha..."

"To nikdy nepochopíš," přerušuji ho. Dávám znamení. Baltazar vyrazí, až to zaduní. Sarber pisklavě vykřikne, prudce se otočí a pádí směrem k přetlakové komoře, ale stegosaurus se mu postaví do cesty.

"Ne!" řve Sarber, když mocná hlava tyrannosaura prudce zaútočí z výšky. V mžiku je po všem.

Jak sladce chutná pomsta!

Jsem teprve na samém začátku. Vronsky leží jen stodvacet kilometrů odsud. A v oblasti Lagrange jsou stovky dalších míst čekajících na dobytí. I Země je v dosahu. Ještě nevím, jak to provést, ale jsem skálopevně přesvědčena, že k tomu dojde. Povede se to. A já budu nástrojem toho všeho.

Pozvedám ruce k mocným tvorům, kteří mne obklopují. Cítím jejich sílu, jejich moc i pospolitost. Jsem s nimi a oni jsou se mnou.

Mocná rasa se vrátila a já jsem její kněžkou. Srstnatci, třešte se!

Robert Silverberg kompletní bibliografie SF

Revolt on Alpha C (1955) The 13th Immortal (1957) Master of Life and Death (1957) The Shrouded Planet (1957, spolu s Randallem Garrettem jako Robert Randall) Invaders from Earth (1958) Invisible Barriers (1958, jako David Osborne) Lest We Forget Thee, Earth (1958, jako Calvin M. Knox) Stepsons of Terra (1958) Aliens from Spáče (1958, jako David Osborne) Starhaven (1958, jako Ivar Jorgenson) Starman's Quest (1959) The Dawning Light (1959, spolu s Randallem Garrettem jako Robert Randall) The Plot Against Earth (1959, jako Calvin M. Knox) The Planet Killers (1959) Lost Ráče of Mars (1960) Collision Course (1961) The Seed of Earth (1962) Recalled to Life (1962) Next Stop the Stars (1962, povídky) The Silent Invaders (1963) Regan's Planet (1964) Time of the Great Freeze (1964) One of Our Asteroids is Missing (1964, jako Calvin M. Knox) Godling, Go Home! (1964, povídky) A Pak from Spáče (1965) Conquerors from the Darkness (1965) To Worlds Beyond (1965, povídky) Needle in a Timestack (1966, povídky) The Gate of Worlds (1967) To Open the Sky (1967) Thorns (1967) Those Who Wait (1967) The Time-Hoppers (1967) Planet of Death (1967) Hawksbill Station (1968, též jako The Anvil of Time) The Masks of Time (1968, též jako Vornan-19) Up the Line (1969, česky jako Proti proudu času) Nightwings (1969) Across a Billion Years (1969) The Man in the Maze (1969, česky jako Člověk v labyrintu) Three Survived (1969) To Live Again (1969) The Calibrated Alligator (1969, povídky) Dimension Thirteen (1969, povídky) World's Fair 1992 (1970) Downward to the Earth (1970) Tower of Glass (1970) Parables and Parables (1970, povídky) The Cubic Root of Uncertainty (1970, povídky)

The World Inside (1971) A Time of Changes (1971) Son of Man (1971) The Book of Skuliš (1971) Moonfems and Starsongs (1971, povídky) Dying Inside (1972) The Second Trip (1972) The Reality Trip (1972, povídky) Valley Beyond Time (1973, povídky) Unfamiliar Territory (1973, povídky) Earth's Other Shadow (1973, povídky) Born With the Dead (1974, povídky) Sundance and Other SF Stories (1974, povídky) The Stochastic Man (1975) Sunrise on Mercury (1975, povídky) The Feast of St. Dionysus (1975, povídky) Schadrach in the Furnace (1976) The Shores of Tomorrow (1976, povídky) The Best of Robert Silverberg (1976, povídky) Capricorn Games (1976, povídky) The Best of Robert Silverberg 2 (1978, povídky) The Songs of Summer (1979, povídky) Lord Valentine's Castle (1980) The Desert of Stolen Dreams (1981) Majipoor Chronicles (1982, proložené povídky) World of a Thousand Colors (1982, povídky) Valentine Pontifex (1983) The Conglomeroid Cocktail Party (1984, povídky) Tom O'Bedlam (1985) Sailing to Byzantium (1985, česky jako Plout do Cařihradu) Star of Gypsies (1986) Beyond the Safe Zone (1986, povídky) Project Pendulum (1987) The Secret Sharer (1988, česky jako Tajný společník) At Winter's End (1988) The Queen of Springtime (1989) To the Land of the Living (1989) Nightfall (1990, spolu s Isaacem Asimovem, česky jako Příchod noci) In Another Country (1990) Lion Time in Timbuctoo (1990) Letters from Atlantis (1990) Thebes of the Hundred Gates (1991) Child of Time (1991, spolu s Isaacem Asimovem) The Face of the Waters (1991) The Positronic Man (1992, spolu s Isaacem Asimovem) Kingdoms of the Wall (1992) The Collected Stories of Robert Silverberg I (1992)

přeložila Renata Čámská
ilustroval Jiří Lhota

Fred Saberhagen

Na perutích minulosti

V prvním a jediném střetnutí s Berserkrem se Malorimu jeho nepřítel zjevil jako kněz sekty, ve které se Malori na planetě Yaty narodil. Ve snové vizi, analogii skutečného boje, viděl postavu oděnou v rouše. Stála na zdeformované kazatelně a její oči sálaly zlobou. Rozpřažené paže pod rouchem připomínaly křídla. Když kněz připažil, světla vesmíru za okny z barevného skla pohasla a Maloriho prokletí bylo neodvratitelné.

I když jeho srdce prudce bušilo z hrůzy prokletí, Malori si uvědomoval skutečnou podstatu sebe sama a svého nepřítele. Věděl i to, že proti němu není bezmocný. Jeho nohy ho jako ve snu nesly směrem ke kazatelni a démonického knězi. V oknech kolem praskalo barevné sklo a Malori byl náhle zasypán střepinami strachu, ze kterého mu bylo nevolno. Pokračoval v chůzi na hladké podlaze, ale nešel přifino, vyhýbal se místům, kde kněz trhavými gesty vytvářel vrčící a chňapající tlamy plné zubů. Zdálo se, že Malori má neomezeně času na rozhodnutí, kam šlápnout. Zbraň, pomyslel si pro sebe, jako když chirurg dává pokyny neviditelnému asistentu. Sem, do pravé niky.

Od těch, kteří přežili podobná střetnutí, slyšel, že se tento nelidský nepřítel zjevoval v různé podobě a že každý člověk si musel prožít svůj boj v neopakovatelných podmínkách hrůzy. Některým se Berserkr zjevil jako dravé zvíře, jiným jako ďábel, dalším zase jako bůh nebo člověk. Některí v něm viděli samou podstatu děsu, kterému se nebyli schopni postavit, dokonce na něj ani pohledět. Takový souboj byl úděsným zážitkem, ve kterém rozhodovalo podvědomí, zatímco bdělá mysl byla opatrně potlačena elektrickým působením na mozek. Oči byly zakryté a uši ucpané, aby se vědomí lehčeji potlačilo, a v ústech byl roubík, aby si člověk nepokousal jazyk. Obranná pole znehybněla tělo a držela ho vcelku proti tisícům přetížení, které provázely každý pohyb lodi během souboje. Samotná hrůza nemohla člověka z tohoto děsivého snu probudit; procitnutí přicházelo pouze až když boj skončil, buď vítězstvím, smrtí nebo odvoláním z akce.

V tomto jakoby snu se v Maloriho ruce objevila sekera na maso, ostrá jako břitva, s velikou čepelí jako bývaly na gilotině. Byla tak ohromná, že se zdálo, že ji Malori nebude schopen ani pozvednout. Řeznictví jeho strýce na Yaty už dávno neexistovalo, stejně jako vše ostatní, co lidé na této planetě vybudovali. Ale řeznická sekera, zvětšená a zdokonalená, se k němu teď vracela.

Pevně ji uchopil oběma rukama a pokročil kupředu. Jak se přibližoval, celá kazatelna se začala zvedat do výše. Vyřezávaný drak na její přední stěně, který měl být andělem, oživil a vychrlil na něho rudý oheň. Stítem, který se před ním zčistajasna objevil, odrazil Malori dotírající plameny.

Venku, za rozbitými okny, už téměř pohasla svěda vesmíru. Malori stál na podstavci kazatelny. Rozpřáhl se svou obří sekerou za hlavu, jako by se chystal zasáhnout kněze, který se vznášel mimo jeho dosah. Potom však, bez jakéhokoli přemýšlení, změnil

svojí cíl a jeho úder s praskotem dopadl na sloup kazatelny. Ta se sice zatřásla, ale odolala. Prokletí se začalo naplňovat.

Než se však ďábel mohl Maloriho zmocnit, energie se počala ze snu vytrácet. Během vteřiny skutečného času byl celý sen už jen ztrácející se vizuální představou, a několik okamžiků poté blednoucí vzpomínkou. Malorimu se pomalu vracelo vědomí. Vznášel se v uklidňujícím limbu, oči a uši stále ještě zapečetěné. Dříve než se únava z přestálého boje a pocit ztráty smyslů mohly spojit a způsobit mu psychický šok, dráty připojené k jeho lebce začaly vysílat do mozku impulsy, vyvolávající lehké mravenčení. Tyto impulsy byly nejbezpečnějším signálem pro mozek, který se teď mohl nacházet na okraji tuctu různých druhů šílenství. Malori začal vnímat bělavé rozptýlené světlo a zvuk, který naplnil jeho hlavu a současně mu nějakým způsobem dal vědět, v jaké poloze se nacházejí jeho končetiny.

Když Malori přišel k vědomí, jeho první ucelená myšlenka byla: právě se střetl s Berserkrem a přežil. Vyhrál, nebo alespoň udržel Berserkra v odstupu - jinak by tady nemohl být. A to nebyl špatný výsledek.

Berserkry nebyly podobné žádnému jinému nepříteli, se kterým se potomci lidí ze Země doposud setkali. Byly vychytralé a inteligentní, přesto však byly neživé. Tyto automatizované stroje, většinou válečné kosmické lodě, představovaly pozůstatky jakési dávno skončené mezihvězdné války. Jejich základním programem byl příkaz zabít, ničit život v jakémkoliv formě. Yaty byla jen jednou z posledních planet kolonizovaných pozemšťany, na kterou Berserkry zaútočily. Měla větší štěstí než mnohé ostatní - téměř všechno obyvatelstvo se podařilo evakuovat. Malori a několik ostatních Udí teď bojovalo v hlubokém vesmíru, aby ochránili *Naděje*, jednu z gigantických evakuačních lodí. *Naděje* byla koule o průměru několika kilometrů, prostorná natolik, že pobrala značnou část lidí z celé planety, kteří nyní v těsných radách a v hlubokém spánku odpočívali v jejích útrobách. Relaxační pole jim dovolovala dýchat a žít při zpomaleném metabolismu.

Cesta do bezpečného sektoru galaxie měla trvat několik měsíců, protože mnoho času bylo třeba na překonání odlehleho ramene velké mlhoviny Taynarus. Plyn i prach zde byly příliš husté na to, aby se loď mohla vynořit z normálního vesmíru a letět rychleji než světlo. Dokonce i rychlost dosažitelná v normálním vesmíru tu byla značně omezená. Loď s lidskou posádkou stejně jako Berserkr se mohla při rychlosti tisíc kilometrů za vteřinu roztříštit o obláček plynu mnohem řidšího než lidský dech.

Taynarus představoval nezmapovanou oblast kusů rozptýlené hmoty, skrze kterou vedly koridory poměrně prázdného vesmíru. Hvězdný prach blokoval světlo všech okolních sluncí a udržoval tak tuto divočinu téměř celou ve stínu. *Naděje* a její doprovodná loď *Judith* prchaly skrz mlhovinu, následované smečkou Berserkřů. Některé Berserkry byly

dokonce větších rozměrů než *Naděje*, ale ty, které se zúčastnily této honičky, byly mnohem menší. Čím větší byla loď, tím více taky musela snižovat svou rychlost. Proto v prostorách vesmíru, které byly zaplaveny hmotou různých tvarů, vyhrával závod menší a rychlejší protivník.

aděje nebyla vhodnou lodí na honičku s Berserkry, ale ve spěchu, který zavládl před evakuací, nebylo nic lepšího k dispozici. Nemohla počítat s tím, že unikne menšímu a pohyblivějšímu nepříteli, proto ji doprovázela *Judith*, která se snažila pohybovat neustále mezi *Nadějí* a houfem pronásledovatelů. *Judith* byla mateřskou základnou malých bojových lodí, jejichž posádku tvořil jediný člověk. Vypouštěla je, kdykoliv se nepřítel ocitl příliš blízko, a po zažehnutí nebezpečí vítala zpět ty, které přežily. Když pronásledování začalo, měla *Judith* patnáct těchto lodí. Nyní jich zbývalo devět.

Impulsy pronikající do Maloriho mozku slábly a poté přestaly úplně. Byl opět plně při vědomí. Věděl, že slábnoucí účinek obranných polí znamená, že brzy bude mezi živými lidmi.

Jakmile jeho Číslo Čtyři přistálo v útrobách *Judith*, Malori se začal chvatně odpojovat od systému své malé lodi. Natáhl na sebe volný overal a vystoupil ze stěsnaného prostoru. Malori byl hubený člověk s velkými kloubními kostmi a nemotornou chůzí. Spěchal teď po vysunuté pěší dráze skrz velkou místnost připomínající hangár. Všiml si, že se vrátily další tři nebo čtyři lodě a odpočívaly nyní na svých místech. Umělá přitažlivost byla poměrně stabilní, presto Malori klopýtl a téměř upadl, jak spěchal po krátkém žebříku k operačnímu pultu.

Velitel loď *Judith* Petrovič, trochu obézní, středně vysoký člověk s tvrdými rysy v obličeji, už na něho podle všeho čekal.

"Zasáhl - zasáhl jsem ho?" zakoktal se Malori v rozčilení, když doběhl k řídicímu pultu. Na formální vojenské oslovení se na palubě *Judith* příliš nedbalo, a Malori byl navíc civilista. To, že mu vůbec bylo dovoleno zúčastnit se boje, byla známka velitelova zoufalství.

Zamračený Petrovič mu drsně odpověděl: "Byla to katastrofa, Malori. Nemáte na to prostě vůbec hlavu."

Svět kolem Maloriho trochu zešedl. Až do tohoto okamžiku si neuvědomil, jak důležitý byl pro něho jeho sen o slávě. Nemohl najít vhodná slova: "Ale... já si myslel, že jsem docela dobře..." Snažil se vybavit si průběh hrůzného snu. Něco o kostele...

"Dva lidé museli odklonit své lodi od předem naplánovaného cíle, aby vás zachránili. Už jsem viděl jejich filmový záznam. Vaše Číslo Čtyři jen obléávalo Berserkr, jako kdybyste neměl v úmyslu mu nijak ublížit." Petrovič se na něho zadíval, pokrčil rameny a jeho hlas trochu změkl. "Podívejte, Malori, nesnažím se komplikovat vám život, pouze konstatuji fakta. Vy jste vlastně ani pořádně nevěděl, co se kolem vás děje. Děkujte náhodě, že *Naděje* je dvacet astrálních jednotek hluboko ve formaldehydovém oblaku daleko vepředu. Kdyby bývala byla na odkrytém poli, byly by ji dostaly."

"Ale -" pokusil se Malori něco namítnout, ale velitel se jen otočil a odcházel pryč. Další stíhací loď se vracely. Zámky cvakaly, železné podpěry duněly pod jejich vahou, a velitel měl jistě plno důležitějších věcí na práci než se tady s ním dohadovat. Malori zůstal chvíli stát na místě. Cítil se prázdný, poražený a celý jakoby menší. Nechtěně vrhl toužebný pohled zpátky na Číslo Čtyři. Byl to nízký cylindr bez oken, v průměru jen o málo větší než člověk. Odpočíval nyní na svých kovových podpěrách, zatímco na něm pracovali technici. Z pahýlovité trysky hlavního laseru, stále ještě horké od palby, vycházel teď, zpět v atmosféře, úzký proužek kouře. Tak tohle byla jeho sekera, jeho zbraň.

Žádný člověk nemohl řídit loď nebo zaměřit zbraň tak dokonale jako dobrý stroj. Pomalost lidských nervových impulsů a vědomých myšlenek diskvalifikovala lidi z přímé kontroly jejich lodí ve vesmírném boji s Berserkry. Avšak lidské podvědomí nebylo tak ohraničené. Určité jeho procesy nemohly být přiřazené k žádným specifickým nervovým činnostem v mozku, a někteří teoretici měli za to, že se tyto procesy odehrávají mimo čas. Většinu fyziků jímala z těchto názorů hrůza, ale pro boje ve vesmíru představovaly užitečnou pracovní hypotézu.

Během soubojů byly komputery na Berserkrech napojeny na výkonné přístroje, které zabezpečovaly nahodilost a dodávaly tak jejich manévrování rys nepředvídanosti. Tím získávaly Berserkry výhodu nad protivníkem vždy důsledně vybírajícím takový postup, který podle statistiky nejpravděpodobněji zaručoval úspěch akce. Lidé také používali komputery na řízení lodí, ale získali nyní převahu nad nejlepšími přístroji dodávajícími nahodilost.

Začali se opět spoléhat na své vlastní mozky, jejichž část byla očividně nezatížena spěchem a pobývala kdesi mimo čas, kde i letící světlo znehybňelo.

Mělo to své nevýhody. Někteří lidé (včetně Maloriho, jak se nyní ukázalo) se prostě pro tuto činnost nehodili; jejich podvědomí se zdálo být bez zájmu o takové pomíjivé záležitosti jako je život nebo smrt. Podvědomí však bylo předmětem stresu i u vhodnějších kandidátů. Napojení na vnější

komputery zatěžovalo mysl způsobem, který nebyl dosud zcela pochopen. Piloti, vracející se z boje, se jeden jako druhý nacházeli ve stavu katatonie nebo hysterie. Po určité době bytí tito muži a ženy opět pncetní, ale jako partoeň komputerů byli pro další boje už bezcenní. Tento systém byl totiž zcela nový, a teprve nyní se na palubě *Judith* začala projevovat závažnost jeho vedlejších účinků. Profesionální piloti a jejich zástupci už byli opotřebovaní, a tak se stalo, že do boje byl poslán i Ian Malori, historik, a jiní jemu podobní, kteří neměli žádný výcvik. Ale jejich zapojením se získalo alespoň trochu tolik potřebného času.

Od operačního pultu šel Malori do své malé kabiny. Už hezkou dobu nejedl, přesto nepociťoval hlad. Převlékl se a sedl si na židli. Hleděl na svůj kavalec, knihy, kazety a housle, ale nesnažil se odpočívat nebo se nějak zabavit. Očekával, že ho Petrovič brzy zavolá. Nic jiného už teď veliteli nezbývalo.

Skoro se usmál, když se ozval komunikátor svolávající Maloriho na schůzku s velitelem a ostatními důstojníky. Malori potvrdil přijem a vydal se na cestu. Nesl s sebou hnědý kufřík z napodobeniny kůže, velký asi jako aktovka, ale trochu odlišného tvaru, který vybral z několika set podobných kufříků v malé místnosti přiléhající k jeho kabině. Na kufříku byl štítek s nápisem: BLÁZNIVÝ KUŇ.

Petrovič vzhlédl, když Malori vstoupil do nevelké zasedací místnosti. Hrstka lodních důstojníků už seděla kolem stolu.

Velitel se podíval na kufřík, který Malori nesl, a přikývl: "Zdá se, že nemáme na výběr, historiku. Docházejí nám lidé, budeme muset použít vaše pseudoosobnosti. Potřebné adaptéry jsou už instalované ve všech bojových lodích."

"Myslím, že máme skvělou šanci na úspěch," promluvil Malori mírně, když si sedal na prázdné místo určené pro něho. Položil kufřík doprostřed stolu. "Tyto věci samozřejmě nemají skutečné podvědomí, ale jak víte z našich minulých rozhovorů, jsou schopné zajistit nahodilost lepším způsobem než cokoliv jiného, co máme k dispozici. Každý takovýto kufřík obsahuje jedinečnou, i když umělou osobnost."

Jeden z důstojníků se nahnul kupředu: "Většina z nás se nezúčastnila diskusí, o kterých jste se zmínil. Můžete nám o tom říci něco podrobnějšího?"

"Jistě." Malori si odkašlal. "Tyto osobnosti, jak jim obvykle říkáme, se používají k simulování historických problémů. Podařilo se mi jich vzít s sebou z Yaty několik set. Mnohé jsou modely vojáků." Položil ruku na kufřík před sebou. "Toto je rekonstrukce osobnosti jednoho z nejschopnějších vůdců kavalérie na staré Zemi. Vybral jsem ji ze skupiny připravené na vyzkoušení v boji, abych předvedl vnitřní strukturu a design těm, kteří mají zájem. Každá osobnost obsahuje kolem čtyř milionů listů dvourozměrné hmoty."

Další důstojník zvedl ruku: "Jak můžete přesně rekonstruovat osobnost někoho, kdo zemřel dávno před tím, než existovala možnost přímého nahrávání?"

"Samozřejmě nemůžeme plně zaručit přesnost. Řídíme se pouze podle historických záznamů a podle toho, co je možné odvodit z komputerových simulací oné doby. Toto jsou pouhé modely. Ale v soubojích by měly podat stejný výkon jako v historických studiích, pro které byly vytvořeny. Jejich výběr by měl odrážet prvky agresivity, odhodlanost -"

Zcela neočekávaný zvuk *výbuchu* postavil rázem všechny důstojníky na nohy. Petrovič reagoval velmi rychle, přesto však měl čas jen vyskočit ze židle, když druhý, mnohem silnější výbuch otřásl lodí. Malori byl už téměř u dveří, když se ozval třetí výbuch. Vypadalo to, jako by nastal konec galaxie. Nábytek lítal vzduchem, stěny zasedací místnosti se bortily. Malori si jasně a klidně pomyslel, jak je přicházející smrt nespravedlivá, a pak už vše pohltila tma.

Probírání se z bezvědomí bylo nepříjemným procesem. Malori věděl, že *Judith* není úplně rozbitá, protože ještě pořád dýchal, a umělá přitažlivost ho stále držela roztáženého na podlaze. Bývalo by bylo příjemnější, kdyby gravitace zmizela, protože jeho tělo byla jedna velká, pulsující rána. Bolest vycházela z centra někde v nitru jeho lebky. Nepocíťoval potřebu nijak blíže tento zdroj identifikovat. Pouhá představa doteku své vlastní hlavy byla bolestivá.

Nakonec naléhavost zjistit, co se děje, překonala strach z bolesti. Pozvedl trochu hlavu. Kousek nad čelem měl velkou bouli a menší rány na obličeji byly pokryté zaschlou krví. Musel být v bezvědomí delší dobu.

Zničená zasedací místnost byla plná trosek. Zhroucená těla mrtvých ležela na podlaze mezi rozbitým nábytkem. Byl snad jediný, kdo přežil? A co to bylo za velký neznámý stroj, který stál na druhém konci místnosti? Objemný jako skříň, ale mnohem složitější. Jeho nohy vypadaly podivně, jako by byly schopné se pohybovat...

Malori zkameněl strachem, protože ta věc se skutečně pohnula a zaměřila na něho celou řadu různých hlavic a objektivů.

Pochopil, že se dívá na funkční Berserkr a že Berserkr hledí zpátky na něho. Byl to jeden z menších strojů, používaný k obsluze zajatých lodí s lidskou posádkou.

"Pojd' sem," řekl stroj pištivě. Byla to směšná napodobenina lidského hlasu, nahrané slabiky hlasů zajatců poskládané elektronicky dohromady. "*Badlife* se probudil."

Malori si ve své hrůze myslel, že slova jsou určená jemu, ale nemohl se pohnout. Avšak dírou ve stěně vstoupil dovnitř muž, kterého Malori nikdy předtím neviděl - zarostlý a špinavý, oblečen do něčeho, co kdysi mohlo být částí jakési vojenské uniformy.

"Ano, máte pravdu, pane," odpověděl ten muž stroji. Mluvil standardním mezihvězdným jazykem a jeho drsný hlas nesl stopy kultivovaného přízvuku. Pokročil blíže k Malorimu. "Hej ty, rozumíš mi?"

Malori něco zachroptěl, pokusil se kývnout a pomalu a neohrabaně se posadil.

"Máš na vybranou," pokračoval ten člověk a přistoupil ještě blíže, "jaké to chceš mít později, lehké nebo těžké? Myslím tím tvůj konec. Já už se dávno rozhodl, že dci rychlý a lehký konec, a to ne moc brzy. A že si chci sem tam po cestě ještě něco užít"

Navzdory ostré bolesti v hlavě se Malori snažil myslet a pomalu začínal rozumět. Existovalo jméno pro lidi, jako byl ten člověk před ním, kteří více méně dobrovolně spolupracovali s Berserkry. Bylo to slovo vytvořené samotnými Berserkry. Malori se ho zatím nechystal vyslovit.

"Chci to lehké," bylo vše, co řekl. Zamžoural očima a snažil se třít si krk na místě, kde pocíťoval bolest.

Muž ho chvíli mlčky pozoroval. "Dobře," řekl potom. Obrátil se ke stroji a dodal už jiným, pokorným hlasem: "Tohoto poraněného *badlife* lehce zvládnou. Když nás necháte samotné, nedojde tady k žádným problémům."

Stroj otočil jeden objektiv v kovové schránce ke svému služebníku. "Pamatuj si," tvořil Berserkr slova, "že pomocné jednotky musí být připraveny. Čas utíká. Neúspěch znamená nepříjemné podněty."

"Budu si to pamatovat, pane." Muž mluvil pokorně a zdálo se, že upřímně. Stroj se na oba ještě jednou podíval a potom odcházel. Jeho nohy se náhle pohybovaly v souladu, téměř ladně. Brzy nato uslyšel Malori povědomý zvuk poklopu vedoucí do vzduchotěsné kabiny.

"Jsme teď sami," řekl muž, dívaje se dolů na Maloriho. "Jestli mě chceš nějak jmenovat, můžeš mi říkat Greenleaf. Chceš se se mnou přát? Jestli ano, pojd', ať to máme za sebou." Nebyl o moc větší než Malori, ale měl ohromné ruce a pod otřhaným a špinavým zevnějškem bylo silné a svalnaté tělo. "Fajn, to je rozumná volba. Víš, máš vlastně štěstí, i když si to neuvědomuješ. Berserky nejsou jako ostatní páni, kteří lidem vládnou - nejsou jako vlády a strany a korporace, které tě jen využijí a pak nechají v blátě. Ne, když tyto stroje už pro tebe nemají žádné použití, skončí to s tebou rychle a jednoduše - ovšem za předpokladu, že jsi sloužil dobře. Víím to, protože jsem je přitom viděl. Nemají důvod dělat to jinak. Chtějí naši smrt, ne utrpení."

Malori neřekl nic. Pomyslel si, že už se možná bude moci brzy postavit.

Greenleaf (to jméno znělo tak nevhodně, že bylo pravděpodobně skutečné, napadlo Malorimu) něco upravil na malém přístroji, který vytáhl z kapsy a držel téměř celý schovaný ve své velké ruce. Zeptal se: "Kolik doprovodných lodí kromě této se snaží chránit *Naději*!"

"Nevím," zalhal Malori. Existovala pouze *Judith*.

"Jak se jmenuješ?" Muž se stále díval na přístroj v ruce.

"Ian Malori."

Greenleaf přikývl. Jeho obličej nevyjadřoval žádné zvláštní pohnutí, když postoupil o dva kroky dopředu a přesně, s brutální silou, kopl Maloriho do břicha.

"To je za to, že ses pokoušel mně lhát, lané Malori."

Malori ležel zkroucený na palubě a snažil se opět dýchat. Odněkud shora k němu nejasně doléhal hlas člověka, který ho měl ve své moci. "Měj na paměti, že jsem schopen přesně určit, kdy lžeš. Tak tedy: kolik existuje doprovodných lodí?"

Malori si pomalu mohl opět sednout. Zaškrčeným hlasem řekl: "Jenom tato jedna." Ať už měl Greenleaf skutečný detektor lži anebo to pouze předstíral a dával otázky, na které znal předem odpověď, Malori se rozhodl, že od teďka se bude úzkostlivě držet pravdy. Ještě několik podobných kopanců a stane se bezmocným a bezcenným a stroje ho zabijí. Objevil, že ještě zdaleka není připraven rozloučit se se životem.

"Jaké bylo tvoje zařazení v posádce, Malori?"

"Jsem civilista."

"Odbornost?"

"Historik."

"A proč jsi tady?"

Malori se snažil postavit se, ale pak si pomyslel, že by tím úsilím stejně ničeho nedosáhl, a zůstal sedět na palubě.

Jestliže bude rozebírat svou situaci, nebude hrůzou schopen souvisle přemýšlet "Měli jsme v plánu... přinesl jsem s sebou z Yaty to, čemu říkáme historické modely - bloky naprogramovaných odpovědí, které používáme při zkoumání dějin."

"Vzpomínám si, že jsem o něčem podobném slyšel. Co to bylo za plán, o kterém jsi se zmínil?"

"Zkušební použití osobností vojáků. Měly zabezpečit namátkovost pro komputery na bojových lodích, řízených jedním člověkem."

"Aha." Greenleaf si pružně přisedl do podřepu. "Jak se osvědčily v boji? Lépe než podvědomí živých pilotů? O tom vědí stroje všechno."

"Neměli jsme šanci je vyzkoušet Jsou všichni z posádky mrtví?"

Greenleaf nedbale kývl. "Neměli jsme těžké přistání. Vaše automatická obrana musela selhat. Jsem rád, že jsem našel aspoň jednoho člověka naživu, který má tolik rozumu, aby spolupracoval. To mi pomůže v mé kariéře." Pohlédl na drahý chronometr na svém špinavém zápěstí. "Zvedni se, lané Malork Máme práci."

Malori se postavil a následoval ho k operačnímu pultu.

"Stroje i já jsme se tu trochu porozhlédli, Malori. Těch devět malých bojových lodí, které máte ještě na palubě, by bylo škoda zničit, jsou ve velice dobrém stavu. Stroje si jsou nyní jisté, že *Naděje* chytí, ale ta má automatické obranné systémy, pravděpodobně mnohem hůře proniknutelné, než byly ty vaše na tomto pekáči. Stroje už utrpěly mnoho ztrát při téhle honičce, proto mají v úmyslu použít těch devět malých lodí jako pomocného sboru - nepochybuji, že máš nějaké znalosti z vojenské historie?"

"Něco vím." Bylo to poněkud nepřesná odpověď, ale zdálo se, že prošla jako pravdivá. Detektor lži, byl-li vůbec nějaký, byl odložen stranou. Ale Malori stále neriskoval více, než musel.

"Takže potom asi víš, jak někteří generálové na staré Zemi používaly pomocných sborů. Hnali je před hlavními spolehlivými silami, kde mohly být zlikvidovány, kdyby se pokusily o ústup. Byly také nasazovány jako první do boje proti nepříteli."

Po cestě k operačnímu pultu neviděl Malori celkem žádné velké škody. Devět malých lodí, zakalených přestálými boji, bylo teď nově vyzbrojeno a s doplněným palivem čekalo na svých stojanech, připraveny na novou akci.

"Malori, zatímco jsi ležel v bezvědomí, prohlédl jsem si kontrolní zařízení těchto lodí. Zdá se, že nemají plně automatizované řízení."

"Ano, správně. Je třeba určitého kontrolního mozku nebo zařízení, které zabezpečuje nahodilost."

"Ty a já z nich uděláme pomocný sbor pro Berserkr, lané Malori." Greenleaf opět vrhl pohled na hodinky. "Máme zhruba hodinu na to, abychom vymysleli, jak to udělat, a o trochu déle na dokončení celé akce. Čím rychleji to zvládneme, tím lépe. Jestliže se opozdíme, budeme za to trpět." Zdálo se, že si v té představě skoro liboval. "Co navrhuješ?"

Malori otevřel ústa, aby promluvil, ale pak je zase zavřel.

Greenleaf řekl: "Instalace osobností vojáků nepřichází samozřejmě v úvahu, protože ti by se nedali jen tak lehce hnát na jatka. Předpokládám, že to jsou všechno různí vojevůdci. Nemáš ale nějaké osobnosti z jiných oblastí, které by byly snáze ovladatelné?"

Malori se opíral o prázdné křeslo, které patřilo velícímu důstojníkovi. Přinutil se důkladně přemýšlet, než promluvil. "Náhodou mám tady na palubě několik osobností, které mě osobně velmi zajímají. Pojďte."

Malori šel první, těsně následován Greenleafem. Bylo téměř podivuhodné, že uvnitř kabiny se nacházelo vše na svém místě. Jeho housle ležely na kavalci a stůl byl pokryt knihami a kazetami s hudbou. A tady, v jednotlivých kufříkách z napodobeniny kůže, spořádaně odpočívaly osobnosti, které nejraději studoval.

Malori sáhl po kufříku, který ležel na vrchu. "Tento člověk byl houslista, tak jako já - alespoň si myslím, že se za něho mohu považovat. Jeho jméno by vám pravděpodobně nic neřeklo."

"Hudba nikdy nebyla mým oborem. Ale pokračuj."

"Byl to Pozemšťan, který žil ve dvacátém století naší éry, a jak jsem pochopil, byl to dost nábožný člověk. Můžeme jeho osobnost zapojit a zeptat se, co si myslí o válčení, jestliže máte na něco podezření."

"Raději to uděláme." Malori mu ukázal v kabině patřičné místo vedle komputerové konzole, a Greenleaf sám vše zapojil. "Jak se s tím dá komunikovat?"

"Prostě se na něco zeptejte."

Greenleaf promluvil ostře směrem ke kufříku. "Jméno?"

"Albert Balí," odpověděl z reproduktoru hlas, který zněl mnohem lidštěji než Berserkrův.

"Co si myslíš o válčení, Alberte?"

"Ohavná myšlenka."

"Zahraješ nám něco na housle?"

"Rád." Ale žádná hudba nenásledovala.

Malori dodal: "Bylo by třeba zapojit více kanálů, kdybyste chtěl slyšet skutečnou hudbu."

"Myslím, že to nepotřebujeme." Greenleaf odpojil jednotku jménem Albert Balí a začal se probírat hromadou dalších. Mračil se přitom na neznámá jména na dvanácti nebo patnácti zbylých kufříkách. "Kdo byli tito lidé?"

"Současníci Alberta Balla. Umělci ze stejné branže." Malori si musel na chvíli sednout na kavalec. Byl blízko omdlení. Potom se ale vzchopil a postavil vedle Greenleafa. Položil ruku na jeden kufřík. "Toto je model Edwarda Mannočka, který byl slepý najedno oko a nikdy nedostal lékařské osvědčení, které bylo v té době nutné pro službu ve všech ozbrojených silách." Ukázal na jiný. "Tento člověk sloužil krátce v kavalerii, jak si vzpomínám, ale neustále padal s koně a brzy byl degradován do služby v zásobování. A tohle byl nebezpečný, tuberkulózní mladík, který zemřel, když mu bylo dvacet tři standardních let."

Greenleaf vzdal další prohlídku kufříků. Obrátil se na Maloriho a pozorně si ho měřil. Malori cítil, jak se jeho bolavé svaly na žaludku stáhly v očekávání dalšího surového kopance. To už by bylo moc, to by ho určitě zabilo, ještě jeden takový úder...

"Dobře." Greenleaf zamračeně kontroloval čas na chrometru. Když však vzhledl, na jeho tváři byl malý úsměv. Zvláštní bylo, že když se usmíval, vypadal jako velice dobrosrdečný člověk. "Fajn! Hudebníci, předpokládám, jsou protipólem vojáků. Jestli to stroje schválí, instalujeme je a vyšleme lodě ven. I ané Malori, možná ti dokonce zvýším plat!" Příjemný úsměv se teď rozlil po celém jeho obličejí. "Jestli tohle bude fungovat tak dobře, jako si představuji, vykoupíme si tím možná další standardní rok života."

Když se o pár minut později stroj opět objevil na palubě, Greenleaf mu, ukláněje se, vysvětlil podstatu planu. Malori, který stál v pozadí, zjistil v agonii hrůzy, že se také uklání.

"Realizujete plán," dal stroj souhlas. "Jestliže nebudete jednat svízně, loď zamořená životem by mohla najít úkryt v bouřích před námi," dodal a rychle odkráčel. Pravděpodobně musel pracovat na opravách a znovuvybavení své vlastní robotické lodě.

Malori a Greenleaf dokončili instalaci osobností poměrně rychle. Znamenalo to jen otevřít kabinu lodě, vložit osobnost, teď už zbavenou kufříku, do instalovaného adaptéru, zapojit několik kabelů a opět zavřít poklop. Protože rychlý postup byl nezbytný pro Berserkův plán, testování bylo omezeno jen na několik živých odpovědí od každé osobnosti v průběhu jejich aktivace uvnitř lodí. Většina odpovědí byly naprosté banality o neexistujícím počasí či prastarém jídle nebo nápoji, anebo podivné věty, o kterých Malori věděl, že to jsou jen nic neznamenající společenské fráze.

Všechno se zdálo jít hladce, ale v poslední chvíli začal Greenleaf pochybovat: "Doufám, že pod tíhou zjištění, v jaké se nacházejí situaci, se tito džentlmeni zachovají jako muži. Budou snad schopni pochopit svou skutečnou situaci, nebo ne? Stroje od nich neočekávají žádné skvělé vojenské výsledky, ale také nechceme, aby úplně podlehl katatonii."

Malori, blízko vyčerpání, se lopotil s poklopem Číslo Osm, a skoro spadl se zaobleného trupu lodí, když poklop náhle povolil. "Rekl bych, že pochopí situaci do minuty po vypuštění. Alespoň zhruba. Nemyslím, že si uvědomí, že kolem nich je mezihvězdný prostor. Vy jste byl vojákem, předpokládám. Když se budou zdráhat bojovat, nechám na vás, jak se vypořádat se vzpurným pomocným sborem."

Když zapojili osobnost do Číslo Osm, její zkušební odpověď zněla: "Přeji si, abyste mou krasavici natřeli na červeno."

"Hned to bude, pane," řekl Malori rychle, zabouchl poklop lodí a přešel k Číslu Devět.

"Co to mělo znamenat?" zamračil se Greenleaf.

"Předpokládám, že maestro si už uvědomil, že vstupuje do nějakého dopravního prostředku. Co se týče toho, že by ho měl rád, natřen na červeno..." Malori hekal, jak se snažil otevřít Číslo Devět, a zbytek jeho odpovědi se v tom ztratil.

Konečně byly všechny lodě připraveny. S prstem na odpalovacím zařízení se Greenleaf otočil. Jeho oči se naposled zkoumavě zabodly do Maloriho. "Časově jsme si vedli velice dobře. Čeká nás odměna, jestliže se tento nápad alespoň trochu osvědčí." Šeptem, téměř posvátně, dodal: "Doufejme, že to vyjde. Už jste někdy viděl zaživa stahovat kůži s člověka?"

Malori pevně svíral sloup, aby se udržel na nohou. "Udělal jsem, co jsem mohl."

Greenleaf se zabýval odpalovacím zařízením. Bylo slyšet jemné cvakání zámků, jak se otvíraly průchody, kterými vzápětí všech devět lodí opustilo svou základnu. Současně se rozsvítila obrazovka s holografickým znázorněním situace venku. Uprostřed displeje seděla jako velká zelená skvrna *Judith*, kolem níž se pomalu a nejistě pohybovalo devět menších zelených teček. Opozděl byla vidět sestava červených bodů, představujících zbytek smečky Berserků, které tak

dlouho a neúprosně pronásledovaly *Naděje* a její doprovod. Sklíčený Malori si všiml, že jich bylo alespoň patnáct.

"Tenhle trik," Greenleaf mluvil jakoby sám k sobě, "by měl způsobit, že se budou bát více svých vlastních velitelů, než nepřítel." Greenleaf zmáčkl několik tlačítek a spojil se tak s loděmi. "Pozor, jednotky Jedna až Devět!" vyštěkával. "Jsou na vás namířeny zbraně nadřazených sil, a jakýkoliv příznak neposlušnosti nebo pokus o útěk bude přísně potrestán..."

Greenleaf pokračoval v zastrašování asi minutu. Malori mezitím pozoroval na obrazovce, že počasí, o kterém se Berserk zmínil, se zhoršovalo. Plískanice atomických částic se hnala touto částí mlhoviny, do cesty *Judith* a jejího smíšeného doprovodu. Pokud se Berserk nedají do okamžitého pronásledování, *Naděje*, která v daném měřítku nebyla na obrazovce vidět, se možná povede využít bouře a uniknout.

Ostrý obraz na operačním displeji se rychle rozplýval. Greenleaf se odpojil od lodí, jakmile bylo zřejmé, že kontakt je ztracen. Chvilí ještě byly slyšet útržky příkazů, které Berserk svým nepřírozeným hlasem udával pomocným lodím Jedna až Devět. Pronásledování *Naděje* ještě nezačalo.

Kolem operačního pultu se rozprostřelo ticho, přerušované chvílemi jen slabým praskáním, které vycházelo z obrazovky. Kolem stály a čekaly prázdné podpěry lodí.

"Tak to bychom měli," protáhl pomalu Greenleaf. "Teď už se můžeme jen strachovat, jak to dopadne." Na tváři se mu zase objevil jeho sympatický úsměv; zdálo se, že má z celé situace skoro požitek.

Malori se na něho zvědavě díval. "Jak to děláte, že jste tak - tak vyrovnaný?"

"Proč ne?" protáhl se Greenleaf a zvedl se od displeje. "Víš, když se člověk vzdá starého způsobu života, *badlife*, a přizná si, že je pro něho mrtvý, nový způsob potom není tak špatný. Čas od času jsou dokonce k dispozici i ženy, když stroje chytí zajatce."

"*Goodlife*," řekl Malori. Vyslovil teď hanlivý, provokativní přívlastek. V tomto okamžiku se však nebál.

"To samé tobě, človíčku." Greenleaf se stále usmíval. "Pořád se na mě díváš opovržlivě, co? Nezapomínej, že jsi v tom teď po krk, stejně jako já."

"Myslím, že vás lituji."

Greenleaf si se smíchem odfrkl a soucitně pokýval hlavou. "Víš, že já mám možná před sebou delší a bezbolestnější život, než většina lidstva vůbec zažila - neřekl jsi například, že muž, který byl modelem jedné z osobností, zemřel ve věku dvacet let? Byl to věk, ve kterém se v jeho době běžně umíralo?"

Malori se stále ještě přidržoval sloupu. Na obličejí se mu začal objevovat podivný úsměv. "Pro jeho generaci, na kontinentě zvaném Evropa, to bylo běžné. V té době tam zuřila první světová válka."

"Ale ty jsi řekl, že zemřel na nějakou nemoc."

"Ne. Řekl jsem, že měl nemoc, tuberkulózu. Bezpochyby by ho byla nakonec zabila. Ale on zahynul v bitvě, v roce 1917 naší éry, v zemi jménem Belgie. Jeho tělo nebylo nikdy nalezeno, jak si vzpomínám, protože protivzdušné dělostřelectvo úplně zničilo jeho letadlo."

Greenleaf stimul. "Letadlo! Co to povídáš?"

Malori se narovnal. Trochu ho to zbolelo, ale přesto se pustil sloupu. "Teď ti mohu říct," přešel na tykání, "že Georges Guynemer - to bylo jeho jméno - sestřelil padesát tři nepřátelských letadel, než sám zahynul. Počkej!" Maloriho hlas zazněl náhle silně a jasně, a Greenleaf, který se k němu s hrozivým výrazem přibližoval, se překvapeně zastavil. "Než

se na mně dopustíš nějakého násilí, měl bys raději napřed uvážít, pro kterou stranu, moji nebo tvoji, je pravděpodobnější, že vyhraje bitvu venku."

"Bitvu..."

"Sice to bude devět lodí proti patnácti nebo více strojům, ale výsledek nevidím příliš pesimisticky. Osobnosti, které jsme vyslali, se nedají jen tak povraždít."

Greenleaf na něho zíral ještě několik okamžiků a pak vyrazil směrem k obrazovce. Ta však stále ještě byla prázdná. Nedalo se nic dělat. Greenleaf pomalu klesl do vypolštářovaného křesla. "Co jsi mi to udělal," zašeptal. "Celá ta sbírka invalidních hudebníků - přece jsi nemohl lhát o všech."

"Oh, všechno, co jsem řekl, byla pravda. Samozřejmě, že ne všichni piloti v první světové válce byli invalidi. Zdravotní stav mnohých byl perfektní. A také jsem neřekl, že všechny osobnosti byly modely hudebníků, i když jsem samozřejmě chtěl, aby sis to myslel. Balí měl z nich nejlepší hudební schopnosti, ale poradit to byl jen amatér. Vždycky fikal, zeje mu jeho pravé povolání odporné."

Zdálo se, že Greenleaf, sesutý v křesle, stárne před očima. "Ale vždyť jeden byl slepý... to není možné."

"Přesně to si také mysleli jeho nepřátelé, když ho propustili ze zajateckého tábora na začátku války. Edward Mannock, slepý na jedno oko. Musel oklamat komisi, aby se dostal do armády. Tragédie těchto mužů spočívá však v tom, že zahynuli, když bojovali jeden proti druhému. V té době neexistovaly Berserkry, alespoň ne takové, na které se dalo prudce zaútočit letadlem a kulometem. Domnívám se, že lidstvo muselo vždycky čelit nějakému druhu Berserkřů."

"Faktem tedy je," Greenleaf se úpěnlivě zadíval na Maloriho, "že ve vypuštěných lodích jsou osobnosti devíti válečných pilotů?"

"Ano, jedněch z nejlepších. Myslím, že dohromady uplatňovali nárok na pět set vyhraných bitev. Taková tvrzení byla většinou přehnaná, přesto..."

Nastalo ticho. Greenleaf pomalu otáčel své křeslo čelem k operačnímu displeji. Hluk a praskání pozvolna sláblo. Malori, který si mezitím zase sedl na zem, se zvedl. Na hologramu se objevila jediná zářivá tečka a rychle se přiblížovala k *Judith*.

Tečka zářila jasně červenou barvou.

"Takže to bychom měli," řekl Greenleaf, vstáváje z křesla. Z kapsy vytáhl malý revolver. Namířil ho na Maloriho, potom se však usmál a potřásl hlavou. "Ne. Ať se s tebou vypořádají stroje. To bude mnohem horší."

Když se ozval hluk otevíraných dveří vzduchotěsné kabiny, Greenleaf pozvedl zbraň a položil ji k spánku. Malori od něho nemohl odtrhnout zrak. Dveře povolily a Greenleaf vypálil.

Malori se k němu vrhl a vytrhl mu zbraň z ruky ještě před tím, než mrtvé tělo dopadlo na podlahu. Namířil směrem ke dveřím. Tam teď stál stejný Berserkř, kterého Malori viděl dříve, nebo alespoň tentýž typ. Jeho zevnějšek však vykazoval drastickou přeměnu. Jedna kovová paže byla utržena a z rány volně visely roztřípené konce drátů. Celé kovové tělo bylo poseto malými dírami a kolem jeho hlavy to jiskřilo elektrickými výboji.

Malori vystřelil, ale stroj náraz kulky ignoroval. Stroje by samozřejmě Greenleafovi nenechaly zbraň, se kterou by je mohl zranit, prolétlo Malorimu hlavou. Berserkř si ho však zatím nevšímal. Místo toho se nahnul nad Greenleafovým tělem.

"Zra-zra-zra-zrada," pištěl Berserkř. "Nejzazší nepřijemné nejhorší pod-pod-podněty. Badlife badlife bad-"

V té chvíli se Malori přiblížil ke stroji zezadu a vrazil ústí revolveru do jedné díry, ještě horké od laseru, kterého už účinně použil Albert Balí nebo snad Frank Luke či Werner

Voss. Dvě kulky pod kovový plát a elektrické výboje ztichly. Berserkř se složil na zem vedle Greenleafa.

Malori ucouvl. Podíval se ještě jednou na obě nehybná těla a potom upřel zrak na operační displej. Rudá tečka se vzdalovala od *Judith*, teď už nepředstavující nic víc než neživé kusy kovu.

Ve slábnoucí atomické bouři se objevil zelený bod a přiblížoval se k *Judith*. Ani ne za minutu přistálo Číslo Osm měkce na svém stojanu. Ústí laseru začalo teď, v atmosféře, silně kouřit. Na povrchu lodi bylo několik šrámů způsobených nepřátelskou palbou.

"Hlásím další čtyři vítězství," řekla osobnost, jakmile Malori otevřel poklop. "Přispěli k nim moji spolubojovníci, kteří přinesli velkou oběť své rodné zemi. I když nepřátel bylo dvakrát víc než nás, myslím, že neunikl ani jediný. Ale musím hořce protestovat proti tomu, že má stíhačka stále ještě nebyla natřena na červenou."

"Okamžitě se o to postarám, mein herr," zamumlal Malori, když odpojoval osobnost z lodi. Cítil se trochu pošetile, že ujišťuje kus kovu. Přesto ale s osobností zacházel jemně, když ji přenášel k operačnímu pultu. Na něm se vršilo několik prázdných kufříků s obyčejnými štítky, nesoucí jména:

ALBERT B ALL

WILLIAM AVERY BISHOP

RENÉ PAUL FONCK

GEORGEŠ MARIE GUYNEMER

FRANK LUKE

EDWARD MANNOCK

CHARLES NUNGESSER

MANFRED VOŇ RICHTHOFEN

WERNER VOSS.

Byli to Angličané, Američané, Němci, Francouzi. Některý byl žid, některý houslista, jiný invalida, Prus, rebel. Jeden v sobě nosil nenávist, druhý užíval života. Těch devět mužů odlišovalo ještě mnoho dalších věcí. Existovalo snad jen jediné slovo, které jim všem bylo společné: člověk.

Nejbližší lidské bytosti teď byly miliony kilometrů daleko, přesto se Malori necítil osamocen. Opatrně vložil osobnost zpátky do kufříku. Možná, že se vejde k němu do kabiny, až se pokusí v Čísle Osm dosáhnout *Naděje*. ^

"JVypadá to, že jsme zbyli jen my dva, Červený Barone."

Člověku, podle kterého byla osobnost modelována, nebylo ani dvacet šest let, když byl po osmnácti měsících úspěchů a slávy sestřelen nad Francií. Před tím v kavalerii ho kůň neustále vyhazoval ze sedla.

**přeložila Ivana Černá
ilustroval Martin Zhouf**

Published by agreement with the author.

Rafal A. Ziemkiewicz

Nevěstka

Dav, moře lidí - Rány Boží, tolik lidí snad ještě svět neviděl. Stojíme u brány od čtyř ráno, teď už je po poledni, a celou dobu, bez jediné přestávky, kolem nás proudí mohutná řeka rodáků. Rozdvojuje se hned za branou a mizí kdesi za našimi zády, namačkaná do koridorů a sektorů. Bran je padesát osm, všemi se bez ustání vlévá ten živel a konce nevidět. Za čtyři metry vysokou bariérou z hustého pletiva pod proudem, za barevnými tyčemi, pořád dav. Z oblak to musí vypadat zvláštně.

Nemyslel jsem si, že jich bude tolik, ani když se připočtou Poláci z celého světa. Tlačí se před sebe, v natažených nikách vstupenky, plní radostného vzrušení. Nesou nějaké transparenty, prapory, svaté obrazy... Bez konce. Až to vyrazí dech. Jen naše ponuré tváře, moje a Bibolova, vůbec neladí s obecnou náladou. No, ale my jsme jen součást podívané, tak jako všechny ty závory, bariéry a rozevláté praporky. Prostě trčíme u brány, z vnitřní strany, ponoření do ponurého mlčení.

Vlastně není moc jasné, proč. O žádné kontrole vstupenek nemůže být v tom návalu řeč. Celý zbytek Boží Milice už vzal roha, aby se s pomocí uniforem dostali co nejbliž k oltáři. Zbyli státní policajti -jakožto hříšníci určení na špinavou práci nesmějí překročit bariéru obklopující posvěcenou zem. To oni hlídají ten dav, tady a dál, na nádražích, dálnicích a letištích. My nemáme nic na práci. Ale stojíme tu, protože poslední rozkaz zněl stát a mně už nezbyvá nic jiného, než svědomitě plnit rozkazy.

Bibol si určitě myslí to samé, ale nevím, nemluví se mnou. A proč se naštvál? Nakonec to všechno začalo kvůli němu. Dole, že se jako obvykle ožral, přišel pozdě do služby a já nemohl odejít ze stanoviště.

Bylo to nějaké dva, tři měsíce po ohlášení termínu Zjevení. Práce po krk, celá bouda velitelství episkopátu praskala ve švech zájemci. Tábořili u budovy, týdný čekali, až přijdou na řadu - právě obležení, hlavní vchod vůbec nešlo používat. Dole se o nižší hodnosti starali selekcionáři. Těch pár, co se nedali nijak vykopnout, pouštěli nahoru, do sloupové pracovny, kde je za obrovským psacím stolem, pod velkým křížem a přes celou stěnu roztaženým červenobílým plátnem přijímala Jeho Svatost. A za zády Jeho Svatosti stál v pozoru slavnostně oháknutý funkcionář Boží Milice s nárameníky a zlatým žezlem Služby. Čili já.

Delikvent měl, samozřejmě, všechny papíry v pořádku. Doklady kompletní, razítka jak náleží, kupu cihel na baziliku, všechny dobrovolné oběti pravidelně placené a navrch ještě několik silných svědectví pravého života. Ale tady to dojem nedělalo. Jeho Svatost to všechno jakoby pozorně přelétla a pak sáhla po výtisku ze sekce účtů svědomí hlavního teokomputeru, který mu přinesl diakon. Trpělivě vyslechla starcovu kňouravou supliku, pokývala hlavou, upila čaje a náhle ho přibila otázkou:

"Je to pravda, že jste se šestnáctého prosince 1995 během rozmluvy na školní toaletě vyjádřil o svém knězi katechetovi jako o'blbem kněžzouroví?"

Když říkal 'blbý knězout', udělal jsem předpisový půlkrok dopředu, stiskl taster služebního růžence položeného na psacím stole a předpisově ho podržel (lehčí hřích, citát) na 25 zdravasů. Právě k tornu jsem v tom bfošarlatovém sále sloužil. A také

k otvírání a *zavírám* dveří před a za žadateli o vstup na čestnou tribunu.

Suplikant pobledl a polkl slinu, což v tichu pracovny zaznělo jako velrybí pšouk.

"No, jak to tehdy bylo?" jemně nadhodila Jeho Svatost po nějakém čase.

"Jak... ano, Vaše Svatosti, teď si vzpomínám. Ale vůbec jsem nevěděl, co to znamená..."

"Hm... rok před maturitou? No dobře, nevěděl jste... No, ale teď už to víte?"

"Ano, Vaše..."

"A jistě toho upřímně litujete, že?"

"Ano, Va..."

"Přesto však," shrnula Jeho Svatost, "jste se až dosud nevyzpovídál z tohoto hříchu, neudělal pokání..."

Suplikantova žalostná tvář stačila za další rozhovor. Jeho Svatost odložila výtisk a pomalu si přejela dlaní po tváři gestem člověka, který padá únavou.

"Pochopte mou situaci," pokračovala nakonec. "Tribuna je malá a žeň veliká. A byl jste tak blízko... Škoda, velká škoda." Zvedl hlavu a několikrát jí zavrtěl. "No nic, snad se dá ještě něco udělat. Nakonec, člověk je nedokonalý. Dám vám dopis pro famost, a jen co tu záležitost vyřídíte, dejte rozhřešení do podatelny v kanceláři. Odvolejte se na mě... no tak. Bůh s vámi." ~ "I s Vaší Svatostí," pokorně se poklonil suplikant a vstal z kleče. Jeho Svatost rychle vyplnila formulář, podala mu ho a pokynula mi rukou s nataženým ukazováčkem. Pokyn znamenal "vyvést", prst "nevolat dalšího".

Vždycky jsem obdivoval diplomatický talent Otců Selektionářů. Pár slov a chlapík, místo aby se užíral, že ho vykopli, odcházel celý šťastný. Má papír a to znamená, že má šanci. Dbají o lidi, sama Jeho Svatost dělá, co může, aby mu pomohla. Každý může přijít a prosit, aby byl puštěn před tvář Pána. A každý bude vyslyšen.

Jiná věc je, že se ještě nestalo, alespoň ne během mé služby, aby kterýkoli z těch příchozích z ulice dokázal bez protekce dosáhnout svého. Ale všichni se tam konec konců nevejdou.

Udělal jsem čelem *vzad*, odvedl siplikanta dojatého projevenou starostlivostí ke dveřím a vyšel za ním.

Na chodbě jich čekalo ještě asi dvacet, jeden energicky vyskočil. Zadržel jsem ho gestem ruky.

"Přestávka," oznámil jsem. "Jeho Svatost přijme další osobu za patnáct minut. Prosím."

Zmlkl jsem. Na schodech byl nějaký zmatek. Z hloučku několika pořádkových, kteří se ji viditelně snažili zadržet, náhle vystřelila jakási dívka a se silou a rychlostí dělové koule se vrhla přímo na mě. Stačil jsem se jen zapřít o rám dveří - málem mě rozmáčkla, připlácla se na mou hrud', až jsem ucítil teplo v břiše. Jako úhoř se za každou cenu snažila proklouznout do pracovny.

"Prosím, prosím, pusťte mě," jen jsem uslyšel a na okamžik zahlédl ostrý, jakoby plazí profil a bouři rudých vlasů. Ztěžka jsem dokázal zadržet obliny deroucí se vpřed. Pak k nám doběhli pořádkoví.

"Nedělejte zmatek!" zafuněl jeden z nich a profesionálně ji zkroutil ruku. Odvlekl dívku zpátky ke schodům. Trochu se

zmítala, ale jen zpočátku. Stejně jsem se nedíval. Takové věci se nevidí.

"Ano..." mimoděk jsem si upravil uniformu. Suplikami jsem nevnímali nic kromě stropu a svých kamaší. "Prosím čekat."

Vrátil jsem se do pracovny a zabouchl těžké, dubové dveře. Jeho Svatost už zmizela, jen bíločervené plátno se lehce houpalo. Oddechl jsem si a utřel pot z čela.

O chvíli později z malých dvířek ve stěně naproti psacímu stolu vyhlédla Bibolova hlava. Přes diskrétní vrstvu pudru pod očima by se jeho tvář dobře hodila na obálku příručky o kocovině. Báječná ozdoba kabinetu.

Rozhlédl se a těžkopádně přišel až ke mně. Beze slova jsem mu hodil žezlo.

"Máš štěstí, že jsme na svatém místě."

"Dobře, dobře," zachraptěl. "Promluvíme si, až se vzpamatuju."

"Aha. Zavolej, kdyby se ti to povedlo. Třeba uprostřed noci. Musím tě ještě vidět strážlivého, než všichni půjdeme do nebe."

"No tedy!" ošil se. "Pán nás vyzvedl nad jiné nevěrné národy, vybral si nás pro svůj druhý příchod, a já mám sušit hubu? Co bych to byl za Poláka?"

"Do sektoru P-4?"

Zvedám hlavu a několik sekund mi trvá, než ho rozeznám na rozvlněném pozadí. Když člověk stojí tolik hodin v davu a nepatří k němu, lidé kolem přestanou existovat a splynou v jednotnou masu.

Typický vesnický knězík s prostoduchou, šťastím rozzářenou tvář, vedoucí své stádečko ovcí s vlajkami, transparenty a točným salámem v síťovkách.

"Rovně, třetí uličkou vpravo a pak čtvrtou směrem k oltáři," odpovídám zcela beze smyslu. Všechny uličky už byly dávno rozdupány, po vyznačených bariérách nezbylo ani stopy - národ si je určitě rozebral na relikvie. Panuje absolutní spontánnost, kam se kdo narve. Ale ten dotaz mi na chvíli dává pocit velkého poslání. Víím, proč mě sem postavili. Abych odpovídal na dotazy, kdyby je chtěl někdo klást.

Něco se děje. Teprve po chvíli chápu co: ticho. Utichly chorální modlitby z gigafonů, již mnoho hodin se mísící s monotónním šumem postupujícího davu. Ale jen na chvíli. Někdo v tlapkách chraptivě intonuje a vzápětí se nad plány, rozlehlými jako celý svět, ozve rozechvělý ženský zpěv:

Nad Čenstochovou plují oblaka,
modlí se s námi, Panenko Svatá...

Právě tuhle píseň končil arcikatedrální chór, když se automaticky zapnul můj televizor. A po chvíli známý, každodenní úvod: "Pochválen buď Ježíš Kristus, v Božím jménu vás vítají Televizní noviny. V dnešních zprávách mezi jiným uvidíte: přípravy ke Zjevení Pána; rozhovor s předsedou Svazu pravých poláků a katolíků; hříšné lidy východu a západu mluví s obdivem a závisí o milosti, které dostoupil náš hrdinský národ.

Začneme jako obvykle večerní modlitbou v kapli polské televize. Buď zdráva, Voršilo..."

Dívka překvapeně hleděla, jak jdu k televizoru a vypínám obraz. "Tohle vy smíte?" vyčetl jsem z jejích očí.

"Nám to všechno dávají na účastech," poznamenal jsem a nonšalantně pokrčil rameny. "Máme vlastního biskupa."

"Ale já..."

"Neboj se," dodal jsem chlácholivě a sáhl do baru. "Jsi se mnou. Co si dáme?"

Zírala na mě málem zbožně. Chudák holka, svým způsobem. V uniformě s nárameníky, prýmký a se zlatým žezlem v ruce mě měla za Bůh-sám-ví-koho. Jako, že když se takhle ohozený chlápek motá po velitelství a ještě k tomu v kanceláři Jeho Svatosti, musí to být nějaká větší ryba. Teoreticky ano. Jen ji nenapadlo, chudinku nešťastnou, že Otcové Selektionáři potřebují taky maníky k zavírání dveří a točení růžencem.

Jasně, měl jsem jí to vysvětlit. Hned, jak mě našla - vlastně ani nevím, jak se jí to podařilo. Zachtělo se mi. Pár týdnů před Zjevením byla o příležitost stále větší nouze a ta holka měla něco do sebe. Štíhlá, s aerodynamickými tvary, trochu nazrými vlasy a pěkně vyvinutým poprsím... jen ve tváři trochu připomínala pterodaktyla, fakt. Ale konec konců, ty ošklivější taky někdo musí.

Každopádně, když přišla k parkovišti, otevřel jsem druhé dveře a houkl "nasedni". Skočila do auta, až se za ní zaprášilo.

A teď přede mnou stála v mém služebním bytě na rohu Svatokřížské a Kněze Petra, a stále mě měla za někoho, kdo hodně může. A já nestydatě využil příležitosti.

"No," podal jsem děvčeti sklínku a gestem jí nabídl křeslo. "Tak co je?"

"Víš..." začala nesměle.

"Vím," hodil jsem ji do sebe a hned si nalil další, půda se musí dobře rozehrát. "Máš vůbec ponětí, kolik lidí chce na Tribunu?"

"Na Tribunu," zopakovala hořce. "Ne, já chci prostě dovnitř, někam blíž k oltáři. Nebo alespoň... vůbec."

Obyčejné vstupenky se rozdávaly po farnostech, jen to frčelo. Nikdy mě nenapadlo, že by s tím někdo mohl mít problémy.

"Já musím," ujistila mě horoucně. "Mám všechny papíry, chceš je vidět?" Sáhla do kabelky a podala mi svazek potvrzení sepnutý gumičkou. Začal jsem je s moudrým výrazem prohlížet. Potvrzení ze zpovědi, svědectví z procesí, eucharistická knížka a tak dále - všechno orazítkované a v naprostém pořádku. Jako u každého.

"Jak sis to vyřídila?"

Zrudla. Přímý zásah.

"Nech toho, promluvíme si upřímně," přešel jsem si dlaní po tváři. "Snaž se mě pochopit, to není snadná záležitost. Musím všechno vědět, jasně?"

Dívala se do země.

"Snoubencův kamarád," řekla nakonec.

"Příště si vybírej snoubence s lepšími známostmi," pokýval jsem hlavou a ukázal jí dotazník nedělních pobožností. "No, jen se podívej. Všechny mše za půl roku, stejné razítko, stejný inkoust, podpis stejným rukopisem. Kdo ti na to naletí?"

Samozřejmě to bylo normálka a nikdo by si toho nevšiml, ale zřejmě o tom neměla nejmenší ponětí. Vypadala úplně vyřízená. Hleděla na mě tak bezradně, až mě to dojalo.

"Můžeš mi pomoci?" zeptala se tiše.

Vstal jsem a začal zatemňovat okna.

"Boží Milice nikdy neodmítá pomoc bližnímu," pronesl jsem důrazně a pečlivě dotáhl závěsy. Naproti mě bydlela jedna taková hnusná babizna s dalekohledem. Před pár měsíci zmerčila, jak soused ve dne posluhuje vlastní ženě, a napařili mu pouť.

Poslepu jsem prošel pokojem, rozsvítil lampu a otočil se k děvčeti.

A pak jsem rychle sáhl po skleničce, protože jsem vyprahlo.

Asexuální, tmavošedý svetr a tlustá sukně, standartní úbor Skromné a Pracovité Polky, zmizely za křeslem. Stála přede mnou v krajkovém spodním prádle, jako v nějakém filmu z Padlého Západu, pětset zdravasů za metr. Připlula blíž, hodně blízko a zvedla ke mně tu svou pterodaktyl hubinku.

"Prosím tě, pomoz mi. Musíš mi pomoci."

Chudák holka. Měl jsem ji okamžitě vyhodit.

Jemné dlaně se sunuly pod mojí košili, stále blíž k podbřišku. Za nimi putovala mírně lechtající rudá hříva.

"Prosím," řekla znovu a obratně rozepla poslední knoflík.

"Pomůžeš?"

Ztěžka jsem vydechl a ponořil jí dlaně do vlasů.

"Jasně. Jsi na správné adrese, miláčku."

O vlasek, a málem bych z toho všeho zapomněl nastavit růžec. Ucul jsem v poslední chvíli.

"Jdi do postele," zašeptal jsem, odepnul pouzdro s růžencem od pasu a rozechvělými prsty ho připojil do domácí zásuvky teokomputeru. Dobrá miliční mašinka s japonskými obvody.

Stalý, průběžný kontakt s registry teokomputeru - zřítelnice víry a vstupenka do nebe. Našel jsem si v tabulce šestý paragraf, cizoložství, a nastavil na ciferníku svůj součinitel, velký - nakonec jsem byl jen mladší seržant, i když z velitelství. Ale přesto jsem přidal ještě desetiprocentní zesílení, protože mi to vůči té holce přišlo trochu hloupé.

Mašinka zpěvně zahrála a okamžitě přešla do vysokých obrátek.

"No dobře," prohlásil jsem a snažil se mluvit klidně. Jeden kámoš mi kdysi říkal, že nejvíc to stojí za to právě s těmi ošklivějšími. 'Před takovou nánou krasavicí se můžeš stavět na uši a ona nic, královna jedna znuděná. Ale ošklivou to potěší, ocení to... říkám ti, prcku, to je něco úplně jiného.' Teprve teď jsem mohl ocenit hlubokou životní moudrost těch slov.

Dlouho, velmi dlouho bylo v pokoji slyšet jen náš horký dech, skřípot postele a štěbetání růžence.

Když sténání a skřípění konečně utichlo, elegantně vstala a cestou do koupelny se sklonila nad výstupem teokomputeru.

"Tedy, víš," obrátila ke mně planoucí oči, "vychází, že jestli ještě můžeš, tak můžeme ještě dvakrát."

Zpěv zvolna utichá. Ted' někdo mluví. Vlastně bych měl říct káže. Vsadil bych se, že je to náš Hlavní velitel. Přes patnáct minut zahřívá všeobecné nadšení a vytahuje z hrobů všechny možné svaté, blahoslavené i hrdiny. Vzpomínám si, jak mi před pár dny, když mě vyhazoval z Velitelství, zvýšeným hlasem vysvětloval, kdo jsem, v čím *žoldu*, a kým a za jakých okolností jsem byl zplozen. Klel přitom tak, že málem nesundal ruku z růžence. "Na takové zkurvysyny jen pekelný oheň a věčné zatracení! Kdo jednou zapře Pána, není pro něj odpuštění!"

A pak se otočil a pohlédl na portrét nástupce svatého Petra, který visel na zdi, s výrazem 'no, zasolil jsem hříšníkům jak se patří, spi sladce'.

Ted' mluví vznešeně a s patosem. O utrpení a obětech, o hrázi, o Kristu národů. Konečně přichází k posledním rokům, jak jsme navzdory technické zaostalosti a svaté chudobě neztratili z očí nejdůležitější cíl. Vypráví o hrdinství a mučednictví zakladatelů Boží Milice, o vysvobození z tyranie zesvětštění, konzumentství a laické vlády. Svět se nám vysmíval, Padlý Západ, hnijící v hříchu a bohatství, si ukazoval prsty, Asiati nás ignorovali, černošští celníci nelítostně bili na hranicích - ale my jsme bojovali, horoucně věřili a neztratili náš poklad.

Všichni mají v očích slzy. Až je cítit mohutnější vzrušení davu, tornádo srdcí sílí víc a víc. Dlouhý, neutuchající potlesk, generální zkouška těch, jež budou náležet Pánovi. Ted' přišla odměna za těch zasraných tisíc let k ničemu, za celý ten bordel, za život v řiti světa. Vyvolený národ, nevěříš tomu, člověče? Poslední se stali prvními.

A já stojím tady, poslušen rozkazu. Skoro za obzorem. Jasně, jsou i tací, co jsou na tom hůř. Třeba ti poldové za bariérou nebo jiní vládní úředníci, přežitky zborcené světské moci, kteří teď opatrují vylidněnou zem. Nakonec, ještě stojím na posvěcené zemi, týdny obcházené procesími a požehnané kardinály a biskupy. Ale to nic neznamená, Pán si mě tu stejně nevšímne. A tím líp pro mě.

Opouštím apatického Bibola, deru se davem a vylézám na rozložitý strom poblíž. Napínám zrak a snažím se rozeznat řečníka. Ale z té dálky vidím jen gigantický nápis Polonia Semper Fidelis, který obtáčí masou lidí zalitý obzor. Kámoš z Oddělení propagandy mi říkal, že o ten nápis byla pěkná tahanice. Nakonec došlo ke kompromisu; všechny P a S se předělaly na kotvy a ke každému L se přidala vlaječka.

Přejíždím zrakem po pláni namačkané hlavami, po transparentech, praporech, stuhách a co nad tím mořem ještě vlaje. Mohl jsem tam stát, hned u oltáře, kde kolegové z Velitelství obklopují Čestnou tribunu a lóže zahraničních hostů. Mohl jsem...

Otáčím se na větvi a z výšky hledm za bariéru. Policejní kordony tam udělaly dobrou práci, to se musí nechat - bez nich

by nás ten dav snad rozdupal. Ale v atmosféře za branou - 'tam, kde bude pláč a skřípění zubů', jak při přednášce prohlásil šéf ochrany pořádku vnějších sektorů - jako by se něco změnilo. Je jasné vidět, že se tam na jednom místě srotil dav neznabohů, nevím, kolem čeho. Někde tam, v tom skřípění zubů, se určitě motá i můj Pterodaktyl. Zvláštní, nedávno jsem jí chtěl utrhnout hlavu a teď mě málem rozktestní myšlenka, že spíš než ona jsem ze sebe udělal hlupáka já sám. Určitě mě má za posledního mizeru, který ji využil a pak nehnul ani prstem, aby ji pomohl.

Je mi nějak hloupě a rychle slézám ze stromu. "... v tom národě, v tom jediném Pán nenalezl zatvrzelé hříšníky. Bezbožní nepošpinili tuto zem. I řekl Pán: přijdu za tím lidem..." , padají z gigafonů slova na dav okouzlený okamžikem.

"Pověz mi," řekl jsem nakonec a zapálil si cigaretu, "proč... si to musíš vyřizovat takovým způsobem?"

"Musím ho vidět. A aby on viděl mě," zašeptala mi do paže.

Dlouho mlčela a nakonec s povzdechem pokračovala: "Kdysi jsem měla věj škrab. Bylo mi sedmáct, nemyslela jsem a... víš, jak to chodí. Bála jsem se."

"Jasně. Chápu."

"Houby chápeš. To už jsem si dávno odpykala, mám potvrzení. Pravé. Nestalo se to. Jen já si to ještě pamatuju."

"A proč ti ve farnosti nedali vstupenku?"

"Probošt. Víš, já už jsem taková... Občas se nedovedu ovládnout. Sakra, i teď jsem zapomněla, proč jsem tady. Víš, byl jeden chlapík. Našla se nějaká svoloč, praskla to na faře, no a naložili mi. Nevěstka, tak se tomu po vašem říká?"

"Jo. Paragraf šest, článek dvě, první bod druhého odstavce."

"A navíc recidiva. Padlo to pod Veřejné pohoršení."

"Hm. Veřejné pohoršení, to je moc ošklivé. Expiace se musí vyřizovat přes kurií, a to trvá. A on?"

Prskla jako kočka.

"Ty jsi asi hodně rnladej, co?" konstatovala. "On je místní pracháč, otec dětí, vážený občan a tak dál. Určitě se i tak pěkně nasolil, aby celou záležitost ututlal. Myslíš, že ještě bude ohrožovat svou pověst a brát se za nějakou štetku, se kterou se zapomněl?"

Vzdychla.

"Ten se vstupem problémy jistě neměl."

"Přesto ti měli dát kajicný lístek, jak znám předpisy. A s tím už můžeš dovnitř."

"Nevím... Blbě jsem to navlékla. Když to všechno začalo, šla jsem za proboštem. Strašně mě seřval. A já jeho taky. Vyklouzlo mi, co si o celé té komedii myslím." - Pamatuji se, že jsem sebou při těch slovech mimovolně trhl, ale nic jsem neřekl. - "Dal mi

do papírů takovej hák, že už vůbec nebylo vo čem dál mluvit. Myslela jsem, že by se snad něco dalo zařídit ve Varšavě..."

Veřejné pohoršení a Rouhání. Pěkný. Fakt pěkný.

"Ale to je všechno fuk, kašlu na to. Jen... Občas si myslím, že pořád nejsem v pořádku. Bála jsem se, nemyslela, co dělám. A teď mě to trápí. Nevím... Chtěla bych jen, aby mě On viděl. Aby mi na to pomohl nemyslet. Snad by mě nevyhodil ze dveří, tak jako probošt, ne?"

Přemýšlel jsem.

"Určitě plácám hlouposti, co může nějaká idiotka vědět o tajemství víry... prostě sama nevím, co chci. Jen mi zaříd' vstup. Prosím, zaříd' mi ho."

'Jste Boží Milice a nesmíte znát slitování s hříchem. Kdybychom kdykoli litovali hříšníky, náš národ by nebyl tím, čím je.'

"Nech mi tu Svě papíry. Udělám, co budu moci."

Samotného mě udivilo, jak upřímně to zaznělo.

"Musíš už jít," dodal jsem po chvíli. "Naše růžence jsou lepší než kněžské, ale kdybys tu zůstala přes noc, musel bych jít za knězem."

Nechala po sobě teplý polštář a jakýsi až dosud neznámý, mučivý neklid v duši.

Slunce se sklání stále níž k obzoru. Oči zaryté do nebe. Poslední chvíle. I já zadržuji dech. Bude to za moment. Hned.

Udělalo se prázdko a klid, kdo mohl vstoupit, vstoupil a rozplácl se na plexisklové bariéře kolem vnitřních sektorů nebo na zádech lidí před ním. Před branou balí poslední stolečkaři. Někteří se s sebou snaží vzít všechno harampádí a Bibol několika takovým zvukným hlasem připomíná, jak Pán svého času osobně napráskal Židům za kšeftování na svaté půdě. Jiní si strkají do kapes jen lepší zboží a nechávají za bariérou podél cesty plastické Panenky Marie rozložené na novinách.

Kolem dokola prázdko, jen bariéra, brána a my. Čas už přestal existovat. Modlím se, sám, bez růžence, ústy, v nichž se skrývá hořkost. Nechce se mi proklínat sebe a prašivý osud, nechce se mi z dálky hledět na záda těch, kteří jsou Pánu milejší než já. Stojí jako sochy, jako by jejich duše už opustily tělo a slétly se ke středu pláně, kde se k nebi vypíná uvitací oltář. Dožít se té chvíle... ano, bylo nám to dáno.

Podle instrukcí definitivně zavíráme vrata. Poldové se rozešli, odpočívají. Co že se tamti slezli do kupy? Jako by někoho poslouchali. Nějaký buřič, rouhač? Občas takové chytanou. 1 v posledních týdnech mi chlapci z operačního říkali, že ut'ali tipec jednemu chlápku, co znesvěcoval uvitací plakáty "I řekl Pán: přijdu k mému lidu, který se mě nikdy nezřekl" připsím "aby mě podruhé ukřižoval". Vlastně je těžko říct, o co takovým lidem jde.

A někde tam, mezi nimi, se jistě motá ta idiotka.

Ani tady, ani tam, uprostřed, mezi bezbožnými a božím lidem - protože rozkaz je rozkaz, stát a hlídat bránu. A mají štěstí, že je jich tak málo. Protože kdyby jich bylo víc, Pán by nemohl přijít. Všichni to vědí, proto si přece vybral naši svatou chudobu a ne žádnou ze zemí Padlého Západu.

A kdyby nepřišel, byl by jejich osud smutný. A můj - nakonec jsem jen obyčejný pochůzkář, po degradaci z Velitelství a s hákem v papírech. Obyčejný lapač neznabohů. A hříšník.

Ale, člověk z toho celodenního stání plete hlouposti. Jak by mohl nepnjít, když všechny terminály sítě teokomputeru potvrdily Zjevení? Teokomputer se nemýlí. I ti mudrci z Padlého Západu přiznávají, že jeho systém působí v oblastech uzavřených lidským smyslem. Zanedlouho bude po všem.

Zanedlouho. Dívám se na hodinky. "Skládáme k Tvým nohám, Pane, naše utrpení, naše zásluhy, naši pokoru i odříkání..." odříkává chór gigafonů. Opakuje to už potřetí nebo počtvrté, celý rituál Očekávání, který je přece vypracován na slovo a propočítán na vteřinu.

Něco mi kyne v krku a cítím, jak se celý chvěji. Já - hříšník šlapající posvěcenou zem.

Opírám se ramenem o křídlo brány. Bibol se prochází, vztekly, až to jiskří. Dívám se na bezbožné, kteří už úplně ignorují Zjevení, a na davy věrných a zoufale od sebe odháním tu myšlenku. Nakonec, abych něčím zaměstnal pozornost, začínám znovu vzpomínat. A ve vzpomínkách se znovu vracím k té dívce.

Nevím a nikdy nebudu vědět, co mě k tomu přimělo. Žádné výčitky, že jsem napálil panenku, to je mi věc. Posledního fámika by za to nečekalo víc, než krátké kázání a v Milici se takové věci řeší v mžiku oka. Chtěl jsem se blýsknout talentem na zařizování věcí, jak jsem bystrý. Všichni kámoši někomu něco zařídili, ten odpuštění, ten osvobození od dobrovolných obětí, ten zahraniční pouť, a já jediný bych měl být horší? Vzal jsem tyjejí papíry a šel za jednou známou z účtů svědomí zjistit, co se dá dělat.

Vlastně si za to mohla sama, mělo ji to napadnout dřív. Veřejné Pohoršení a Rouhání jsou těžké paragrafy, ale všechno je otázka času. Za kajícím lístkem se člověk pořádně naběhá, žádosti se musí uležet - pn nejlepší protekci jsou na to potřeba tři měsíce. Ale teď bylo pozdě už jen na vyřízení karty. Tedy, na vyřízení normální cestou.

Protože nakonec jsem našel způsob. Drobnou kličku v kanonickém právu, zvláštní postup při Navrácení se Zjevením. To by celou záležitost vyřídilo, ale byly potřeba podklady a protokol z Výjimečné Rekuperace. V Rekuperaci dělala jedna známá mého starého kámoše. Rekla, že by to šlo, alej taky kontrolují, takže potřebuje silné podklady. Pak by to všechno přišlo ke vstupní kontrole, kde jsem našel jednoho chlápka, který mohl prohnat papíry zvláštním postupem a vydat vstupenku zvláštní sekce.

Celý problém spočíval v těch podkladech z Rekuperace. A to už byl tenký led, ale začalo mě to bavit - vůbec jsem netušil, do čeho lezu. Nakonec jsem, sakra, polovinu každého dne trávil u psacího stolu Jeho Svatosti, který odcházel často a na dlouho, a všechna razítka nechával na vrchu. Formuláře Protokolů *závažné* události vydávali v Mirakulárním oddělení napravo nalevo a nikdo by je nespočítal. Stačilo orazítkovat potvrzení, napodobit roztržený podpis Jeho Svatosti a už to skoro bylo.

Zbyla poslední drobnost, protlačit protokol hlavní kanceláři a nechat ho tam potvrdit. A tady jsem narazil. Dost ostře je tam kontrolovali a nikoho ani nenapadlo riskovat chvíli před Zjevením. Po týdnu beznadějněho úsilí jsem zakolísal a vykašlal se na to.

A právě tehdy se Bibol zmínil o nějakém chlapíkovi z kanceláře, který sháněl nadbytečný růženec. Tchýně prý k stáru pocítila bázeň před ohněm pekelným a nedala chudákovi pokoj. Vyřídil růženec, sakra, to je pěkný kousek, ani Hlavní velitel by si neporadil. Nic se tak ostře nehlídá jako přidělování růženců. Slouží, komu slouží a bašta. Jasně, že by ho chtěl každý mít, ale kam by pak šla veřejná morálka? Takže Bibol to vykládal prostě jako vtip. Když jsem ho požádal, aby mě s tím chlápkem spojil, klesla mu čelist.

Jasně, že se vyptával, ale do detailů jsem ho nezasvěcoval. Něco si ale domyslel, protože mě poklepal po rameni a poradil: "Jdi od toho, prcku, a vyser se na hříšná spojení. Já ty své řek, ještě týden a tečka. A pokání už jsem si odkroutil předem, aby to nebylo na poslední chvíli. Já chci do ráje chytit první třídu."

"Ty za vším vidíš nákou křivárnu, Bibole," zasmál jsem se. "Už ti ta služba vešla do krve, snaživče. *Známa* z rekolence, to je všecko."

A bylo. Ten chlápek z kanceláře nemohl uvěřit vlastnímu štěstí. Padesátkrát ho otočil, zkoušel, ale nebylo pochyb, žádné švindl, mašinka byla jistá jak v bance a funkční, že by Belzebuba spasila za půl dne.

A právě to bylo nejhorší, že byl ten růženec absolutně tutový a čistý. Můj vlastní. Nějak mě napadlo, k čemu to, těch pár dní,

co zbylo, si přitáhnou uzdu a později už ho stejně nebudu potřebovat. Pak mi vysvětlili, co jsem udělal: zřekl jsem se vlastní spásy a zapřel víru pro rudou nevěstku, jen proto, že mi posloužila jako žádná jiná baba v životě. Tak alespoň mou motivaci analyzoval kněz a tomu se musí věřit, je to v těchle záležitostech, sakra, nakonec fachman.

Kněz byl stejně slušný člověk, chtěl mě z toho ještě dostat. Je takový paragraf o posednutí; říká se, padlá žena, instrumentum diaboli - no, šlo by to zmírnit. Vlastně nevím, proč jsem nesouhlasil. Určitě ne proto, že by mi bylo líto dostat ji ještě do nucených exorcizmů.

Tak-nějak.

Všechno ostatní byla drobnost, i zfalšování podpisu. Věc vyšla najevo poslední týden při revizi, takovej blběj pech, nějaký nemrcouch něco zvorál a bylo třeba udělat zpětnou kontrolu dokumentace, že zrovna mě se to muselo stát - a zpočátku to nebrali tak ostře. Teprve, když vyšlo najevo, že jsem slíbil vlastní růženec, začal tanec. A bylo. Bibol dostal spoluúčast, protože to věděl a zanedbal konfesní povinnost. Chlápek z kanceláře z toho nějak vybruslil, ale anulovali mu všechny dosavadní zásluhy a hezky si nadrobil. Taky pěkný.

Už to trvá nějak moc dlouho. Příliš dlouho. *Začíná* se stmívat.

"Nejsou tu nečisti, Pane, není tu hřích, není tu nic kromě lásky a čekání na Tvůj příchod. Sestup k nám, Pane...", stále více to připomíná prosebné vytí. Jistě ne já jediný se snažím zahnat to vtíravé, neodbytné podezření. Miliony očí zahleděných do nebe. A ticho. Ticho jako nikdy a nikde. Je málem slyšet, jak shromážděným tloučou srdce. Očekávání, zmohtnuté nad plání na hranici možností.

A myšlenka se vrací, úporná, palčivá, stále silnější; a co když nepřijde?

Jestli nepřijde... může to znamenat jen jedno, byli jsme příliš milosrdní ke hříchu a hříšníkům. Trestali jsme je příliš nedbale. Měli jsme nenávidět hřích. Měli jsme nenávidět bezbožné, nepřátele Pána. A nenáviděli jsme, tak, jak nás to naučili. Ale zřejmě málo, málo. Ó Bože, cítím tu sílu, co se sbírá v davu, tu nenávisť, v jakou zastydlo dusné čekání. Jestli On nepřijde... běda hříšníkům.

A cítím, jak se pode mnou podlamují nohy, jak mi led naplňuje žíly a hrdlo se bolestně svírá. Přece stojím tady, na posvěcené pláni, já - hříšník, který zapřel víru.

Na chvíli mě napadá, že bych raději nežil.

I gigafony mlčí. Přijď, Pane, [^]přijď, než některý z diákonů, purpurátů nebo sekretářů, kteří se teď v panice a zoufalství dobývají do terminálu teokomputeru, dostane odpověď...

Náhlé trnutí mi připomíná, kde jsem. To je Bibol. Mlčky ukazuje na bránu.

Příliš jsme se zamysleli. Před branou už není kordon policie, není tam sročená skupina bezbožných. Je tam dlouhý průvod lidí vedený jakýmsi nenápadným člověkem. Vcházejí široce rozvěvenou branou. Přisahal bych, že jsme ji zamkli jak se patří a zvenku se nedá otevřít... No, ale je otevřená a právě jí procházejí, vedeni tím divným chlapíkem, který každým coulem vypadá jako blázen. Stačí jediný pohled - falešný prorok. Ukázkový, jak ze školení. První paragraf. Nejtěžší z možných.

Přestávám myslet, svaly se mi instinktivně napínají - Bože, jak je krásné moci zasáhnout, prostě, jasně a pochopitelně, ve jménu Tvé slávy. Startuji k bráně jak raketa, Bibol zůstává vzadu. Dobíhám k tomu žalostnému, usměvavému člověku a rvu ho za hadry.

"Vstupenku!" ryčím mezi přilhlouple dobrotivé oči.

"Propusť mě, človče," říká mírně. "Tam mě čekají. Volají mě, slyším to volání..."

Zadýchavý Bibol k němu přibíhá z druhé strany a opakuje předpisový řev: "Vstupenku!"

"Stůj, pitomče! Idiote, přestaň!" zoufalý, vibrující hlas. Moc známý hlas. Něco mi přeběhlo po zádech. Samozřejmě, ona. Proplétá se zvolna ustupujícím davem hříšníků, dobíhá ke mně

s planoucíma očima, plnýma prosby. Stokrát plnějšíma než tehdy, v mém bytě.

"Ty nic nechápeš..." oběma rukama mě chytá za zdviženou pěst. "Nic nechápete."

Ale já už nejsem stejný jako tehdy. Není možné, stát tak dlouho uprostřed rozvlněného davu, a zůstat stejný. Mazej ven, poběhlce - z plných sil ji odstrkuji a bez dalších ceremonií udeřím pěstí do dobrotivé tváře hříšníka, který špiní posvěcenou půdu Zjevem. Kvůli němu Pán nepřichází. Kvůli němu. Ne kvůli mně.

"Vodser se!" řvu v amoku, tak nabitý, že se snad vznáším několik centimetrů nad trávou. "Pal vodsad! Ven, kurva, z posvěcené země!"

Ani se nesnaží bránit, jen se zapotácí a opakuje: "Nebraň mi v průchodu, člověče, čekají tam na mě..."

To už je moc. Na něho bychom prý měli čekat, na takového trhaná, žebráka. Oba s Bibolem ostře vyrážíme za boží slávu, kopanci rouhače vynášíme za bránu. Sročení už se rozprchlo. To je nejlepší metoda na falešné proroky, říkali nám na školení - jak lidé uvidí, že jejich mesiáš dostává po hubě a zázrak nikde, hned dostanou rozum.

Stojíme zadýchaní v bráně. Dva archandělé s ohnivými meči v rukou. Jen ona, ta prokletá hříšnice, nad ním klečí a pláče. Sbírá ho z cesty jak hromadu otrhaných hadrů a podpírá mu klesající hlavu.

"Odpusť jim, Otče, neboť nevědí, co činí," slyším ještě. Koušu se do rtů, ale za bránu nevyjdu. Pterodaktyl na mě hledí skrz slzy. Chtěl bych ji zabít. Odčinit svou hloupost. Ale to už je stejné jedno.

A on vstává, pomalu, podpíraný pažemi nevěstky, zvedá ke mně zkrvavenou, našima botama rozbitou tvář a říká jistým, i když tichým hlasem: "Půjdeš za mnou..." Jen to. Otáčí se. Pomalu odcházejí mezi cáry novin a opuštěnými stolecčky.

A za našimi zády pořád ten očekáváním napjatý dav. A náhle se se mnou cosi děje. Bože, nevím co, ale chtěl bych ze sebe servat uniformu i insignie a běžet za tím hlupákem, kterého jsem před chvílí zkopal, a vrhnout se mu k nohám, a zároveň cítím, že nenávidím, nenávidím celou duši jeho, i ji, i ten dav čekající na Pána, a sám už nic nevím, nic, tak příšerně nic nevím, kolem je takové prázdno, žádné světlo, směr... a asi bych chtěl nebýt, necítit, nevidět, nepotřebovat pochopení, neumím to vysvětlit...

Ale jedno vím jistě. Pán už dnes nepřijde. Běda hříšníkům. Celý se chvějí, až mi cvakají zuby.

"Ty, prcku, klid," Bibol mě bere za ruce, uklidňuje jako dítě. Zhluboka dýchám. Půjdeš za mnou. Tak, jako by to věděl.

Ano. Jestli Pán nepřijde, bude třeba až do konce vyplnit hřích na této zemi, pak půjdu za ním. Krok za krokem.

A Pán nepřijde.

Bibol mě klepe po rameni. Zamykáme bránu. Už je to lepší. Přivírám oči. Už to přešlo. Už všechno chápu, všechno je jasné a prosté, tak jak to bylo celý život. Vím přesně, co ode mě chceš, Pane. Jaké utrpení by se stalo ze života, kdyby mi to neměl kdo vysvětlit.

Mizí hloupé myšlenky, ztrácí se neklid. Kladu dlaň na růženec a naslouchám štěbetání svých modliteb, registrovaných teokomputerem. A cítím, že miluji Pána tak, jak umím, a jak mě té láске naučili.

Půjdeš za mnou.

"Zapal si, prcku," říká Bibol. "Za chvíli už bude po všem."

Zhluboka vdechuji dým.

"Ted' nám teprve začne práce, Bibole. Kupa práce," odpovídám a vrtím hlavou. A po chvíli ještě jednou zamýšleně dodávám: "Kupa práce, Bibole."

**přeložil Michael Bronec
ilustroval Alois Křesala**

Jack Williamson

Nejšťastnější stvoření

V kanceláři velitele karanténny stanice na měsíci planety Země se ozvalo vzteklé zafunění. Jeho původcem byl sběratel, obtloustlý, holohlavý muž, jehož lstivá, ledově zelená očka byla zasazena hluboko v tučné, žlutavé tváři. Pokud dostával, co chtěl, uměl se bodře usmívat. Nyní tak nečinil.

Táhneme se sem dobrých sto světelných let a tady vidíte, kdo jsem." Vrazil svou psionickou identifikační kartu veliteli pod nos. "Hodlám konečně získat do sbírky jednoho z těch podivných antropoidů a to přes všechny vaše pitomé úřední předpisy."

Lesklé folie potvrzovaly jeho vynikající vědecké vzdělání. Byl zmocněn sbírat vzorky pro největší zoo v obydlené části Galaxie a karanténny služba zde byla oficiálně žádána, aby mu usnadnila hledání.

"Vidím," přikývl velitel zdvořile a snažil se skrýt nespokojené zamračení. Choulostivé posláním chránit zárodek pozemské kultury ho naučilo přijímat takové nečekané hrozby opatrně. "Vaše pověřovací listiny jsou nepochybně působivé a my vám poskytneme veškerou možnou pomoc. Nechcete se posadit?"

Sběratel se nechtěl posadit. Sběratel byl z velitele dokonale otráven. Velice nahlas pochyboval, že karanténny předpisy byly vůbec určeny k použití na takové zaostalé planety, jako je Země a hodlal si vzít svůj vzorek bez dalšího zbytečného dohadování.

Velitel pocházel z civilizace, která si cenila zdvořilost a zdrženlivost. Teď sotva popadal dech ze vzteku na sebe a na výrazy, které vycházely z jeho psionického překladače, ale pokoušel se potlačit svou rostoucí netrpělivost.

"Mimochodem, tihle tvorové jsou lidé," odpověděl pevně. "A my tu jsme proto, abychom je chránili."

"Lidé?" odfrkl si sběratel. "Vždyť nedokázali překonat ani vzdálenost mezi tímhle místem a svou mřávu, smradlavou planetou!"

"Pěkně zdegenerovaný druh," souhlasil velitel s politováním. "Ale jejich lidský původ je dostatečně prokázán a vy je nechtě na pokoji."

Sběratel si chvíli prohlížel velitelovu tvář s přísnými rty a pak změnil tón.

"Potřebujeme jen jediný vzorek a nebudeme mu ubližovat," vytasil svůj žoviální úsměv. "Naopak, ten, kterého odchytíme, bude nejšťastnější z celé planety. Už hraju tuhle hru pěkných pár století a vím, co povídám. Divoká zvířata jsou ve svém přirozeném prostředí stále nemocná. Jsou v ustavičném fyzickém nebezpečí, trvale podvyživená a více či méně sexuálně frustrovaná. My tomu tvorovi můžeme poskytnout mnohem odbornější péči v každém směru." Srdečné zachechtání roztřásl jeho olejovitě žluté čelisti. "Tedy, když nám dovolíte udělat veřejný nábor, polovina lidstva se přihlásí dobrovolně."

"Nemůžete to dělat veřejně," namítl velitel přímo. "Naši první povinnosti tady je uchránit tu mladou kulturu před vnějšími vlivy, které by mohly narušit její přirozený vývoj."

"Nerozčilujte se," pokrčil tloušťkou ramen. "My jsme odborníci na utajení. Náš vzorek se ani nedozví, že byl sebrán, jestli vás to uklidní."

"Ne." Velitel náhle zrudl. "Poskytnu vaší skupině obvyklou úřední pomoc, ale jestli zjistím, že jste se pokusili jednoho z těch lidí unést, zabavím vám loď."

"Chraňte si své drahocenné mazlíčky," zachrochtal sběratel nezdvorně. "Mimochodem, živé vzorky nejsou nezbytné. Naši technici dokážou vyrobit velice autentické podívané s pouhými animovanými kopiemi."

"Výborně," velitel předvedl jakýsi kyselý úsměv. "Za těchto podmínek můžete přistát."

Určil dva inspektory, kteří měli sběrateli pomáhat a zároveň dohlížet na dodržování všech karanténnych pravidel. Odborníci na utajení vyrazili na Zemi v čele výpravy a setkají se s hvězdoletem o pár týdnů později na domluveném místě na noční straně planety.

Loď se vrátila na Měsíc a výsadek strávil několik měsíců cestováním po planetě, pořizováním psionických záznamů a sbíráním vzorků nechráněných druhů. Inspektor hlásil, že nebyly učiněny žádné pokusy porušit dohodu a všechno šlo hladce až do noci, kdy se hvězdolet vrátil, aby naložil expedici.

Každé předvídatelné riziko bylo pečlivě vyloučeno. Sběratel a jeho parta dovezli ukořistěné vzorky na místo domorodými vozidly. Cestovali pod firmou: "Bratři Barstowové: Velká show divokých zvířat". Loď dosedla k setkání přesně o půlnoci na neobydlené plošině v poušti. Na tisíc takových akcí už zvládli bez problémů, ale dnešní noci šlo všechno špatně.

Jeden domorodý antropoid uprchl z místního vězení. Ačkoliv ho jeho rozzlobení soukmenovci pronásledovali, dokázal jim unikat tím, že postupně odcizoval různá vozidla. Zablokovali silnice a on prchal dál přes poušť. Když se mu poslední auto porouchalo, prošel za noci pásmem suchých pahorků pěšky. Ke své smůle doklopýtal právě k místu, kde čekala hvězdná loď.

Jeho pronásledovatelé zastavili převlečené mimozemšťany, aby prohledali jejich nákladáky a při tom je varovali, že uprchl nebezpečný trestanec. Aby odvedli domorodce od lodi, vymysleli si inspektori báchorku o vyděšeném muži na koni, který divoce uháněl opačným směrem. Pak nasměrovali domorodé úředníky k místu, o němž tvrdili, že zde byl onen imaginární jezdec viděn, a tím je zaměstnali až do svítání. V té době už byla celá výprava v lodi i se vším nákladem a bezpečně zpátky v kosmickém prostoru.

Domorodci nikdy nechytili svého vězně. Díky šanci jedna ku milionu, která se nedá vyloučit ani při dokonale utajené práci, nacházel se na palubě hvězdoletu.

Uprchlý antropoid byl mladý samec. Na pohled vypadal docela jako člověk, dokonce téměř hezký. Díky své vězeňské praxi se držel až vyzývavě zpříma. Nějaké dávné zranění zanechalo ošklivou jizvu na jeho tváři a úzké rty se kroutily v opovrhlivém úšklebku, ale měl v sobě ostražitý klid a svým způsobem i jakýsi půvab.

Byl dostatečně lidský na to, aby vlastnil oblečení a jméno. Špinavé roucho bylo vyrobeno ze směsi zkroucených zvíře-

cích a rostlinných vláken a z kůže poražených zvířat. Jeho jméno bylo Casey James.

Vyzbrojen byl jako nějaká pralesní šelma, ačkoli měl u sebe i plátek nabroušené oceli. Jeho tělo, stejně jako celá planeta, bylo zaměřeno parazitickými mikroorganismy. Té noci, kdy doklopýtal k lodi, se třásl strachem a vyčerpáním jako štvané zvíře. Křeče z hladu časem otupěly, ale kulka v levé paži ho mučila nepolevující bolestí.

Byla taková tma, že hvězdolet neviděl. Na cestě stála řada nákladních aut. Řidič posledního z nich ho na chvíli opustil, když došel dopředu pomáhat s přípravou nakládací rampy. Antropoid skočil do opuštěného vozu a schoval se pod plachtu. Tak se dostal na palubu.

Ačkoliv musel být zmatený a vyděšený zjištěním, že loď není domorodého původu, vydržel se skrývat v nákladním prostoru několik dní. S živočišnou obratností dojel jeden ze zvířecích vzorků, aby získal potravu, a přespával v kabině nákladáku. Škodlivé organismy se množily v jeho poraněné paži, až ho bolest konečně vyhnala z úkrytu.

Připlížil se k zaměstnancům, kteří krmili zvířata, hrozil jim svým nožem a požadoval lékařskou péči. Bez problémů ho odzbrojili a strčili na veterinární ošetřovnu. Tady ho našel sběratel, již dokonale očištěného a ošetřeného, sedícího na posteli.

"Kam jedem?" chtěl vědět.

Když mu sběratel sdělil účel a cíl cesty, přikývl bez zjevného překvapení.

"Ta vaše tajná činnost nebyla tak tajná, jak si myslíte," řekl.

"Já sám jsem viděl ty vaše létající talíře."

"Létající talíře!" Sběratel opovržlivě odfrkl. "Ty nejsou naše. Většina z nich je jen optický klam, lom světla v inverzních vrstvách atmosféry. Lidé z karanténní služby dokonce chystají knihu, která to vašim šoukmenovcům vysvětlí."

"To je to pravý pro poldy!" Zašklebil se antropoid. "Vsadím se, že si teď drbou své prázdné lebky nad tím, jak jsem je převezl." Ohmatal si obvyklou paži s viditelným uznáním péče, která jí byla věnována. "A kdybychom dorazíme do ty vaší báječný zoo?"

"Vy nikdy," řekl sběratel. "Toužil jsem po přesně takovém vzorku, jako jste vy, ale ti omezení byrokrati mi nedovolí, abych si vás odvezl."

"Takže se mě zbavíte?"

Psionický překladač prozradil zoufalství tvora dřív, než jeho pevné tělo ztuhlo napětím.

"Počkat!" Sběratel spěšně ucouvl. "Neplašte se. My vám neublížíme. My vás prostě nemůžeme zničit. Civilizovaný člověk nemůže přerušit lidský život."

"Tak nic ve zlým," bručel tvor. "Ale když mě nemůžete vykopnout do vesmíru, co teda?"

"Dostal jste nás do nepříjemné situace." Žlutý muž se nespokojeně mračil. "Když nás karanténníci chytí s vámi na palubě, zruší své povolení a zabaví nám všechno, co máme. Musíme vás nějak vrátit zpátky."

"Ale já nemůžu zpátky." Antropoid si nervózně olízl rty. "Zapích jsem přece bachaře. Když mě teď lapnou, je to jistý křeslo."

Překladač vysvětlil, že křeslo je rafinovaný mučící přístroj, do nějž jsou posazováni vrahové, odsouzení k cereoniálnímu usmrcení, jež odpovídá krevní mstě podle zákonů primitivních kmenů.

"Takže mě musíte vzít sebou, ať je to, kam chce." Tmavé, vyděšené oči tvora zkoumaly prohnane sběratele. "Když mě teď hodíte zpátky, je to to samý, jako byste mě rovnou zabili."

"Naopak." Sběratelův tlustý spodní ret se lehce zachvěl a pomalý úsměv se šířil jeho širokou těsto vitou tváří. Zahříval ji postupně celou, krom malých, ledových oček. "Lidský život je posvátný. Můžeme to zařídit tak, že z vás bude ten

nejbezpečnější tvor vašeho druhu - a také nejšťastnější - tak dlouho, dokud budete plnit dvě nezbytné podmínky."

"He?" zašilhal antropoid. "Co to má být?"

"Je vám jasné, že porušíme karanténu, pokud vás necháme na palubě," vysvětloval trpělivě sběratel. "Ne vy, ale my neseme zodpovědnost v případě, že vás tu objeví. Proto potřebujeme, abyste nám pomohl utajit porušení pravidel. Připravíme vám všechno potřebné, když složíte a dodržíte dva jednoduché sliby."

"Jako co?"

"Za prvé, slíbíte, že o nás nebudete s nikým mluvit."

"To je lehký," zašklebil se tvor. "Stejně by mi nikdo nevěřil."

"Karanténníci by věřili." Sběratelovy studené oči se zúžily. "Jejich tajní agenti natahují uši na každou zmínku o narušení pravidel."

"Oukej, budu držet hubu," pokrčil rameny. "A co dál?"

"Za druhé, musíte slíbit, že už nikdy nebudete zabíjet."

Antropoid ztuhl. "K čemu vám to bude?"

"Nemůžeme vám dovolit zabít ani jednoho z vašich soukmenovců. Protože jste teď v našich rukou, vina by padla na nás."

Sběratel se na něj zamračil. "Slibujete?" Antropoid si přemýšlivě kousal tenký spodní ret. Nepřátelský pohled se upěl do dálky. Sběratel zachytil přes překladači přístroj slabé odezvy jeho myšlenek a neklidně ustoupil.

"V tu ránu budu mít poldy na krku," mumlal. "Musím se starat sám o sebe."

"Nebojte se." Sběratel zaluskal tučnými prsty. "Můžeme vám zařídít odpuštění všeho, co jste provedl. Jen řekněte, že už nebudete zabíjet."

"Ne." Svaly na antropoidových čelistech se napjaly. "Je tu jeden chlápek, kterého nutně musím klepnout. To je hlavní důvod, proč jsem fouk z basy."

"Kdo je ten nepřítel?" Sběratel se zamračil. "A čím je vám tak nebezpečný?"

"Vůbec není nebezpečný. Já jen nenávidím jeho panděro."

"Nerozumím."

"V každém případě ho chci kopnout do drážky." Tvorovy úzké rty se zkroutily. "Od ty doby, co jsme byli kluci, tenkrát v Los Verdados."

"Takhle přece nemůžete očekávat slušné zacházení při takové přišerné posedlosti." Sběratel potáсал nevěřicně hlavou, ale antropoid si ho nevsímal.

"Jmenuje se Gabriel Meléndez," zamumlal. "Je to špinavý fracek, ale pořád ze sebe dělá něco lepšího, než já. Já měl prachy od bohatý tety, voň byl pořád hladověj, ale nikdy se nedržel na svém místě. Už když byl usmrkaný kluk a věděl, že ho nedokážu zbít, protože jsem byl větší než voň, pořád se pokoušel se mnou prát." Mizera vycenil zkažené zuby: "Musím ho zabít, než budu vyřízený."

"Zabíjet není nikdy nutné," protestoval sběratel zaepokojeně. "Ne pro civilizovaného člověka."

"Tolik civilizovanéj zas nejsem." Antropoid se ponuře usmál. "Musím propíchnout břicho Gábě Meléndeze, přesně jako sem to udělal tomu bachaři."

"Neuvěřitelná posedlost!" Sběratel couvl před zuřivě se tvářícím tvorem a jeho představou tak surového násilí. "Co vám to stvoření udělalo?"

"Přebíral mi holku," tvor se chraptivě nadechl. "A poslal na mě policajty. Aspoň si myslím, že to byl voň, protože to bylo necelej měsíc nato, co jsem vyloupil benzínku, kde pracoval. Myslím, že mě poznal, a já mu to chci splatit."

"Ne -"

"Ale já chci!" Antropoid sklouzl s postele a vztyčil se vzdorně nad tloušťkem, zdravou ruku zařátou v pěst. "Vy mi v tom nezabráníte, ani se všema vašima fantastickějma mašinkama!" Zvíře hledělo dolů do sběratelových světlých oček. Ty mu však pohled vracely bez mrkání. Protože postrá-

daly obočí a řasy, vypadaly jako chladné hadí zraky. Náhle se tvor uklidnil.

"Oukej, okay!" Promyšleně si odplivl na neposkvřněnou podlahu a zazubil se, když sebou sběratel nechtě trhl. "Tak co za to, že ho nechám žít?"

Sběratel setřásl svůj pohoršený výraz. "Jsme tajní experti a známe dobře vaši planetu." Přesvědčivý úsměv přelétl širokou tvář. "Naše zdroje jsou zcela postačitelé, abychom vám mohli splnit každé přání. Jen mi dejte své slovo, že už nikdy nebudete zabíjet ani o nás mluvit a řekněte, co žádáte."

Antropoid si podrbal zarostlou čelist, jako by se pokoušel přemýšlet. "Za prvé chci tu holku," brblal nakrápľý hlas. "Menovala se Carmen Quintanová, než si vzala Gába. To vám dá trošku starání, poněvadž mě nemá ani trochu ráda. Jednou mi skoro vyškřábala voči, eště předtím, než sem střelil jejího staříka na benzince." Zuby se zableskly ve vlčím úsměvu. "Dokážete ji donutit, aby se vrátila ke mně?"

"Myslím, že to svedeme," přikývl jemně sběratel. "Něco podobného dokážeme zařídit."

"Tak to radši zaříd'te." Antropoidova hubená snědá ruka se znovu sevřela. "Bylo by mi jí líto, kdyby se zas někdy koukla na Gabriela!"

"Snad ji nechcete ublížit?"

"To už je moje věc" Zvíře se zasmálo. "A teď mě šoupněte do Los Verdades. Je to mrňavý, ošklivý městečko těsně u hranic."

Antropoid sestavil seznam svých dalších požadavků a křížoval se přes prsa rituálním gestem své rasy, aby dodal vážnosti svým slibům. Věděl, kdy hvězdná loď přistane, ale stál na nohou už dlouho předtím, jako vězeň v pusté cele, zatímco čekal, až mimozemšťané dokončí své utajované přípravy k jeho návratu. Zuřil netrpělivostí, obíhal dokola svůj pokoj bez oken, jako šelma v kleci, až konečně sběratel odemkl dveře.

"Vy sté mi dal!" zavrčel na plešatého mimozemšťana. "Kde to vážně?"

"Lidé od karanténní služby," krčil rameny sběratel. "Museli jsme si vymyslet pár úplně nových výmluv pro každý náš pohyb tady, takže doufám, že nic netuší. A už jste tady!"

Vtáhl do místnosti těžké primitivní zavazadlo, narovnal se nad ním, odfukoval a otíral si širokou, zpocenou tvář.

"Otevřte to," zasípal. "Uvidíte, že chceme dodržet svou část dohody. A nezapomeňte na svůj slib."

Antropoid padl na kolena a dychtivě prohraboval kusy oděvu a papírové dokumenty v pytlí. Zamračene vzhlédl.

"Kde to je?" štěkl.

"Najdete tam všechno," funěl tloušť. "Potvrzení, že jste omilostněn. Deset tisíc dolarů v bankovkách. Čtyřicet tisíc v pokladních šecích. Oblečení, které jste určil -"

"Ale kde je ta bouchačka?"

"Všechno je připraveno tak, že ji určitě nebudete potřebovat." Sběratel neklidně přešlápl. "Doufám, že jste změnil svůj názor ohledně..."

"Musím mít něco, abych se moh bránit."

"Nikdo na vás nezaútočí."

"Vy sté mi slíbil pistoli."

"Dostanete ji," krčil sběratel nešťastně rameny. "Můžete ji mít, když na tom trváte, ale až opustíte loď. Raději si teď obléknete nové šaty. Za půl hodiny chceme odstartovat."

Žlutý kabriolet Cadillac, který si vyžádal, čekal ve tmě u dolního konce rampy. Chromované součásti se tlumeně leskly. Sběratel ho doprovodil přes výstupní komoru až k vozu. Tam mu podal malý, těžký balíček.

"Reflektory teď nerozsvěcujte," varoval ho. "Počkejte^ až se rozední. Necelou imlí východně najdete dálnici do Albuquerque. Z ní odbočíte vpravo na Los Verdades. Všechno

isme zařídili tak, abyste tam byl dokonale št'asten, dokud se nás nepokusíte zradit."

"Žádný strachy," šklebil se do tmy. "Nebojte se."

Vklouzl do vozu a rozsvítil parkovací světla. Palubní deska se rozzářila jako vánoční stromček. Usadil se rozmařile za volant a uznale vtáhl vůni nového vozu - kůže, gumy a barev.

"Jen se neboj, ty tlustej panáku," zamumlal. "Stejně se to nikdy nedovíš."

Když vzhlédl, vtahovala se rampa právě zpátky do mezihvězdné lodi. Plešatý mužik mu zamával a zmizel. Dveře výstupní komory tlumeně zabouchly. Obrovský disk stoupal do noci bez jediného zvuku, jako by padal vzhůru.

Tvor seděl ve voze a usmíval se. Perfektní obchod, uvažoval. Cokoliv ho napadlo požádat, všechno mu dali za pár hloupých slibů, které ho nemůžou donutit dodržet. Už teď měl většinu své odměny a ten starý břicháč bude za chvíli čtyřicet tisíc mil vzdálen, nebo jak vlastně je to daleko ke hvězdám.

Nikdo nikdy nebyl tak št'astný.

Spravili mu zuby, oblékli ho do šatů za sto dolarů, kapsy mu nacpali dobrými doutníky. Vylovil jeden z nich, ukousl konec, zapálil si automatickým zapalovačem a rozkošnický bafal. Měl všechno.

Nebo ho podvedli?

Zachvátila ho náhlá nejistota, když se začalo rozednívat. První šedé tvary, které se vyhouply ze tmy, vypadaly naprosto cize. Přepadly ho náhlé obavy, že s ním mimozemšťané hráli falešně. Třeba ho vůbec nevrátili na Zem. Možná ho vysadili na nějaké cizí planetě, kde nikdy nenajde Carmen a Gábě Meléndeze. Zděšením sotva popadaje dech, prudce rozsvítil přední světla. Široké proudy bílého světla odpalily všechny ty děsivé podivnosti a ponechaly jen několik neškodných trsů yukků a mesquitů. Klesl zpátky do sedadla s tichým smíchem.

Teď rozeznával důvěrně známé vrcholy Dos Lobos, vyčnívající jako rozeklané zuby skal, černých proti zelenému sklu oblohy. Vypnul reflektory, nastartoval motor a pohodlně se houpal s vozem přes hnědé pahorky směrem k úsvitu. Během několika minut dorazil k dálnici.

JOSÉHO OÁZA, OBSLUHA NA JEDNO ZASTAVENÍ, 8 MIL

Výsměšně se zašklebil na reklamní štít. Jako když tenkrát vyfasoval svých dvacet let za přepadení Oázy a zastřelení starého José. Co je teď komu do toho, že jeho matka a teta utratily své poslední ušmudlané desetníky za advokáty, aby nedostal elektrické křeslo? A co Carmen, která mu při přeli-, cení plivla do tváře? Ale mimozemšťané se postarali o všechno.

Nebo že by ne?

Opatrně přibrzdil dlouhý vůz a klouzal po dlažbě, která se vinula do údolí. Jarní deště už musely přijít, protože skalní svahy byly celé postříkány kvetoucím býlím v zeleném oparu mladé trávy. Obrovské staré bavlníky podél řeky se právě pokrývaly jemnou želez nových listů.

Údolí vyhlíželo podobně jako tvář jeho staré matky, když ještě žila, a městečko za řekou bylo čisté a líbezné jako Carmen v jeho vzpomínkách. Dokonce i obloha zářila jako mísa z modrého skla, jako by ji cizinci naleštli a sterilizovali. Možná to i udělali. Oni dokážou všechno, jen ne zabít člověka.

Musel se smát, když si vzpomněl, jak mu ten starý plešoun dělal křížek na srdce. Možná, že si ten břichatý šasek vážně myslel, že ho to donutí dodržet sliby. Nebo co to bylo za pitomé divadýlko s balíčkem, ve kterém měla být pistole?

Roztrhl obal. Ano, byla tu, přesně taková, jakou si přál. Automatická pětačtyřicítka, k ní zásobník a dvě krabičky nábojů. Vypadala naprosto dokonale, černá a smrtící, v jeho dlaní. Nabíl ji a vystoupil z auta, aby si ji vyzkoušel.

Namířil na prázdnou láhev od whisky, která se povalovala u silnice, když zaslechl zpívat drozda na nejbližším bavlníku.

Vystřelil tedy na ptáka a spokojeně se ušklíbl, když ho kule rozmetala na hrstku rozlétlých hnědých peříček.

"To měl být Gábě!" Jeho tvrdé rty se sardonicky zkrivily. "Přišel ke mně jako vzteklej pes, jako nějakej vyzvědač a já ho zastavil, abych si zachránil vlastní kůži."

Přejel řeku po mostě a vjel do Las Verdades. Mimozemšťané tu byli, to poznal podle toho, že letitá špína z ulic byla dočista vymetena, dřevěné části všech vepřovicových domků svítily novým nátěrem a místo dávného zápachu cítil jen vůni kávy a topinek, když míjel Café Esperanza. Ty příjemné vůně způsobily, že se mu ve vyprahlých ústech seběhly sliny, ale nezastavil, aby se najedl.

S pětačtyřicítkou, položenou pohodově na vedlejším sedadle vjel do Oázy. Prostranství vypadalo na první pohled prázdné, až ho napadlo, že se před ním všichni schovali.

Zatímco seděl a ostražitě vyčkával, zkroucen pod volantem, měl čas si všimnout, že všechna rozbitá skla byla odklizená a nahrazena novými. Dokonce i stopy jeho střel byly zakryty novou omítkou a celá stanice zářila novým nátěrem, jako všechno ostatní ve městě.

Sáhl po zbrani, když spatřil drobného, snědého chlapce, který přicházel od stojanu s mazadly a cestou si utíral ruce do hadru. Byl to Tony, bratr Carmen, jenž se usmíval se závistivou úctou na žlutý Cadillac. Tony byl vždycky blázen do autů.

"Ano, pane! Plnou nádrž?" V tu chvíli ho poznal a upustil mastný hadr. "Casey James!" Rozběhl se přes vozovku.

"Carmen nám říká, že přijдете domů!"

Už zvedal pistoli k výstřelu, když si všiml, že mu hoch chce jen podat ruku. Spěšněji schoval; nebyl to Tony, kterého sem přišel zabít.

"Četli jsme, že jste dostal milost." Tony stál před ním, šklíbil se a zamilovaně hladil bok vozu. "Byla to lumpárna,

jak vás falešně obvinili, ale my jsme se všichni pokoušeli pro vás něco udělat." Hochovy rozzářené oči přešly dlouhý vůz. "Chcete, abych vám natankoval?"

"Ne!" zavrčel chraptivě. "Gábě Meléndez už tu nedělá?"

"Jistě, pane Jamesi, dělá." Tony prudce ucukl, jako by si své jemné hnědé ruce spálil o bok vozu. "Od osmi do pěti, ale teď tu zrovna není. Jeho dům je támhle ten s bílou omítkou, hned za můstkem..."

"Vím."

Dal z místa plný plyn. Vůz se přehoupl zpátky na silnici, s řevem se přehnal přes můstek a s kvílením brzd zastavil před bílým domkem. Strčil pistoli do boční kapsy kabátu a běžel ke dveřím s dychtivým úšklebkem.

Musí využít momentu překvapení. Mimozemšťané to všechno nastavili velice šikovně, včetně důkladných svědectví, že je nevinen jakýmkoli zločinem, takže Gábě nejspíš nebude ozbrojen.

Dveře se otevřely dříve, než se dotkl zvonku, ale byla to jen Carmen. Carmen bledá, protože nenalíčená, přesto však krásná, ospale zívající v průsvitném růžovém pyžamu, napůl rozepnutém. Když ho uviděla, zalapala po dechu.

"Casey!" Kupodivu se usmívala. "Věděla jsem, že přijdeš!"

Dychtivě k němu přistoupila, jako by čekala, že ji obejmě, ale on stál nehnutě a myslel na to, jak se na něj dívala v soudní síni, celou dobu, co ho soudili pro vraždu jejího otce, s nelítostnou nenávistí v tmavých očích. Nechápal to, ale zřejmě ji ten dědek s nafouklým břichem nějak předělal.

"Och!" Obrátila se, celá červená, a honem si zapínala knoflíky na pyžamu. "Nedivím se, že tak zíráš, ale já jsem hrozně vzrušená. Tak moc jsem po tobě toužila. Pojď dál, miláčku. Něco seženu a udělám pro nás snídani."

"Počkej chvíli!"

Potrásl hlavou a zamračil se na ni. Ti cizinci ho otrávil. Takhle ho podvádět! Ano, chtěl Carmen, ale ne tímhle způsobem. Chtěl si ji na Gabrielovi vybojovat. Čekal, že ho uvítá nenávistí, aby ji musel získávat nátlakem a strachem. Starý pupkáč byl příliš výkonný a dával příliš mnoho.

"Kde je Gábě?" Sáhl do kapsy a sevřel pažbu chladné pistole. "Chci ho vidět."

"Netrap se tím, drahoušku." Pokrčila ladně snědými rameny. "Gabriel tu není. On už tu ani nechce být. Vis, drahý, poldové od kriminálky mi leccos pověděli, když tady sbírali svědectví o tvé nevině. To mi otevřelo oči a pochopila jsem, že jsi byl vždycky jediný, koho jsem milovala. Když jsem to řekla Gabrielovi, sebral se a vypadl. Teď bydlí dole v hotelu a jsme spolu řádně rozvedeni, takže si kvůli němu nemusíš dělat žádné starosti."

"Stejně ho chci vidět."

"Nezlob se kvůli němu, drahoušku." Její pyžamu se začínalo zase rozevírat, ale dělala, že si toho nevšímá. "Pojď dovnitř a zapomeň na Gabriela. Byl hodný a vím, že nám nebude dělat žádné potíže."

Va chci dělat potíže." Tvrdě sevřel její nahou paži. "Pojď se mnou."

"Miláčku, to nedělej!" Ucukla a snažila se mu vykroutit "Ubližuješ mi!"

Zacpal jí ústa a vytáhl ji z domu. Chtěla se vrátit pro nějaké oblečení, ale hodil ji do vozu a skočil přes ni za volant. Čekal, že se pokusí utéct a byl připraven ji srazit na sedadlo, ale zakňourala jen něco o kapesníku a s popotahováním zůstala sedět.

Starý pupkáč všechno zkazil.

Chtěl si vybit zlost tím, že zasune rychlost přes zuby, aby převodovka zaskřípala, jako by tím nějak mohl poškodit mimozemšťany, ale automatická hydraulická převodovka nemůže skřípat a UFO už stejně bylo v tu chvíli někde za Měsícem.

"Támhle je Gabriel." Vzlykla Carmen. "Tam přechází ulici, jde do práce. Neubližuj mu, prosím!"

Popohnal vůz a stočil ho napříč přes vozovku, aby muže srazil, ale Carmen zaječela a strhla mu volant. Gabriel stačil uskočit ze silnice. Teď stál na chodníku, bez dechu a bez klobouku a přihloupale se šklebil.

"Promiňte, pane. Myslím, že jsem se nerozhlédl..." V tu chvíli poznal, s kým mluví. "Hele, Casey! Čekali jsme, že se vrátíš. Vypadáš jako šťastný člověk, po tom všem." Gabriel vykročil k vozu, ale zarazil se, když uviděl pistoli. Zakňoural jako dítě: "Co to děláš?"

"Právě střílím do břicha dalšího špinavého fracka, to je všechno."

"Drahoušku!" Carmen chňapla po zbrani. "Nedělej to!"

Srazil ji jediným úderem.

"Nebij ji!"

Gabriel stál a oběma rukama svíral dveře vozu. Vypadal na omdlení. Jeho obličej se leskl potem, šhubal sebou a sípavě lapal po dechu. Upřeně zíral na zbraň a rozšířené oči se plnily tupým výrazem hrůzy.

"Zkus mi v tom zabránit." Naplocho udeřil pistolí do dívčiny tváře a jen se zašklebil, když sebou Gabriel při jejím výkřiku trhnul. Takhle to bylo dokonce lepší, než čekal.

"Tak to zkus a zabraň mi v tom!"

"Já - já se s tebou nechci prát," vykřikl Gábě bojácně. "Přeci nejsme zvířata. Jsme civilizovaní lidé. Ví, že té Carmen miluje. Uhnul jsem ti z cesty. Ale nemůžeš mne přinutit, abych se pral..."

Pistole Gabriela přerušila.

Byla to podivné, ale nepadl. Stál tady dál, jako nějaký porouchaný stroj a ztuhlýma rukama svíral okraj vozu.

"Umři, zatraceně!"

Casey James znovu vystřelil a střílel dál, dokud nebyl zásobník prázdný. Kule narážely do těla, ale to z nějakého důvodu nepadalo. Sklonil pohled k otvorům, které vystříflel, a uviděl poškozený kov pod napodobeným masem a horkou žlutou hydraulickou kapalinu, vytékající z břicha. Zaražen tím, co viděl, couvl, trásl hlavou, chvěl se jako nějaké polapené, vyděšené zvíře.

"To je-stroj!"

V divokém výbuchu animální zuřivosti mrštil pistolí do toho, co zbylo z té plastické tváře. Postava se toporně pozpátku zřítula a něco uvnitř slabě zařinčelo, když to narazilo na dlažbu.

"To-to není člověk!"

"Ale byla to vynikající napodobenina." Ta druhá věc, o které si myslel, zeje to Carmen, se zvedala z podlahy vozu a mluvila k němu jemným hlasem, který podivně připomínal hlas starého břicháče. "Vynaložili jsme velikou námahu, abychom vás učinili nejšťastnějším jedincem vaší rasy." Hledělo to na něj truchlivě skrze jasné, černé oči Carmen. "Jen kdybyste byl dodržel své slovo."

"N - ne..." roztřeseně se před tím krčil. "Nezabíjejte mě!"

"My nikdy nezabíjíme," zamumlalo to. "Toho se vůbec nemusíte bát." -

Zatímco si s chvěním sedl, vyskočilo to z auta, sebralo tu věc, která vypadala jako Gábě a lehce ji to neslo ke garážím Oázy.

Teď už věděl, že celé to místo bylo jen atrapou Los Verda-des, někde úplně mimo Zemi. Když vzhlédl ke křišťálové modři oblohy, bylo mu jasné, že je to jen něco na způsob obrazovky. Cítil ty miliony cizích očí za ním, které ho sledovaly jako zvíře v kleci.

Zkusil jim ujet.

Vyřítl se s Cadillacem zpátky přes můstek a jel divoce zpátky, cestou, kterou sem přijel, až na dálnici do Albuquerque. Asi o tucet mil dál se ho atrapa silničního dělníka s praporkem pokoušela zastavit pod záminkou, že je silnice uzavřena pro opravu. Prosmýkl se kolem napodobených zábran a hnal kymácející se auto přes napodobenou poušť, dokud se neroztříštil o železné mříže.

přeložil Josef Dušek

ilustroval Karel Zeman

Michal Zítko

Princ Mir Trillu

1

Kouzelníci stvořili člověka, aby žil v souladu s přírodou. Člověk se naučil čarovat.

Bitva u Mír Trillu dohořívala a zahalovala svým dýmem vše, co bylo na dohled města. Bojovníci u katapultů už netočili svými rumpály až nadoraz, aby jejich střely zotvíraly hradby staletého sídla do rozšklebených tlam nebo podpálily další střechu. Teď, když bitva končila, pocítili jistý druh úcty před městem, které bylo hranicí mezi Moudrými a světem lidí. Také bojové vozy už se zastavily a koně se pomalu houfovali u středu bojiště a drtili svými kopyty i koly vozů to, co zbylo z bojovníků. Jediní, kdo ještě neskončil, byl hrabě Surrel se svojí gardou. Pronásledovali krále Mir Trillu Oriela a jeho syna Mitrella.

Hnali se za nimi podél západních hradeb Mir Trillu směrem k Duhovým stěnám.

Dus du - Dus du - Dus du slyšel Oriel za svými zády jako bubínkovou modlitbu žebravého mnicha. Před sebou viděl Mitrella a snažil se koně popohnat k ještě rychlejšímu trysku.

"Nemá to smysl, otče," zasténal Mitrell. "Otočme se k nim čelem - vždyť jsme poslední z Mir Trillu, není kam utéct!"

"Dál; ke skalám!" okřikl ho Oriel a vložil do svého hlasu všechno, aby svého syna přesvědčil. Věděl přesně kam jedou a pevně doufal, že se jim to podaří.

Dus du - Dus du - Dus du.

Staccato kopyt za nimi bylo čím dál hřmotnější. Oriel se modlil, aby dojeli - vždyť ani ne dvanáctinu dvanáctiny slunce před nimi je Vchod a Východ zároveň, jímž přišla na Zem nejen jejich zbroj, ale i Mitrellova matka. Oriellovi se sevřelo srdce. Kdyby Surrel tušil, kým Mitrell a Malúvil ve skutečnosti jsou, byl by svoji zradu tajil déle a obětoval i polovinu svých banditů na to, aby je zabil jako první. Oriel cítil naději, byť Mir Trill umíral a s ním i celá jeho krása - visuté zahrady s nikdy nevysychajícími kašnami a lipové aleje, symboly Moudrých. Teď všechno zemře pod ranami barbarských nájezdníků a jejich nemytýma nohama; ale to hlavní - jeho syn, mí šenec Mitrell - žije. *Dus du - Dus du - Dus du* sténala země mučená touhami svých synů - Mitrell si myslel, že ji tak bolí úder kopyt koní - těch, co chtějí utéci i těch druhých, ale Oriel věděl, že tomu tak není, alespoň ne mezi Duhovými stěnami.

Neustále upíral oči do dálky, dokud mezi pableskujícími skalami nezahlédl odlesk stříbra, skrytý mezi jehličím borovic.

"To je ona, to je ta jeskyně!" zakřičel na Mitrella, který nechápal, co otec zamýšlí. Oriel však jeho koně popohnal plochou stranou meče a nasměroval ho ke skryté, dávno zarostlé stezce. *Dus du - Dus du - Dus du.*

K jeskyni, v níž hledal Oriel útočiště, vedla úzká, mechem a kameny prorostlá pěšina, která byla určena pouze pro poutníky, ale kdyby teď seskočili s koní, dostali by se na dostřel Surrelových lučištníků ještě dřív, než mohli dosáhnout svého cíle. Museli však zpomalit a dvojtakt přešel do čtyřtaktu: *tatatata, ratatata*. Jejich náskok se zkrátil na polovinu, ale kryla je hradba lesa.

"To je jeskyně Tvůrců," podívil se Mitrell, když byli na místě a pronásledovatelé vjížděli do poslední zákruty před stezkou. Stopu v podobě polámaných větví nemohli přehlédnout.

"Ano, utíkej do ní!" zakřičel Oriel.

"Vždyť je uzavřená!" odpověděl zoufale Mitrell.

"Tni, tni do těch pavučin! Rychle, Mitrelle!" Mitrell tedy vytáhl meč, jenž byl jeho křestním darem od Tvůrců, a šel do jícnu jeskyně, který uzamykala hustá pavučina slabounkých stříbřitých vláken. Kolem jícnu byly vytesány runy a omšelé apokryfní nápisy v řeči Moudrých. Oriel je znal a dovedl přechít, protože jeho učitelem byl jeden z Moudrých. Poslední ^ Tvůrců, který se rozhodl přijít až do Mir Trillu. V dobách, kdy nehrozily války. Jeho syn už to štěstí neměl, na to si však nyní Oriel nevzpomněl. Mitrell šel, avšak čepel sklouzla po stříbru a nezanechala na něm jedinou stopu, jako by ocel sklouzla po oceli. Jen z meče vylétl snopeč jisker.

"Nejde to!" udiveně a s hrůzou sevřeným hrdlem zašeptal a sekl podruhé a potřetí. Teprve teď si Oriel svou chybu uvědomil, stanul vedle Mitrella a přednesl tichou modlitbu:

*"e Ůál Ůmúkélé la
urnéu muá kuó le
sañ ér muá eu en
amalá"*

(Ty, Pane Světů / uzavíráš vše závojem / pro tvé bratry není závoj / oni a ty jedno jsou)

Jedinou mocnou ranou prosekl pavučinu odshora dolů jako kus látky. Než však stačil svého syna vstrčit dovnitř, vyjel Surrel *zpoza* stromů a za jízdy seskočil. Strhnul ze zad luk a zavolal na krále:

"Utíkáš marně, Oriele! Mir Trill je můj a tvoji lidé jsou mrtví. Není horší osud, než být králem bez království - ulehčím ti ho!" s těmi slovy vystřelil. Mitrell se rychle podíval na svého otce a na Surrela a nevěděl, co si počít. Viděl už nejednou, jak otec chytá letící šíp a nadlidskou silou jej hází zpět, aby se zaryl svému pánovi do hrdla. To ho naučil Moudrý.

Po Surrelových slovech však jako by Oriela a jeho vědomí někdo přikoval. Nevěděl jak, nedokázal to přesně pojmenovat - a protože Mitrell neznal řeč moudrých, netušil, že přesně o tom vypráví jedna z run

u jícnu jeskyně: *rulu múr gher úmus* - Žák bez úlohy umírá. Oriellova tvář byla najednou mrtvolně bledá. Nesnažil se ani uhnout ani šíp zachytit. Stál na svém místě a díval se přes celou cestu zpátky, kde za lesem stál Mir Trill. V troskách a v kouři ohňů, které založily smolné střely z katapultů. Jeho poslední myšlenka patřila městu a Malúvil. Ženě, které daroval vše, co mohl, a která jemu na oplátku dala Mitrella:

"Běž!" zakřičel na syna.

Mitrell nejdřív nechápal, co po něm otec chce a ještě se nevzpamatoval z toho, jak divně se najednou chová. A když pochopil, stejně se nemohl odpoutat od toho, co viděl. Šíp už překonal vzdálenost mezi Surrelem a Orielem a zabořil se Oriellovi do hrudi, přestože jeho kroužková košile zatím odolala každému šípu i kopí vystřeleným či vrženým i z mnohem větší blízkosti.

"Utíkej, Mitrelle," zašeptal, "Utíkej—" Zemřel.

Surrel se začal šíleně smát a obrátil se k Mitrellovi: "Tak co, bastarde z rodu Oriellova?! Čekáš na svoji smrt, nebo poslechněš tatínka? Až vstoupíš do té jeskyně, postarají se o tebe síly mocnější, než jsem já. Ne nadarmo byla zapečetěna a bylo od Oriela hloupe hledat pomoc právě u nich, i když nebyl o nic čistší, než jsou ony. Na rozdíl od Oriela však ani nevíš, co tě tam čeká, nevyprávěl sis s Tvůrci..." Napjal tětívu.

To Mitrella probralo. Rychle si spočítal že proti Surrelovi, kterému přijížděli na pomoc další a další vojáci, nemá žádnou šanci. Udělal tedy dva kroky vzad a vycouval do rozseknuté pavučiny, jak chtěl jeho otec. Tětíva zazvonila a šíp se svezl po pavučině, která znovu neprodyšně uzavírala jeskyni. Zvenku ještě prosvítalo světlo, ale pavučina nebyla tak průhledná, jak se zpočátku zdalo.

Nebyla průhledná i proto, že stál na stejné plošince jako před chvílí, za poledního slunce, a před sebou v dálce zahlédl Mir Trill jako za dob jeho největší slávy. Úžasná podoba, vydechl Mitrell, který si tak poprvé mohl ověřit otcovu vyprávění.

Dlouho se tím však kochat nemohl. Po cestičce, navlas podobné té, po níž přijeli z druhé strany pavučiny s otcem, někdo přijížděl. Opět přešlo *Dus du - Dus du* do *tatatata, ratatata*.

Mitrell zaváhal - na Druhé straně pavučiny hledal otec útočiště. Kdyby si nebyl jistý, že tady nalezne bezpečí, nehnal by koně do úmoru... Ale zůstat na ráně, když neví, kdo sem přijíždí, ne ~ Vlevo od jeskyně byl sosnový les, ale tam se mohl dostat jen přes příjezdovou stezku. Napravo se splétal bez. Mitrell k němu přiběhl a v poslední chvíli spočinul na břiše za ním. Na planinu přijel jezdec.

Dlouhé, husté havraní vlasy mu splývaly na záda a na koni seděl jako žena. Mitrell zatajil dech - jezdcem byla dívka!

"Vylezte, princi!" zavolala do křoví a v jejím hlase bylo přespříliš patrné, že o Mitrellovi ví.

Měl bych? Ptal se Mitrell sám sebe a, protože nebyl s to si odpovědět, poslechl.

"Mir Trill tedy padl, jak bylo souzeno," odušila.

"Souzeno?" pomyslel na zradu Surrela. Měl by jí říct, že...

"Ano. Pojdte za mnou," trhla za uzdu a otočila koně. Mitrell nevěděl, co si má myslet. Vykročil.

"*Jste nějaký smutný, pane,*" ozvalo se zezadu za Mitrellem. Otočil se, ale nic neviděl.

"*Tady dole!*"

Mitrell se podíval níž a uviděl hnědé, chlupaté stvoření oblečené do zelených kalhot.

"To je Bert," usmála se dívka, "jeden ze skřítků. Co chceš, Berte?"

"Je to divný. Klid, pohoda. Jdu kolem skály a vidím, jak tady pán skáče do křoví. To umím taky. Pohoda," Bert ladně skočil do křoví a narazil hlavou do kmene, který jej odhodil zpátky. Oťepal se, pooděšel o krok zpátky a skočil znovu. Kmen však byl jako očarován a nonšalantně mu znovu vstoupil do cesty. Dívka se perlivě usmála.

"To není fér," zlobil se Bert, "dělat si legraci," ale na třetí pokus si už netroufnil, protože postřehl zlomyslné ohníčky v dívčích očích - na rozdíl od Mitrella byla skutečně dcerou země na Druhé straně pavučiny, kouzelnice. Proto raději pokračoval v proslovu: "Jak říkám, pán skáče do křoví. Proč? Ještě jsem neviděl žádného kouzelníka, aby tak pěkně skočil. To je divný."

Mitrell se zadíval na Berta, ale dívka ho předešla:

"Pán není kouzelník."

"Že ne?" podivil se Bert. "Tomu musím přijít na kloub. Poslyšte, pane, co nejste kouzelník, nevezmete mne s sebou?" Bertové dají jen na to, co někdo z jejich rodu viděl na vlastní oči - stromy, ostružiny, maliny, houby, ptáky, slunce a kouzelníky. Považují se za znalce všeho, protože za své dlouhé životy toho stačí zahlédnout spoustu.

Dívka pokrčila rameny a Mitrell natáhl ruku k Bertovi. Ten mu vyšplhal na rameno a usadil se na něm.

"Tak pojd'," uzavřela dívka a pobídla koně. Mitrella ani nenapadlo, že by jí mohl odporovat.

"*Úál Ůmúkéle*, říká ti to něco, Mitrelle?" vyzvídala Lea sotva se stačili s Mitrellem letmo seznámit a Mitrell usedl na koně, který na něj čekal ukryt na konci stezky.

"Ne."

"*Arulú?*"

"Ne. Ale zní to jako jméno mého otce."

"Máš pravdu," potvrdila, "tvého otce pokřtil Orielem, Žákem Moudrých, Pán Světů. Chtěl, aby se jeho dílo, Země, stalo místem střetů Udí a kouzelníků. Oriel měl být na Mir Trillu prostředníkem a ty jsi první, kdo vzešel z jejich spojení - Oriel byl člověk a Malúvil, tvoje matka, dcera kouzelníka."

"Nikdy mi to neřekla..."

"Nesměla, Mitrelle. Kdyby se někdo dozvěděl, že v Mir Trillu žije čarodějka, bylo by město zničeno a spáleno mnohem dřív z příkazu vystrašených kněží. Ne, Malúvil nezklamala, zklamal tvůj otec!" oči Ley se zachmuřily a objevila se v nich úzkost. "Ale dost o tom. Podívej, hradby města jsou už nadohled."

První, čeho si Mitrell všiml, bylo, že nad městem nelétají holubi. Jinak se podobalo Mir Trillu jako vejce vejci.

"Pán je nemá rád," vysvětlila Lea, když se jí na to zeptal. "Tohle není Mir Trill ani jeho obraz. Je to město Moudrých!" Hradby nebyly oprýskané ani rozhlodané zubem času. Na jižním křídle chybělo lešení dělníků, které v Mir Trillu stálo, kam až sahala Mitrellova paměť. Padací most byl otevřený a nestály u něj stráže.

"Pohoda," řekl Bert.

Vjeli společně dovnitř. Jediný, kdo se jich ujal, byl podkoní, menší, podsaditý chlapík s bystrými očima. Hbitě chytil obě uzdy, a když seskočili, požádal je o zbraně.

Lea mu podala svůj opasek s dýkou.

"Meč?" podivil se Mitrell. "Nikdo, tím méně ty, nemá právo požádat o něj krále!"

Ve tváři podkoního se rozlil nelíčený údiv. Lea se zarazila a pak docela obyčejně rozesmála.

"Dejte si pozor," zasyčel Bert, "můj pán není kouzelník, jestli vám to není divný. A dokáže věci o kterých se vám ani nesnilo!"

"Bert má pravdu," vmísila se do hovoru Lea, sotva stačila nabrat dech. "Odved' koně do stájí, já to pánovi vysvětlím."

"Jak si přejete, slečno," poklonil se podkoní a odešel.

"Pojďte, králi!" Lea se strojeně poklonila Mitrellovi a ukázala mu cestu.

"Nevím, co je tu k smíchu," řekl odměřeně Mitrell, ale jeho hlas jako by sám poznal nepatřičnost jeho slov a zazněl spíš jako plačtivá žaloba. Lea však už byla pryč.

"Co si o tom myslíš?" obrátil se Mitrell k Bertovi.

"Je to čarodějka. Mějte se na pozoru. Myslete na to, že se musím vrátit, abych o vás vyprávěl!" usoudil Bert a pevně se chytil Mitrellových vlasů.

Leu našli sedět v křesle v pokojíku na konci chodby.

"To je dost," řekla, "už jsem si myslela, žeš zabloudil."

"V Mir Trillu nemohu zabloudit," ohradil se Mitrell, "a vůbec se mi nelíbí tvé chování!" Stál zpříma a hrdě, ruce sevřené v pěst. "Jsem král!"

"Ach, králi!" zasmála se líbezně a přitom pitvorně jako herecký nedouk, "už jsem ti říkala, že tohle není Mir Trill, ale Sídlo Pána! Ano, podobá se Mir Trillu, je jeho předlohou, ale je větší a mocnější, než byla celá říše tvého otce. I kdybys byl král, a to ty nejsi," Mitrell při těch slovech zatknul zuby, "nebyl bys přijat okázaleji nebo vlídněji než dnes. Tady nevládnou lidé, ale čarodějové!"

Při těch slovech zmizela z křesla a objevila se u Mitrella.

"To je pohoda...", vyjekl Bert. Lea ho však nevnímala.

"Nevím co přinášíš, Mitrelle. Když mě otec posílal ke Vchodu, tvářil se velmi, velmi zle. Vím, že sám nejsi špatný, ale tvé zprávy jsou zlé, i když o tom zatím víš velmi málo... Připrav se na zítřejší audienci. Sbohem." Zmizela. Mitrell stal, rukou se opíral o čelo postele a na rameni mu seděl Bert.

"To je divný," bručel si pro sebe Bert. "Je král a přece není, napůl čaroděj a nečaruje..." Pak se obrátil k Mitrellovi: "Nevadilo by vám, kdybych si na chvíli odskočil?"[^]Mitrell však neodpovídal, jen sledoval, jak Bert sjíždí po ruce a posteli na zem a mizí někde pod skříní. Pak se Mitrell posadil na postel a nejistě sevřel meč.

*"Kúo reufu Ůál Ůmúkéle
héúéú
le eú re muá."*

(Na slyšení k Pánovi / přichází syn / tvého syna za závojem.)

Ohlásil Mitrella dveřník, sotva jej přivedli. Pán pokynul aby vstoupili a Mitrell měl poprvé možnost pocítit, co je to stát se skloněnou hlavou před někým, kdo sedí na trůně. Podomek před králem.

Pán seděl na obrovském trůnu, který však byl tak strohý, že to spíš vypadalo, jako by krále vsadili do stěny.

"Pojď sem," pokynul Mitrellovi, "Oči jsi zdědil po Malúvil a ramena po Orielovi. Dobře, velmi dobře."

Musím teď slyšet všechno, co se stalo v Mir Trillu a proč přicházíš sem, na Druhou stranu pavučiny."

Mitrell už byl na tuto žádost připraven. Usedl na připravené kožené křeslo před krále a pustil se do vyprávění.

Začal Surrelovým útekem, který znamenal zradu, protože Surrel byl náčelníkem obrany města a zámeckých stráží. Popisoval Orielvův klid a víru, že se Surrel vrátí.

Skutečný smysl Surrelova útěku zjistili, až když se po měsíci čekání doklopýtal do zámku zakrvácený vesničan a vyprávěl jim hrůzy, které páchá neznámá armáda na pohraničí Oriellovy říše a jíž vede muž k nerozeznání podobný královi generálovi. Bylo však pozdě - dřív, než se stačili sjet z královských lén rytířové na obranu, byl Mir Trill napaden a král vyjel v celé své gardy doprostřed boje.

Dál už byl příběh krátký - honička kolem Duhových stěn, které získaly jméno podle pablesků slunce, Oriellovo rozseknutí pavučiny a Mitrellovo setkání s Leou.

"Dál už to znám sám," pokýval hlavou Pán. "Opravdu špatné zprávy. Horší, než bych čekal od syna Malúvil." Zasmušil se a vypadal, jako by vyrostl. "Musíme počkat, až se sejdou všichni Moudří, abychom určili, co dál."

"Myslel jsem, že mi pomůžete!" vyhrkl Mitrell.

"Možná," odušil Pán. "Oriell si to určitě myslel, když tě sem zavedl. Ale nesetrvávej v bludu. Sama říše Moudrých je tím jeho činem ohrožena. Vrať se do svého pokoje, Mitrelle. Pravděpodobně už nikdy neopustíš Sídlo. V tom lepším případě..." gestem dal Mitrellovi najevo, že audience skončila a znehybněl.

Mitrell vyklopýtal z trůnního sálu. U dveří ho čekala Lea.

"Poslouchala jsi?" vyjel na ni.

"Ano. Pochop, Mitrelle, přísnost mého otce..."

"To je tvůj otec?" Mitrell byl na dně.

"Ano, nepřerušuj mne. Ta přísnost má svůj důvod. Čítím něco zlého."

"Proto jsi poslouchala za dveřmi?"

"Pst, pojď za mnou," odvedla jej do svých pokojů a usadila na perský koberec. Sama usedla vedle něj.

"Bert je s tebou?" zeptala se.

"Řekl, že v mém pokoji někdo je a zmizel..."

"Asi tu má příbuzné," pokrčila rameny. "Jsou všude. Vrať se, ale alespoň si mužem popovídat v klidu - to, co ti teď řeknu, není pro uši upovídaného skřítky... Rozumíš?"

Mitrell přikývl. Lea vstala a podívala se z okna. "Když otec tvořil tvoji Zem, vyšel z tohoto světa, který je starý jako sama věčnost. Asi to bude tím, že čím víc kouzelník ovládá materii, tím méně fantazie mu zbývá na to, jak ji přetvořit. Čím víc si jí dokázal uchovat, o to je mocnější. Můj otec je *Úál Úmukéle*, nejmocnější, a přece se svou fantazií nevyrovná těm nejobozejším prostáčkům ze Země..."

"Proč mi to říkáš?"

"Nech mě domluvit!" zlobně zasyčela Lea. "Země byla stvořena pro lidi, nezátížená magií, od kterých měli všichni Moudří, mágové, čerpat inspiraci, aby se z nich mohli stát Tvůrci. Proto byla vybudována Pavučina, kterou mohou Moudří procházet mezi oběma světy. *Jen Moudří!* Mir Trill měl být poutním místem, odkud by Moudří vycházeli a nakonec se vraceli sem. Měli jej obývat míšenci, jako jsi ty."

"Čarodějové bez kouzel a lidé bez síly," zavrčel Mitrell a udeřil pěstí do jílce meče. "A co poselství o zániku Mir Trillu?"

"To pochází od nejstaršího Mudrce *Móróhéla*. Aby Země zůstala Zemí, nesmělo na ní být vyřčeno jediné

zaklínadlo - nikdo netušil, jaké důsledky by mohlo mít, kdyby lidé se svou fantazií začali čarovat, mohlo by to znamenat i zánik Druhé strany pavučiny, Moudrých. Měl bohužel pravdu - i když obětoval svou dceru, Malúvil, aby odvrátil nebezpečí, že se podřekne čaroděj. Zapomněli jsme, že i tvůj otec zná kouzla, dokonce jedno ze *Sedmi* - otvírací - a on ho použil, když jste utíkali."

"Nikdo nás neslyšel."

"Magie má svůj vlastní život..."

"A jakou úlohu mám v tomhle příběhu já? Proč mě tvůj otec drží?"

"Jsi první člověk, který se díky magii dostal za Pavučinu..." Lea se otočila k Mitrellovi. "Nevím přesně, co se děje, Mitrelle, ani ty se to nedozvíš, až na rozsudek!"

"Proč mi to říkáš? K čertu! Surrel měl pravdu, že u vás najdu totéž, co u něj... Kdybych věděl, co*se stane, do té jeskně bych ani nevskočil!" Mitrellovy oči žhnuly.

"Ale *králil*! Povídám ti to, protože mi to nakázal otec. Tady neplatí pozemské zákony. Otec je však spravedlivý a chtěl, abys pochopil. Není jeho vina, jestli to nedokážeš." Podívala se Mitrellovi zpřímá do očí. "Stane se, co řeknou čarodějové, Mitrelle." Odešla.

"*Pane!*" Mitrell se otočil a uviděl Berta, jak se štrachá zpod tlusté, v kůži vázané knihy.

"Berte! Kdes byl?"

"Nechtěl jsem rušit vaši rozmluvu, byla moc divná, ale už si zvykám. Pohoda."

"A co si myslíš?"

"Myslím, že byste neměl ztratit klid a navštívit mé příbuzné v podzámčí," ukázal Mitrellovi na dveře.

Na chodbě mu prozradil, že stačil vyslechnout Pána, jak se vítá s prvními Moudřími. Měli tedy naspěch.

"Půjdu pro koně!" rozhodl Mitrell.

"Nepustí vás tam."

"Nejsem vězeň!"

"Podle Pána jo, alespoň to říkal strážím - je na tom něco divného?"

"Ne!" ucedil mezi zuby Mitrell a posadil si Berta na rameno. "Znáš ale jinou cestu?"

"Vždyť říkám. K příbuzným!" rozhodl ručičkami Bert a ukázal Mitrellovi směr. Mitrell tedy zamířil splétí chodeb podle přání Berta.

Po chvíli však narazili na první překážku - komoří právě procházel chodbou, kudy museli jít, a oprašoval svícny. Při tempu, kterým pracoval, mu to mohlo trvat velmi dlouho. Mitrell zaváhal, ale pak si vzpomněl na Pánova slova: *Nikdy neopustíš Sídlo. V tom lepším případě... a vytáhl meč.* Komoří se nejprve polekal, když uviděl Mitrella s mečem, ale když zjistil o koho jde, uklidnil se.

"Jděte do své komnaty, princi," řekl, "není radno se protívat příkazům Pána."

"Půjdu svou cestou," ujistil ho Mitrell a naplocho udeřil komořího do týlu. Ten znehybněl, udiveně pohlédl na Mitrella a svezl se k zemi.

"To je věc," nadchnul se Bert, "ještě nikdy jsem neviděl kouzelníka skákat, ale bojovat, to je teprve krása..."

"Dost řečí, kudy?" zavrčel Mitrell.

"Aha, tudy," ukázal nepřítomně Bert a v očích měl zasněný výraz.

Skončili v malé komoře pro služebnou, kde nebylo, kromě postele, místo vůbec na nic. Bert sešplhal na zem a zmizel pod postelí.

"Počkej," zastavil ho Mitrell, "jsem příliš velký pro Bertí cestičky!"

"Tak se zmenšete, ne?" poradil mu Bert. "Pohoda."

"Ale já neumím čarovat," řekl Mitrell a přidřepkl k Bertovi.

"Ani trochu?" podivil se Bert. "Třeba e *Úál Úmúkéle...*"
"Ne!"
"Ale musíte. Jinač to nejde. Stačí říct zaklínadlo."
"Neznám žádné zaklínadlo!" zavrčel Mitrell. "Napadl jsem kvůli tobě komořího, musíš mi pomoci!"
"Proč ne, to je pohoda, zaklínadlo vám řeknu, Bertové znají zaklínadla. Ale čarovat neumím. Malí Bertové jsou příliš malí pro velká zaklínadla Moudrých."
"Řekni mi ho."
"Jak chcete, poslouchajte: *Re Úál Úmúkéle, móeró li, lémedú a.*"

(Můj Pane Světů / nechť mým cestám / nebrání tělo)

"A co dál?"
"To je všechno."
"Jestli to nebude fungovat, nikomu o mně neřekneš ani slovo," žádal Mitrell a se vši vůlí, kterou dokázal sebrat, oddeklamoval zaklínadlo. Fungovalo.
"To je *divný!*" radoval se Bert. "Skáče, tlučte mečem a čaruje."
"Na co čekáme?" zeptal se Mitrell a sám zamířil do díry v podlaze, která pro něj nyní byla černým tunelem. Svůj údiv skryl do pláště odhodlání - jestli se odtud nedostane, bude ho soudit Pán, jestli ano, má naději.
Vešli do dlouhé, pochodněmi osvětlené chodby, a Mitrell si vzpomněl na sklepení, která křížovala podzemí Mir Trillu a připomínala mu labyrint. Bert jej vedl s jistotou toho, kdo tudy šel snad tisíckrát.

Čím dál šli, tím víc Bertu potkávali. Nejprve jednoho, dva, později šli v nepřetržité řadě a vcházeli či vycházeli ze dveří, které chodbu lemovaly. Nikdo jim nevěnoval zvláštní pozornost, ale bylo vidět, že Bertové vědí, kdo jsou, a uhýbají jim z cesty. Bert přivedl Mitrella k největším a nejzdobenějším dveřím na konci chodby a zaklepal.

Otevřeli jim dveřní či oblečení do elegantních livřejů. Komnata, která byla sídlem krále Bertu, protože ničím jiným ani být nemohla, byla bohatě zdobená vším, co může být ozdobou - od pableskujících brilantů - aspisů, diamantů a ornyxů - po zlaté, masivní svícny.

Bert, který přivedl Mitrella, poklekl.

Mitrell zůstal stát.

"Tak jsme tady, pohoda," pronesl směrem k trůnu, který se ztrácel v zlatavé záři a nebylo tak úplně zřejmé, jestli na něm někdo sedí.

Pak se cosi pohnulo, pomalu se začala rýsovat silueta, až se před Mitrellem objevila postava. Byla oblečena do pláště potištěného odshora dolů písmem Staré řeči.

"Tak jsme tady, pohoda!" zopakoval pro jistotu Bert a povstal.

"Dnes je velký den," pronesla ona postava a Mitrell usoudil, že je to sám král. "Opravdu jste král z Města lidí?" ujistil se.

"Ano," řekl Mitrell.

"Vím," odpověděl král. "Mistr Podezření vyprávěl," ukázal na Berta a vrátil se pohledem k Mitrellovi, kterého potěšilo, že i Bertové mají jména - Mistr Podezření, jak trefné.

"Přivedete jej do království lidí?"

"Pokud to půjde," připustil Mitrell, i když o tomto Bertím plánu neměl ani potuchy.

"Musí!" řekl král a začal přecházet sem a tam, jako by se odrazil od neviditelných zdí.

"Není lepšího pozorovatele," mumlal si pro sebe, "než Mistr Podezření. Vím to. Tady stojí král lidí. Vím. A musí se dostat zpátky. Jistě. Musím jim pomoci."

Vím... Ale jak?" obrátil se k Mitrellovi: "Vím, co potřebujete?"

Mitrell pokrčil rameny.

"Tedy to vím! Aha." Král začal opět přecházet. "Pomohl by jim čaroděj. Jistě. Čaroděj, který nepodléhá Pánovi... Už vím!" Obrátil se k Mitrellovi: "Půjдете k *Móróhélovi*. Rozumíte? Jen tak Mistr Podezření uvidí lidi. Získáme Velké vědomosti. Jako moudří. Jistě." A při tom zůstalo. Pak král zatleskal: "Nesmíte ztrácet čas. Pán je vám v patách. Spěcháme. Vím to."

Mitrell znovu pokrčil rameny, světil se zcela do rukou Bertu.

Do sálu přišli další dva Bertové, oba úplně stejní a oblečení velmi prostě, jako Mitrellův průvodce. ^{^SSSW}

"Dovedete krále lidí a Mistra Podezření k *Móróhélovi*. Jistě. A ohlásíte je. Rozumíte?"

"Ano," řekli oba jedním dechem.

"Výborně!" usmál se král. Poté přistoupil k Mitrellovi a podal mu ruku. "Jděte s Mistrem Podezření," řekl, "všichni Bertové jsou s vámi. Jistě. Vím to."

Mitrell podanou ruku stiskl a poklonil se:

"Jestli se to podaří a unikneme Pánovi Světů, budou to Bertové, kteří ho porazí!"

"Myslíte? To je zvláštní. Nikdy jsem o tom ještě neslyšel," pokýval hlavou král, poklonil se a odešel zpět do záře trůnu.

"To je divný," řekl Bert, Mistr Podezření, když se chodbou blížili k domu *Móróhéla* a vypadal jako ztělesněné pochyby.

"Říkal jste, že by Bertové mohli zvítězit nad Pánem Světů?"

"Pokud se nám podaří útek, ano," přitakal Mitrell. "Musíme to dokázat," dodal pak pro sebe a sevřelo se mu hrdlo.

"To je divný," odušil znovu Bert a ztichl. Mitrell si zatím udělal obrázek o rozlehlosti říše Bertu. Jejich touha po poznání je zavedla snad do každého koutu říše na Druhé straně pavučiny. Jejich chodby vedly všude.

"Tak jsme tady," řekl jeden z jejich průvodců po nepřeli dlouhém pochodu a ukázal na krátké stoupání, na jehož konci bylo vidět denní světlo.

Móróhélov příbytek neudělal na Mitrella velký dojem. Částečně to bylo tím, že jej uviděl z Bertí perspektivy, hlavně tu však nebylo nic zvláštního. Postel, velký stůl, židle. Příborník s nádobím - a samozřejmě *Móróhél*. Seděl na houpacím křesle a četl si.

"Ehm ehm," zakašlal významně jeden z Bertu, "ehm ehm!" *Móróhél* zvedl oči od knihy a podíval se dolů.

"Á, Bertové," usmál se, založil místo, kde přestal číst a přidřepkl k nim.

"Ale žádné čarování dnes nebude," tu si všiml Mitrella. "Ty ale nejsi Bert! Nebo se mýlím?"

"Vy!" řekl Mitrell dotčeně. Měl právě dost nafoukaných kouzelníků a jejich přezíravosti. "Jsem král Mir Trillu."

"Král?" *Móróhél* znejistěl.

"Jsem syn Oriela a Malúvil, Mitrell!"

"Tedy jsem se nemýlil..."

"Promiňte," vmísil se jeden z Bertu, "kdybyste dovořili, my bychom šli. Král nařídil, abychom krále Udí a Mistra Podezření doprovodili k vám, a pak mu dali zprávu."

"Král Bertu," zasmál se *Mórohéel*. "Tak běžte." Oba jejich průvodci byli v mžiku pryč.

"Můžeš se zvětšit," obrátil se *Mórohéel* k Mitrellovi, "špatně se mi mluví, když musím být v podřepu - a pak - nevidím ti dobře do očí."

"Jak víte..."

Mórohéel mávnul rukou a odešel ke stolu. Mitrell tedy řekl zmenšovací zaklínadlo. Že funguje i obráceně už věděl od otce. Na vyvolání i odvolání je třeba stejná síla - vyhánění ďábla Luciferem! Pak vzal Berta do ruky a posadil se na volnou židli.

"Vyprávěj, co se stalo," vyzval ho *Mórohéel*. Mitrell tedy vyprávěl a *Mórohéel* poslouchal, jen občas pokyvoval hlavou. "Předpokládám jsem to. Malúvil je mrtvá - a k čemu?" Obrátil svůj pohled k Bertovi: "Tak tys vyvedl Mitrella ze Sídla Bertími chodbami. Skvělé. To *Úmukéloví* přeju. Je to stejný hlupák jako ti ostatní. Bez špetky fantazie." Pak se obrátil zpět k Mitrellovi: "Jsem tvůj dědeček. Víš to?" Na odpověď však nečekal. "Určitě se chceš vrátit. Nedivím se ti, tahle strana Pavučiny je nudná až běda."

"Ano," přitakal váhavě Mitrell, "ale doufal jsem v pomoc. Mir Trill je zničen a dobyt. Surrel se už v tuhle chvíli prohlásil za krále."

"Pomoc?" zamžikal očima překvapený *Mórohéel*.

"Ano! Abych mohl Surrela přemoci potřebuji vojáky, a zbraně - meče, které se nedají zlomit, kopí s dlouhou a ostrou špicí, která nikdy neminou cíl, brnění..."

"Dost, dost," zadržel záplavu slov *Mórohéel*. "Nic takového tu nenajdeš, tady žijí mágové, ne vojáci. Na to, abych něco získal, nepotřebuji meč ani kopí." Jemně pohnul obočím a na stole se objevila plechová krabička se šňupavým tabákem. "Prostě si to přičaruju."

"A mohl byste...?" Mitrell raději nedořekl.

"Mohl," odpověděl *Mórohéel*, "ale nikdy bys svou armádu nedostal za Pavučinu. Sotva ji prorazíš, ví to všichni Moudří. Proto tě mohla Lea tak rychle najít. Nepřijela, přičarovala se, jenom tě nechtěla děsit. Sotva by prošlo pár tvých vojáků, objevil by se *Úál* a bylo by zle."

Mitrell posmutněl.

Den se pomalu chýlil ke konci. Bert usnul - pečlivě sledoval rozhovor obou mužů, což ho tak unavilo, že se prostě natáhnul na stole. *Mórohéel* ho jemně položil na starou kanci kůži a přikryl ho utěrkou.

"Něco bych pro tebe přece měl," řekl *Mórohéel* nakonec, když si znovu sedal. Mitrell zpozorněl. "Je to staré kouzlo ohně. Už dávno jsem jej ale nepoužil, musíš mi víc říct o tom, jak lidé bojují, abych jej mohl přizpůsobit."

"Je mnoho způsobů," řekl Mitrell, "Chci-li dobýt pevnost, jakou je Mir Trill. Musím ji obléhat. Neplatí žádné dlouhé přípravy - Mir Trill nelze vyhladovět. Musím rozbít hradby a donutit obránce k boji muže proti muži. Oslabené obránce, zdecimované bitvou na hradbách."

"Rozbít hradby?"

"Katapulty, beranidly. Další muži se pokoušejí o zteč pomocí žebříků, aby otevřeli bránu..."

"Ano... Hm," *Mórohéelovi* se rozsvítily oči, "kouzlo ohně rozbije hradby jedna dvě... Dobrá, jdi spát, Mitrelle, ráno je moudřejší večera."

Mitrella probudil hovor. *Mórohéel* a Bert se živě bavili o Bertích tajemstvích:

"To je krása, opravdu," usmíval se Bert, "*Úál Úmukéle* se za zavřenými dveřmi baví se svými Tvůrci a my slyšíme každé slovo."

Mórohéel se jen usmíval. Pak spočinul pohledem na Mitrellovi.

"Dobré ráno," zavrčel Mitrell a začal se oblékat.
"Máte tu snídani," řekl Bert. "Pán je móóóc hodný."
"Máte ho?" obrátil se Mitrell k *Móróhélovi*.
"Ovšem. Ale teď se pojď najíst."

Mitrell ho poslechl, ale myšlením byl jinde. Za Pavučinou. Teprve až dojedl a odnesl nádobí ze stolu, vytáhl *Móróhél* z kapsy pytlík a vysypal z něj na stůl šedý prášek. Potom ukázal Mitrellovi měděnou krabičku.

"To je kouzlo ohně," řekl. "Do té krabičky jsem nasypal tenhle prášek." Vyhodil krabičku otevřeným oknem a začal předhíkávat zaklínadlo:

*"O rúmúló Uál O
rumúló Ůmúkélé ókére
mes sañ qwére re rod."*

(Ve jménu Pána / ve jménu Světa / předivo hmoty / nechť zrychlí svůj běh.)

Sotva dořekl poslední slabiku, ozval se zvenčí výbuch.

"Běž se podívat/ vyzval *Móróhél* Mitrella. Ten zaváhal, ale pak pomalu vyšel ven. Na místě, kde ležela krabička, byl roztržený měděný plech a díra v zemi. Sevřel rty a vrátil se dovnitř.

"Oheň se rozpíná," vysvětloval *Móróhél*, "a trhá vše, co ho svazuje, na kusy." Na stole, kde ležel rozsypaný prášek, byly vypálené skvrny, které mág rychle smazal dalším zaklínadlem.

"Pytlíky, v kterých je kouzlo, jsou proti zaklínání chráněny. Pamatuji na to, Mitrelle."

Pod oknem stála kožená brašna, napěchovaná kouzlem až po okraj. Kolik pytlíků tam je? Dvacet? Sto! V Mitrellově mysli už Mr Trill spalovaly kouzelné plameny.

"Měli byste jít," řekl *Móróhél*. "Tohle *Ůálovi* neuniklo, bude tu každou chvíli. Tady je pergamen se zaklínadlem," ukázal na stůl. Dům se otřásl v základech.

"To je..., " začal Bert.

"Jděte," přerušil ho *Móróhél*. "Sbohem, králi! Tudy," ukázal jim cestu k pavučině.

Mitrell si hodil brašnu s kouzlem na rameno, Berta posadil na ni, a co nejrychleji vyšel z domu, jen se stačil slabě poklonit *Móróhélovi*. Dům se očividně roztrásl jako v zimnici - od Sídla se k němu pnuly čiré, zářivé pruhy světla. Mitrell zamířil do lesa.

Pavučina zářila do velké dálky a čím větší část jí viděl, tím víc přidával do kroku. Nyní k ní mířil ze strany onoho sosnového lesa.

Jakmile z něj byl venku, sáhl pro meč, aby pomoci zaklínadla, které si pamatoval od otce, na chvíli spojil oba světy a mohl projít. Před pavučinou však někdo stál. Lea.

Stála tam jako by nic, očividně ho čekala - první i poslední, s ním se měl setkat na Druhé straně pavučiny.

"Tak jsi tady," usmála se zlostně, "jak řekl otec."

"A co tady děláš ty?" zeptal se se strachem.

"To je divný, moc divný," řekl Bert a přitiskl se k Mitrellovi.

"Jsem tady, abych tě zastavila," řekla Lea hrdě a postavila se před Pavučinu. "Tudy neprojdeš!"

Mitrellovi se zatmělo před očima: "Jdu!"

"Ani krok!"

Mitrell šel dál, s brašnou přes rameno a s rukou na jílci meče. Lea se zachmuřila a začala něco mumlat.

Před Mitrellem se zjevila příšera podobná d'áblovi, jak jej malovali knězi. Mitrell vytáhl meč a sekl po něm. Nic se nestalo. Příšera zaútočila. Její drápy projely Mitrello-

vi hlavou a krkem, ale neublížily - Mitrell a příšera nepatřili do jednoho světa, život vzniklý z magie je podobný stínu, obrazu, na rozdíl od magie se hmotou.

Lea sice přivolávala další obludy, ale Mitrell si jich už nevšímal a kráčel přímo k pavučině. Zastavil se před Leou.

"Jdu!" řekl.

Lea se rozplakala.

"Otec měl pravdu. Lidé jsou zlo, proto přežijí. Řekl mi, ať jdu s tebou. Třeba se mi podaří zachránit Říši. Řekl mi, ať ti nebráním?.." Pláč zesílil.

"Tedy?" Mitrell už měl všeho dost, chtěl prostě odejít. Nic víc.

"Půjdu s tebou, jak chtěl otec. Ale nenávidím tě," řekla po delším přemýšlení a semkla rty. Zašeptala otevírací zaklínadlo a rozsekla pavučinu.

"Podívej, oheň!" křikl Mitrell a ukázal směrem k Sídlu. Teprve teď měl čas si ho všimnout.

"Hlupáku. Copak to nechápeš? Nechci to vidět," šeptala se smutkem Lea. "Jsi člověk a postavil ses proti rozhodnutí Moudrých. Nepřipisuj si za své vítězství žádné zásluhy, to *Móróhél* tě obral o tvoji fantazii. Říše byla nudná bez lidí a Moudří teď válkou zahánějí nudu. Dals jim - tak, jak je u lidí zvykem - zlo. Pojď," chytila Mitrella za ruku a vtáhla ho za sebou do pavučiny.

"To je pohoda," zajásal Bert - před nimi se tyčily věže Mir Trillu, už dávno znova opravené a zářivě bílé.

"Víš, cos provedl, Mitrelle?" utrhla se Lea a vůbec ji nezajímal pohled na říši lidí. Mitrell ji však neposlouchal a zachmuřil se.

"Zapoměl jsem zaklínadlo!" celý svět pro něj najednou přestal existovat. "Jak se to všechno semlelo, zapomněl jsem pergamen u *Móróhéla*."

"Co je na tom?" zakřičela Lea. "Zničíš celou říši na Druhé straně pavučiny. Už nikdy nebudou zaklínadla, copak ti to ještě nedošlo? Je to kouzlo ohně, a teď ho vlastní lidé. Zapal je tedy ohněm! Vhod' je do kamen!" rozplakala se.

Mitrell ji nerozhodně pohládl, ale pak sáhl do brašny pro jeden z pytlíků s kouzlem. Chvíli jej převaloval v dlani a pak ho položil vedle Pavučiny. Vytáhl křesadlo a zamířil jiskrou na balíček. Ten se vzňal. Stejně prudce, jako na stole v *Móróhélově* srubu.

"Kouzlo ohně," zašeptal, "oheň se rozpíná a trhá kamen i železo na kusy." Zadíval se směrem k Mir Trillu a ani si nevšiml, že pavučina zmizela.

Nahradil ji studený, tvrdý kámen.

To byl příběh Oriela a Malúviel, Mitrella a Ley a všech Pánů a Králů země na Druhé straně pavučiny. Po něm už následují příběhy lidí, které znáte sami - možná - lip než já.

ilustrace Karel Zeman

Ilja Kraval

Odolnost lidské duše

Obloha se sice zatáhla, ale předpověď na příští měsíc zněla šlibně, jasno až polojasno s tropickými vedry, a tak jsem se měl na co těšit. Jistě znáte ten pocit, který se vás zmocní, máte-li na druhý den odjet na dovolenou. Den před rekreací vyniká zvláštní atmosférou. Každý jinak normální úkon v kanceláři získá jakoby jiný význam. I ranní káva má trochu odlišnou chuť, okno se otvírá s budoucím výhledem na moře, vzduch se zdá být čistým a čerstvým. Z každého předmětu v místnosti na vás dýchne němá výčitka, že tu měsíc nebudete, a práce, ta už šla také odpočívat. S podobnými pocity jsem toho dne vstupoval do své kanceláře a spíše duchem nepřítomen jsem začal rovnat papíry v zásuvkách a na stole. Nevím proč, ale chtěl jsem mít všechny věci uspořádané, i když jsem věděl, že do této místnosti víc než měsíc nevkročí ani noha.

Pracuji na jedné pobočce patentového úřadu a nebýt toho, že nablízku postavili filiálku velké firmy na vývoj a výrobu textilních strojů, asi by mou kancelář už dávno zrušili. Pomáhal jsem při patentové ochraně jak poradenskou službou, tak přijímáním přihlášek. Většina vynálezů se nějakým způsobem týkala problematiky textilních strojů, a tak se mohu po několikaleté praxi považovat v této oblasti za experta.

Když jsem uklízel nejspodnější zásuvku, ozvalo se zaklepání a vstoupil muž v šedém obleku se šedým kufrem a ještě šedivějším knírem. Od první chvíle, hned jak tam stál u dveří, mi připadal tak nesympatický, že jsem měl tisíc chutí ho beze slova vyhodit.

Mírně se uklonil: "Dobrý den, je toto, prosím, patentový lířad?" Nezbylo mi než souhlasit.

"Jmenuji se M. E. Phist a rád bych si nechal něco patentovat."

Rezignovaně jsem ukázal na židli naproti stolu. Posadil se a kufr si položil na kolena. Podal jsem mu formuláře přihlášek.

"Čeho se váš vynález týká?" zeptal jsem se ho.

"To je právě to, o čem bych se s vámi rád poradil. Nevím totiž, jak to formulovat. Je to něco převratného..."

Panebože, takových už na této židli sedělo, napadlo mě. Budoucí nositelé Nobelových cen. Vzpomněl jsem si na jednoho chlapíka, který mi vnucoval vynález perfektního optického systému vyrobeného z krabice od bot, tak dokonalého, že se s ním prý dají ze Země fotografovat i jednotlivé detaily družic na oběžné dráze. Ten blázen mi strkal pod nos jakési fotografie s bílými tečkami na černém pozadí, ukazoval na jednu a tvrdil, že tam pod lupou vidí anténky a motory, jen ať se pořádně podívám. Když jsem jeho přihlášku odmítl přijmout, nějakou dobu dělal ještě ostudu na velvyslanectví jedné spřátelené velmoci ve snaze získat nějakého stoupence z řad vysoké generality.

"Nazval jsem to elektronický psychos stimulátor," pokračoval a poklepával přitom rukou po kufru.

"Vy to máte dokonce s sebou?"

"Ano, jistě, je to přenosný přístroj, na dvě ploché baterie, dvakrát čtyři a půl voltu, v sérii, vydrží v chodu déle než půl roku, ale to není nutné," mlel dále svou a otevřel kufr.

Meteorologové se nemýlili. Venku se obloha začala trhat a zasvítilo sluníčko. Bože, chlape, kdybys věděl, jak jsi mi nesympatický.

"Podstata mého vynálezu je prostá a jednoduchá," začal vysvětlovat. V rukou se mu objevila jakási přílba s přírodními šňůrami a krabičkou s červeným tlačítkem.

"Už jsem to i vyzkoušel, samozřejmě na sobě. Slyšel jste už někdy o případu Smithově anebo Carbrightově záhadné smrti?"

Mimoděk jsem přikývnul, i když jsem neměl ani tušení, o čem hovoří. Nesmím zapomenout na termosku. V těch hicech musím mít na pláži něco studeného.

"V těch případech našla policie mrtvá těla bez jakýchkoliv projevů spáchaného násilí. Lékaři zjistili, že* oběti zemřely hladem, žízní a totálním vyčerpáním," zdůraznil můj host.

"To je našli někde na poušti, pokud si vzpomínám..."

"Ale kdeže," opravil mne, "mrtvolky ležely ve svých pokojích s úplně vyčerpanými těly. A to je dílo mého psychostimulátoru."

Nakonec se mi tu ještě přízná k vraždám.

"Podobnými věcmi se zabýval i profesor Brown na Oxfordské univerzitě. Ten dělal pokusy na opicích, tedy nikoliv na lidech," významně se na mne podíval. "Elektrické impulsy elektrod zavedených do mozku opic dráždily u nich ta centra, která jsou zodpovědná za pocit blaha a rozkoše. Nazvěme to třeba navození orgasmu. Pulsy trvaly pět minut, poté se automaticky vypnuly, ale opice si mohly stisknutím tlačítka přístroj znovu spustit. To se naučily velmi rychle. A výsledek? Všechny opice, jedna vedle druhé, ignorovaly vnější podněty, odmítaly potravu a vždy znovu a znovu stiskly tlačítko. Až do úplného vyčerpání. Až do smrti."

"Takže ti lidé, jak jste o nich hovořil..." začínal jsem chápat.

"Přesně tak. Pokročil jsem dál, než profesor Brown. Můj stimulátor působí bez zavedení elektrod. Chcete-li, tedy na dálku. V této přílbě se vytvoří stojaté vlnění vysokofrekvenčního elektromagnetického pole s maximální amplitudou v tom bodě prostoru, tedy v mozku, kde se nachází centrum pro pocit rozkoše. Stačí nasadit přílbu."

Naklonil se přes stůl a pokračoval vtíravým hlasem: "Mám v rukou nejsilnější drogu, jakou si lidstvo může přát. Můj přístroj změní civilizaci k nepoznání. Dávám tímto lidem vstupenku do ráje. Není totiž větší rozkoše, než je tato," ukázal na přílbu, jako by mluvil o ženách.

"A co ti lidé, kteří zemřeli?"

"V tom je právě ta síla. Už není nic mocnějšího," odpověděl.

"Stimulátor se s hlavy těžko sundává. Prožitek je tak silný, že jej nemůže nic nahradit."

"V tom případě je to ale sebevražda, nasadit si ten váš přístroj," namítl jsem.

"Nenazýval bych to takto. Raději rozkoš až do smrti. Však uznejte, když má někdo tu možnost a vůli přestat, ať přestane. Tento stimulátor si každý může dobrovolně zapnout anebo

vypnout. Nejedná se o smrtící zbraň, ale o nový způsob života, o mnoho intenzivnější."

"Trochu přeháníte," brzdil jsem ho. "Myslíte si, že o váš přístroj bude zájem? Nosí v sobě smrt. Zakážou ho vyrábět," ohodnotil jsem jeho vyhlídky.

"Vůbec nepřeháním," namítl. "Však vemte si to z této strany. Které zboží jde nejvíc na odbyt? Cigarety a alkohol. Kolik lidí denně pije do němoty, kolik lidí alkohol zabil? Každý kuřák ví o nebezpečí rakoviny a přestane snad kvůli tomu kouřit? Chlastat a kouřit, to je taky se pomalu zabíjet a vadí to někomu? Obchod s lihovinami nejenže nemá smysl zakazovat, ale patří k nejvýnosnějším. A můj přístroj je pouze intenzivnější než alkohol, nic víc." Na chvíli se odmlčel a potom začal trochu jinak:

"Pochopte, víte kolik se na tom dá vydělat? Všechny dosavadní drogy mohou jít do háje. LSD a heroin se stávají ode dneška tabletami před spaním. A víte, kolik miliard lítá v obchodu s drogami."

Vzal do ruky formuláře přihlášek.

"Proto je třeba to okamžitě patentovat," dodal a počal pročítat jednotlivá lejstra.

Chvíli jsem přemýšlel a potom se ozval:

"Poslouchejte, na tom, co mi tu říkáte, něco vážně je. Vskutku by se na tom dal vydělat pěkný balík peněz. Má to však jeden háček."

"Jaký, prosím vás?" zeptal se vylekaně.

"Základním předpokladem výroby ve velkých sériích je univerzálnost. A tu tady nevidím. Přílba musí pasovat na každou hlavu. Máme je přece jinak šišaté, a tak to místo, ten bod v mozku, máme každý jinde."

Viditelně mu spadl kámen ze srdce:

"No tak to jsem už dávno vyřešil! Podívejte se," vzal přílbu do ruky a nasadil si ji. "Tady na boku jsou takové šrouby, kterými se dá měnit poloha vysokofrekvenčních elektrod..."

Nedořekl větu. Naklonil jsem se hbitě přes stůl a stiskl tlačítko. Jeho tělo se napnulo jako struna. Z hrdla se vydral vzdech. Přístroj fungoval bezvadně.

Když jsem se vrátil za měsíc z dovolené, stále ještě seděl v mé kanceláři na židli před stolem, studený jako led, v mrtvých rukou křečovitě svíral tlačítko svého vynálezu. Sundal jsem mu přílbu, rozdupal ji a vyhodil do kontejneru v přízemí. Místní policii přibyla další nevysvětlitelná záhadná smrt vyčerpáním a jak se ukázalo, tentokrát už byla poslední.

Pro mne osobně bylo nejdůležitější, že jsem se o této dovolené konečně odnaučil kouřit.

ilustroval Jan Hora